

CRNA GORA

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija

2021

**IZVJEŠTAJ O RADU I STANJU
U UPRAVNIM OBLASTIMA
MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE,
DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIJA**

Sadržaj

UVODNA RIJEČ MINISTARKE TAMARE SRZENTIĆ.....	3
UVOD.....	4
I AKTIVNOSTI MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE, DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIJA PO PROGRAMU RADA VLADE.....	6
Realizacija aktivnosti Ministarstva po Programu rada Vlade za 2021. godinu	6
Prikaz obaveza po Programu rada Vlade Realizacija Programa rada Vlade za 2021. godinu	7
Nerealizovane aktivnosti.....	17
II AKTIVNOSTI MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE, DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIJA PO PROGRAMU PRISTUPANJA CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI 2020-2022.	21
III PRIKAZ AKTIVNOSTI PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA MINISTARSTVA	22
Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO	22
Direktorat za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA fondove	36
Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa	43
Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave	46
Direktorat za infrastrukturu i informacionu bezbjednost.....	54
Direktorat za digitalizaciju i e-servise	62
Direktorat za medije	69
Odeljenje Upravne inspekcije	70
Odeljenje za unutrašnju reviziju	76
Odeljenje za reviziju informacionih sistema	78
Služba za kadrovske, opšte i poslove javnih nabavki	80
Služba za finansije i računovodstvo	82
PR aktivnosti i međunarodne posjete.....	85
Godišnji izvještaj o radu Uprave za kadrove	86
Godišnji izvještaj o radu Uprave za inspekcijske poslove	92

UVODNA RIJEČ MINISTARKE TAMARE SRZENTIĆ

Pred vama je dokument koji prikazuje, oblikuje i rezimira najvažnije projekte na kojima je tim Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija radio u godini za nama, a čije benefite će građani i privreda osjećati u narednom periodu.

U našem ministarstvu kreiramo i donosimo najvažnije politike za tri ključne sfere koje utiču na kvalitet života građana. Horizontalna priroda našeg ministarstva djeluje na percepciju javnosti i stakeholder-a o efikasnosti Vlade

da bude otvorena i usmjerena na građane i građanke, što nas obavezuje da ulažemo dodatne napore da javnost obavještavamo o svim našim procesima i učincima.

Javna uprava, digitalno društvo i mediji, tri su stuba jedne porodice. Razvijati javnu upravu 21. vijeka i medije koji mogu odgovoriti izazovima današnjice, bez osnova digitalnog društva programiranog za razvoj nije moguće, a stvarati infrastrukturu, politike i normative koje će pratiti ubrzani trend razvoja, ozbiljan je posao.

Od analize do transformacije i akcije

U protekloj godini radili smo predano i mijenjali kulturu razmišljanja kako bismo na principima otvorenosti, inkluzije, primjeni najboljih rješenja, gradili novu modernu - javnu upravu svih nas i bili spremni za maraton procesa digitalne transformacije koji je pred nama.

Građani očekuju da brzo, praktično i kvalitetno dobiju vladine usluge, da su im dostupne bilo gdje i bilo kada, a naša misija i obaveza je da im to omogućimo.

Jedini način da se u demokratiji urade velike stvari važne za državu je da se čuju glasovi svih i udruže ruke u kreiranju najboljih rješenja za sve nas.

Imali smo prelomnu tačku u razmišljanju, ali smo bez dileme znali da ćemo to postići zajedno sa građanima i civilnim sektorom, u potpuno inkluzivnim i transparentim procesima.

Tamo gdje su zaposleni u vladi svjesni uloge koji imaju, otvoreni za nove koncepte i ideje, a naročito u ključnim fazama razvoja administracije, stvaraju se zdrave osnove za promjene i transformaciju koja nam je neophodna. Da bismo kulturu koju stvaramo održali živom, potrebno nam je povjerenje u procese koje vodimo i podrška relevantnih subjekta i javnosti.

Naši prioriteti su jasni:

1. *Uslužni koncept Vlade - građani u centru svih politika, usluga ili odluka;*
2. *Otvorena Vlada - promoviramo transparentnu javnu upravu koja građanima polaže račune;*
3. *Osnaženi profesionalni javni službenici - pravi ljudi na pravim mjestima;*
4. *Digitalni procesi i servisi, i građani i privreda koji će znati da ih iskoriste;*
5. *Čvrst digitalni eko-sistem i infrastruktura programirana za razvoj;*
6. *Uređena medijska scena i slobodni mediji.*

Gledajući unaprijed

Kao i na početku i sada čvrsto vjerujem da budućim generacijama možemo garantovati bolji život. Pridružite nam se u ostvarivanju ove ambicije za dobro svakog građanina i građanke Crne Gore.

UVOD

Misija Ministarstva je da kreira javne politike koje uređuju sistem javne uprave u Crnoj Gori i sprovedu digitalnu transformaciju koja treba da obezbijedi bolji kvalitet usluga i nove digitalne usluge.

Osnovni zadatak je da sa partnerskim ministarstvima radi na uvođenju novih praksi, procesa i metoda dizajniranja, isporuke i upravljanja programima i uslugama koji zadovoljavaju potrebe građana od samog početka kreiranja usluge.

Misija Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija je javna uprava koja počiva na principima uključenosti, jednakost i pristupačnosti, što znači aktivno učestvovanje građana u kreiranju javnih politika.

KLJUČNI CILJEVI

- ***Građani i građanke u središtu kreiranja javnih politika***

Po ugledu na razvijenije države, uspostavljena je nova organizacija koja treba da bude u funkciji promjene poslovne kulture, reforme javne uprave i digitalizacije. U središtu svih javnih politika i usluga treba da budu građani, građanke i njihove potrebe.

Cilj Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, a posebna obaveza prema građanima, je da se gradi javna uprava koja će za sve njih biti simbol vladavine prava, jednakosti, pristupačnosti, inkluzivnosti, transparentnosti, agilnosti, efikasnih usluga i snažne medijske slobode.

Novi koncept unutrašnje organizacije Ministarstva teži osnaživanju svih segmenata politika za koje je nadležno: sistem javne uprave, digitalno društvo, oblast saradnje sa nevladinim organizacijama i oblast medija.

Ključna novina odnosi se na primjenu funkcionalnog principa organizacije za oblast sistema javne uprave umjesto dosadašnjeg resornog, sa vidljivim komponentama stroge hijerarhije.

- ***Stručnost ne prema sadržini posla, već prema načinu vršenja***

Funkcionalni princip proizilazi iz realnosti društvenog života, a njegovom primjenom do izražaja dolaze specijalizacija i stručnost ne prema sadržini posla, već prema načinu vršenja.

U organizacionom smislu, funkcionalni princip doprinosi stabilizaciji organizacionog sistema kao cjeline, jer olakšava horizontalnu povezanost između organizacionih jedinica.

Ova povezanost je jako važna za javnu upravu koja je jedan sistem koji mora usklađeno funkcionisati na svim nivoima – centralnom, lokalnom i u domenu rada organizacija koje vrše javna ovlaštenja, da bismo obezbijedili efikasno ostvarivanje prava i pružanje kvalitetnih usluga i građanima i privredi. Istovremeno, važna je i zbog kulture upravljanja u kojoj će svaka

organizaciona jedinica biti jednako važna za realizaciju cilja, što je temelj za razvoj timskog rada i djelovanja u budućnosti.

- ***Principi privatne industrije u identifikaciji problema građana***

Po principu drugih zrelijih vlada, težimo uvođenju digitalnih standarda i agilnih principa privatne industrije u identifikaciji problema, razvoju i isporuci svrsishodnih digitalnih rješenja. Razvijamo proces kreiranja i dizajniranja, sistemsko razmišljanje, liderstvo, istraživanje potreba, dizajn interakciju, dizajn politika i usluga, dizajnerske operacije itd.

- ***Osnažena implementacija propisa i principa dobre javne uprave***

Pored kvalitetno oblikovanog strateškog i normativnog okvira efikasnost pravnog sistema obezbjeđuje se djelovanjem javne uprave. Zato smo osnažili implementaciju propisa i principa dobre javne uprave.

U tom pogledu, akcenat je na osnaživanju funkcije upravnog nadzora nad primjenom propisa iz oblasti javne uprave, ali i nadzor nad cjelishodnošću rada što podrazumijeva ocjenu efikasnosti, efektivnosti i ekonomičnosti rada.

Sprovođenjem upravnog nadzora, kroz razmjenu znanja, najboljih praksi, jaču međuresorsku saradnju i preventivnu ulogu moći ćemo da mapiramo potencijalne izazove koje u samoj primjeni imaju organi i na bazi utvrđenih činjenica predložimo mjere za njihovo otklanjanje.

- ***Veći nivo odgovornosti organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave***

Kvalitetna implementacija i veći nivo odgovornosti i responzivnosti organa državne uprave i jedinica lokalne samouprave i promjena oblika upravnog nadzora iz krutog kontrolnog procesa u proces koji ima posebnu dodatnu vrijednost u vidu razmjene znanja i iskustva i timskog djelovanja važni su segmenti u postizanju cilja kvalitetnih javnih politika i propisa za sve građane, privredu i društvo u cjelini.

Odlučili smo da vodimo politiku koja ima za cilj stvaranje servisno orjentisane javne uprave kroz inovativne pristupe, inkluziju, otvorenost i transparentnost, ali isto tako kvalitetnije strateško planiranje, poboljšanje normativnog okvira, jačanje implementacije i jačanje upravnog nadzora nad primjenom propisa čiji je predlagač ovo Ministarstvo, a sve ovo u krajnjem treba da doprinese:

- Osnaživanju i specijalizaciji državnih službenika unutar Ministarstva;
- Efikasnijem obavljanju poslova i osnaživanju svake funkcije Ministarstva;
- Većem stepenu odgovornosti, efikasnosti i profesionalizacije javne uprave;
- Razvoju preduzetničkog ponašanja i organizacionoj kulturi koja podrazumijeva profesionalni i proaktivni odnos službenika prema načinu vršenja poslova;
- Oblikovanje Ministarstva sa institucionalnim kapacitetom za rješavanje problema građana;
- Stvaranju javne uprave koja će biti pouzdan partner i građanima i privredi i javnoj upravi koja će biti nezaobilazan faktor sveukupnog društvenog razvoja.

Mijenjanjem poslovne kulture radimo na osnaživanju zaposlenih da učestvuju u kreiranju servisa kojima je građanin na prvom mjestu, da se značajno brže prilagođavaju njihovim potrebama i da valorizujemo kapacitete zaposlenih unutar sistema da svoja znanja u potpunosti iskoriste za dobiti napretka u društvu.

Vlada Crne Gore je u martu 2021. godine utvrdila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, čije su izmjene i dopune izvršene 16.07.2021. godine. Na osnovu utvrđenih pravilnika formirano je sedam direktorata, tri odjeljenja, dvije službe i kabinet:

- Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO,
- Direktorat za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA fondove, -
- Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa,
- Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave,
- Direktorat za infrastrukturu i informacionu bezbjednost,
- Direktorat za digitalizaciju i e-servise,
- Direktorat za medije
- Odjeljenje upravne inspekcije,
- Odjeljenje za unutrašnju reviziju,
- Odjeljenje za reviziju informacionih sistema,
- Služba za kadrovske, opšte poslove i javne nabavke i
- Služba za finansijske poslove i računovodstvo.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji pored ministra i dva državna sekretara sistematizovano je 126 službeničkih radnih mjesta od kojih je popunjeno 96 radnih mjesta.

Ovim izvještajem su obuhvaćeni poslovi koji su se obavljali u svim organizacionim službama Ministarstva, kako i poslovi koji su se obavljali u Upravi za kadrove i Upravi za inspekcijski nadzor¹.

I AKTIVNOSTI MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE, DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIJA PO PROGRAMU RADA VLADE

Realizacija aktivnosti Ministarstva po Programu rada Vlade za 2021. godinu

Programom rada Vlade za 2021. godinu utvrđene su 35 obaveze Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija.

Iz dijela *Vladavina prava i jednake šanse*, tematski dio, ministarstvu je određeno sedam obaveza, dok je iz normativnog dijela određeno 10 obaveza.

Iz dijela *Digitalna transformacija*, ministarstvu je određeno šest obaveza iz tematskog dijela, dok se 11 obaveza odnose na analize, informacije, evaluacije i druga akta, a preostala jedna obaveza je iz normativnog dijela.

¹ Ministarstvo vrši nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa uprave i zakonitošću upravnih akata i drugih upravnih aktivnosti Uprave i nadzor nad koordiniranim radom inspekcija Uprave za inspekcijske poslove.

Na kraju izvještajnog perioda ministarstvo je realizovalo 26 obaveza, dok devet obaveza nije realizovano. Detaljnija obrazloženja za presjek stanja dat je u nastavku izvještaja.

Prikaz obaveza po Programu rada Vlade Realizacija Programa rada Vlade za 2021. godinu

Izvještaj Ministarstva o radu i stanju u upravnim oblastima

Vlada Crne Gore je na sjednici od 03.06.2021. godine usvojila Izvještaj o o radu i stanju u upravnim oblasima Ministarstva javne uprave za 2020. godinu. Ovim izvještajem predstavljene su aktivnosti ministarstva, prikaz obaveza po programu rada Vlade i finansijski izvještaj za navedeni period.

Izvještaj o realizaciji plana optimizacije javne uprave 2018-2020 za 2020. godinu

Vlada Crne Gore je na sjednici od 08.07.2021. godine usvojila Izvještaj o realizaciji plana optimizacije javne uprave 2018-2020 za 2020. godinu². Strategijom reforme javne uprave 2016-2020. i Planom optimizacije javne uprave 2018-2020. predviđeno je smanjenje broja zaposlenih na centralnom nivou za 5%, a na lokalnom za 10% do kraja 2020. godine u odnosu na početnu vrijednost definisanu u decembru 2017. godine. Ovaj cilj nije ispunjen, a umjesto planiranog smanjenja došlo je do povećanja broja zaposlenih za 8%, kako na centralnom tako i na lokalnom nivou (na centralnom nivou povećanje broja zaposlenih za 3.134, a na lokalnom za 1.061).

² <https://www.gov.me/dokumenta/ec2ba063-cbb9-4fd1-b08d-79f432e6c85a>

Podaci iz izvještaja prikazuju kretanje broja zaposlenih upoređujući stanje u decembru 2020. godine sa polaznom osnovom iz decembra 2017. godine (baseline).

	Polazna osnova (2017.)	Ciljana vrijednost 2020. (%)	Ciljana vrijednost 2020.	Ostvarena vrijednost 2020. (%)	Ostvarena vrijednost 2020.
Centralni nivo	39.059	-5%	37.106	+8%	42.193
Lokalni nivo	12.174	-10%	10.957	+8%	13.235
Ukupno	51.233		48.063		55.428

Nedostatak napretka u Planu optimizacije javne uprave, koji je omeo nedostatak odgovarajućih funkcionalnih analiza i registara u javnom sektoru, spriječio je uštede na računu za zarade u budžetu za 2020. godinu.

Posmatrano po sektorima, do najvećeg povećanja broja zaposlenih u odnosu na početnu vrijednost definisanu u decembru 2017. godine došlo je u najvećim sektorima – prosvjeti, zdravstvu i unutrašnjim poslovima, dok je do najvećeg smanjenja broja zaposlenih došlo u sektorima odbrane, rada i socijalnog staranja i poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Tokom sprovođenja Plana optimizacije javne uprave 2018-2020, u sektoru prosvjete je došlo do povećanja broja zaposlenih za 1.365, u sektoru zdravstva za 855, a u sektoru unutrašnjih poslova za 273.

Posmatrano po institucijama, do najvećeg povećanja broja zaposlenih došlo je u vaspitno-obrazovnim ustanovama (uključujući Zavod za udžbenike i nastavna sredstva i Ispitni centar), javnim zdravstvenim ustanovama i Upravi policije, dok je do najvećeg smanjenja broja zaposlenih došlo u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Univerzitetu Crne Gore i sudstvu.

Ukoliko kretanje broja zaposlenih od decembra 2017. godine do decembra 2020. godine posmatramo kroz procenat povećanja, odnosno smanjenja broja zaposlenih, do najvećeg povećanja u odnosu na polaznu vrijednost došlo je u sektorima ljudskih i manjinskih prava (36.8%), nauke (36.2%) i sporta i mladih (32.3%).

Posmatrano prema institucijama, do najvećeg procentualnog povećanja broja zaposlenih tokom sprovođenja Plana optimizacije došlo je u Upravi za dijasporu (180%), Filmskom centru (166%), Upravi za vode (133%) i Upravi za ugljovodonike (125%).

Prema raspoloživim podacima, u odnosu na polaznu osnovu, na lokalnom nivou nije došlo do smanjenja broja zaposlenih, već do povećanja za 1,061 lice, pa tako umjesto planiranog smanjenja za 10%, došlo do povećanja broja zaposlenih za 8% u dvogodišnjoj primjeni Plana.

MJUDDIM tokom 2021. godine, nije prikupljalo podatke o optimizaciji broja zaposlenih, budući da Plan optimizacije važio za period od 2018-2020, a da nove mjere u procesu optimizacije biti dio novog strateškog dokumenta u oblasti reforme javne uprave za period 2022-2026.

Završni izvještaj o sprovođenju Strategije reforme javne uprave 2016-2020, i Akcionog plana za 2020. godinu

Ovim izvještajem dat je pregled postignutih rezultata i napretka u procesu reforme javne, uz prikaz realizovanih mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije reforme javne uprave u Crnoj Gori 2016-2020., za 2020 godinu, sa preporukama za naredni ciklus planiranja Strategije reforme javne uprave 2021-2025.

Strategija reforme javne uprave za period 2022-2026. godina, sa Akcionim planom za period 2022-2024.

Strategiju reforme javne uprave u Crnoj Gori 2022-2026 sa Akcionim planom za period 2022-2024, Vlada Crne Gore je usvojila 29. decembra 2021. godine i ona predstavlja krovni strateški dokument za unapređenje javne uprave u Crnoj Gori. Ključni ciljevi Strategije RJU tiču se unapređenja efikasnosti i odgovornosti u radu institucija javne uprave, mjerenja učinka i rezultata rada zaposlenih u javnoj upravi, unapređenja transparentnosti rada javne uprave, kao i obezbjeđivanja inkluzivnog i participativnog procesa tokom kreiranja javnih politika sa ciljem njihove efikasne implementacije.

Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima javnopravnih organa

U izvještanom periodu pripremljen je godišnji Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima javnopravnih organa za period 01.01.2020. do 31.12.2020. godine, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 17. juna 2021. godine.

Izvještaj je pokazao da je u radu javnopravnih organa na centralnom i na lokalnom nivou bilo preko 2 miliona predmeta (2.326,892), a upravno rješavanje karakteriše sljedeće:

- u prvostepenom postupku u odnosu na ukupan broj predmeta u izvještajnom periodu, procenat neriješenih predmeta kod organa na centralnom nivou je 4,01%, dok je na lokalnom nivou taj procenat iznosi 15,51%;
- dobar pokazatelj je da je mali procenat izjavljenih žalbi protiv odluka javnopravnih organa, u odnosu na ukupan broj riješenih predmeta u periodu izvještavanja (procenat izjavljenih žalbi na centralnom nivou je 0,62%, dok je na lokalnom nivou taj procenat 0,88%);
- procenat poništenih prvostepenih rješenja od strane drugostepenih organa na centralnom nivou je 52,06%, dok taj procenat na lokalnom nivou iznosi (39,39%);
- kod organa centralnog nivoa procenat podnijetih tužbi u odnosu na ukupan broj predmeta riješenih u drugostepenom postupku Upravnom sudu i iznosi 31,88%, dok taj procenat na lokalnom nivou iznosi 21,75%;
- u postupku preispitivanja zakonitosti odluka organa od strane Upravnog suda, u odnosu na ukupan broj odluka Upravnog suda Crne Gore, procenat poništenih rješenja na centralnom nivou povećan je 32,15%, dok je na lokalnom nivou taj procenat iznosi 53,46%.

Ono što se može primjetiti jeste da je smanjena efikasnost rada administracije, na šta je nesporno uticala epidemija izazvana Covid-om, kao i drugi faktori, koje je Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija identifikovalo kroz ocjenu stanja, i s tim u vezi definisalo set konkretnih preporuka koje su sastavni dio izvještaja. Prilikom izrade izvještaja za 2020, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija će pratiti u kojoj mjeri su javnopravni organi ispoštovali date preporuke za unapređenje stanja.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o informacionoj bezbjednosti

Vlada je utvrdila Zakon o izmjenama Zakona o informacionoj bezbjednosti na sjednici 8. aprila 2021. godine. Ovim zakonom se obezbjeđuje puna zaštita od računarskih bezbjednosnih incidenata na internetu.

Cilj izmjena i dopuna bio je usklađivanje sa Zakonom o tajnosti podataka kojim je propisana nadležnost organizacione jedinice organa uprave nadležnog za zaštitu tajnih podataka (Direkcije za zaštitu tajnih podataka) da kroz CIRT koordinira prevenciju i zaštitu od računarskih bezbjednosnih incidenata na internetu i drugih rizika bezbjednosti informacionih sistema organa i pravnih i fizičkih lica, kao i mjere koje CIRT preduzima.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama

Vlada Crne Gore je na sjednici od 29.12.2021. godine utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji je upućen u skupštinsku proceduru.

Pripremi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama prethodio je, od momenta osnivanja nove Vlade, širok konsultativni proces sa predstavnicima civilnog sektora (održano oko 10 sastanaka sa predstavnicima različitih NVO/MANS, IA, CDT i dr.), zatim međuresornih sastanaka sa predstavnicima GSV, Kabineta predsjednika Vlade, Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, Agencije za nacionalnu bezbjednost i dr. (oko 10 sastanaka), radi usaglašavanja pojedinih predloženih rješenja, a sve uz kontinuiranu podršku Sigma/EK. O inoviranom tekstu zakona sprovedena je dodatna javna rasprava u periodu od 4. juna do 24. juna 2021. godine, organizovan je okrugli sto koji je održan dana 24. juna 2021. godine i sačinjen Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, koji je javno objavljen i dostupan na internet stranici ministarstva i portalu e-uprave.

Paralelno sa pripremom zakona pripremljen je nacrt AP za implementaciju u cilju unapređenja funkcionisanja i kapaciteta Agencije, unapređenja primjene Zakona o SPI od strane organa vlasti, jačanja svijesti, pružanja podrške i unapređenja vještina korisnika informacija (građana, NVO, novinara, itd.) i unapređenja primjene Zakona o SPI povećanjem vidljivosti, povjerenja i saradnje zainteresovanih strana, sa setom konkretnih aktivnosti za ostvarivanje ovih ciljeva. Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama pozitivno je ocijenjen i od strane Evropske Komisije, koja je naglasila da ako zakon bude usvojen u predloženom tekstu, znatno će se unaprijediti slobodan pristup informacijama u Crnoj Gori.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru

Vlada Crne Gore je na sjednici od 29.12.2021. godine utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru.

Pripremljena je i Analiza efikasnosti djelovanja uprave za inspekcijske poslove, koju je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 18. marta 2021. godine, koja je na jasan način analizirala oba modela inspekcija (centralizovani i decentralizovani) i dala preporuke, na temelju kojih je pripremljen inovirani Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijskom nadzoru, a koji je vraćen iz skupštinske procedure. Pripremi inoviranog Nacrta zakona prethodio je i niz međuresorskih

konsultacija sa nadležnim organima, kao i dodatne konsultacije sa Unijom poslodavaca Crne Gore i Privrednom komorom Crne Gore.

U tom smislu, ocijenjeno je da je potrebno i dalje djelovanje Uprave za inspekcijske poslove, kao centralizovanog organa inspekcijskih službi, a u cilju: unaprjeđenja inspekcijskog sistema, podizanja nivoa profesionalnosti i kvaliteta rada inspektora kroz standardizaciju metoda rada i postupanja, brže postupanje po inicijativama građana (lakše identifikovanje nadležne inspekcije), jedinstvene primjene zakona i kaznene politike, te kvalitetnije izvještavanje prije svega o rezultatima i efektima u odnosu na zacrtane strateške ciljeve.

Cilj predloženih izmjena i dopuna zakona ogleda se u uvođenju većeg stepena kvaliteta i zakonitosti u postupku vršenja inspekcijskog nadzora, te obezbjeđivanju jednostavnijeg i efikasnijeg rada inspekcijskih organa, kako bi se stvorili neophodni mehanizmi koji će obezbijediti sveobuhvatno, ujednačeno, srazmjerno i efikasno postupanje inspektora, profesionalizam i kvalitet rada inspekcijskih organa, a što je od izuzetne važnosti i za subjekte nadzora u smislu njihove pravne sigurnosti.

Akcioni plan za implementaciju Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore za 2018-2021. sa Izvještajem o realizaciji akcionog plana za 2020. godinu.

Vlada Crne Gore je na 34. Sjednici, održanoj 30.07.2021. godine, na predlog Ministarstva javne uprave digitalnog društva i medija usvojila Akcioni plan za implementaciju Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore za 2021. godinu kao i Izvještaj o realizaciji akcionog plana za 2020. godinu. U okviru izvještaja evidentirano je da je od osam ciljeva i trideset aktivnosti i mjera realizovano devet aktivnosti, u toku je realizacija još devet, dok dvanest aktivnosti nije realizovano. Razlog iz kojeg pomenute aktivnosti nijesu ili su djelimično realizovane bio je nedostatak planiranih budžetskih sredstava prouzrokovan pandemijom korona virusa. Prilikom izrade Akcionog plana za 2021. godinu, obuhvaćene su aktivnosti koje nijesu realizovane, nijesu u potpunosti realizovane ili se realizuju u kontinuitetu.

Završni izvještaj o sprovođenju Strategije razvoja informacionog društva 2016-2020.

Tokom izvještajnog perioda finalizovan je Završni izvještaj o sprovođenju Strategije razvoja informacionog društva 2016-2020. koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici od 30. jula 2021. Ovaj dokument pruža prikaz ciljeva i indikatora koji su definisani Strategijom razvoja informacionog društva do 2020. godine koja je identifikovala strateške pravce razvoja u ovoj oblasti sa ciljem dostizanja standarda EU postavljenih u Digitalnoj agendi 2020 i Strategiji za jedinstveno digitalno tržište.

Završni izvještaj o sprovođenju Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore za period od 2018. do 2021. godine

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 16. decembra 2021. godine usvojila Završni izvještaj o sprovođenju Strategije sajber bezbjednosti Crne Gore za period od 2018 do 2021. godine, koji je izrađen u saradnji sa institucijama uključenim u razvoj sajber bezbjednosti – Ministarstvom odbrane, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvom prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvom vanjskih poslova, Agencijom za nacionalnu bezbjednost, Direkcijom za zaštitu tajnih podataka i CIRT-om. U okviru istog je predstavljen i stepen realizacije aktivnosti iz Akcionog plana za 2021. godinu. Strategija sajber bezbjednosti Crne Gore 2018-2021, čije sprovođenje je pratio Savjet za informacionu bezbjednost, implementirana je kroz četiri Akciona plana. Strategija je identifikovala strateške

pravce razvoja u ovoj oblasti sa ciljem izgradnje integrisanog, funkcionalnog i efikasnog sajber prostora u skladu sa međunarodnim standardima i principima. Na tom putu, trebalo je ispuniti 8 strateških ciljeva: (1) naprijediti kapacitete za sajber odbranu, (2) centralizovati sajber ekspertizu i resurse, (3) zaštititi kritičnu informatičku infrastrukturu, (4) ojačati međuinstitucionalnu saradnju, (5) obezbjediti zaštitu podataka, (6) sprovesti edukaciju u oblasti sajber bezbjednosti, (7) osnažiti partnerstvo javnog i privatnog sektora, kao i (8) ojačati regionalnu i međunarodnu saradnju. Kako bi se dostigli postavljeni strateški ciljevi, definisano je 28 indikatora učinka, te je u periodu 2018-2021. godine ispunjeno njih 13 (47%), delimično su ispunjena 4 (14%), dok nije ispunjeno 11 (39%) indikatora učinka. Nakon isteka četvorogodišnjeg perioda važenja Strategije kada je riječ o edukaciji i regionalnoj i međunarodnoj saradnji, može se zaključiti da su strateški ciljevi ostvareni, ili uglavnom ostvareni. Na polju snaženja kapaciteta za sajber odbranu i partnerstva javnog i privatnog sektora, te zaštite podataka i jačanja međuinstitucionalne saradnje, dok je primjetan pozitivan trend, dalje aktivnosti ostaju preduslov kontinuiranog napretka u ovim oblastima. Zaštita kritične informatičke infrastrukture i centralizacija sajber ekspertize i resursa, notirane su kao oblasti u kojima nije ostvaren zadovoljavajući napredak u poređenju sa početnim vrijednostima iz 2018. godine.

Strategija digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026 sa Akcionim planom za 2022-2023.godinu

Vlada Crne Gore je 23. decembra 2021. donijela Strategiju digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. sa Akcionim planom za 2022-2023.godinu. Strategija predstavlja razvojni okvir kojim se definišu preduslovi i inicijative potrebne za brzu adaptaciju u sve kompleksnije digitalno okruženje, te agilan i proaktivan razvoj digitalne Crne Gore. Strategija digitalne transformacije se odnosi na sve djelove crnogorskog društva – državnu upravu, lokalnu upravu i širi javni sektor, privredu, akademsku zajednicu, naučnu zajednicu, NVO i civilno društvo. Izazovi u digitalnoj transformaciji Crne Gore adresirani su kroz dva strateška cilja koja oslikavaju digitalnu stvarnost i dalje se kanališu u okviru sedam operativnih ciljeva kroz prioritetne oblasti odnosno grupe aktivnosti u cilju postizanja željenog napretka. Prvi strateški cilj stavlja fokus na unapređenje kapaciteta i sposobnosti za digitalnu transformaciju, a drugi na jačanje digitalne svijesti crnogorskog društva i digitalne konkurentnosti ICT sektora.

Strategija sajber bezbjednosti Crne Gore 2022-2026, sa Akcionim planom za implementaciju Strategije za 2022. godinu

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 29. decembra 2021. godine usvojila Strategiju sajber bezbjednosti Crne Gore 2022-2026. godine sa Akcionim planom za period 2022-2023. godine, koja je izrađena u saradnji sa institucijama uključenim u razvoj sajber bezbjednosti – Ministarstvom odbrane, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom pravde, ljudskih i manjinskih prava, Ministarstvom prosvjete, nauke, kulture i sporta, Ministarstvom vanjskih poslova, Agencijom za nacionalnu bezbjednost, Direkcijom za zaštitu tajnih podataka i CIRT-om kao i predstavnicima privrede i NVO sektora. Tokom procesa izrade strategije ogaizovane su 2 javne rasprave a programi i izvještaji sa istih objavljeni na sajtu vlade u okviru kojih su obrazloženi razlozi za prihvatanje ili odbijanje sugestija i predloga od svih zainteresovanih strana. U okviru Akcionog plana strategije definisan je jedan strateški cilj- da Crna Gora u oblasti sajber bezbjednosti posjeduje održiv sistem za efikasno otkrivanje i odbranu od kompleksnih vektora sajber napada i prijetnji, a u okviru kojeg je definisano sedam operativnih ciljeva i 64 konkretne aktivnosti na čijoj implementaciji će tokom 2022-2023. raditi nadležni resori iz oblasti sajber bezbjednosti. Takođe, Strategijom je predviđeno i kroz Akcioni plan konkretno implementirano

uspostavljanje novog tijela nadležnog za sajber bezbjednost. Naime, analizom trenutnog stanja, koja je izvršena na nivou Savjeta za informacionu bezbjednost i uz asistenciju strateških partnera, nametnula se potreba temeljne reorganizacije Nacionalnog CIRT-a kako bi se postigla centralizacija sajber ekspertize, smanjio odliv stručnog kadra, i omogućio efikasniji odgovor na sajber napade i zaštita kritične infomatičke infrastrukture. Ovo će biti postignuto uspostavljanjem Agencije za sajber bezbjednost u narednom periodu.

Program za privlačenje digitalnih nomada u Crnoj Gori do 2025. godine sa Akcionim planom za 2022. godinu

Primjenom Programa za privlačenje digitalnih nomada u Crnoj Gori do 2025. godine sa Akcionim planom za 2022. godinu namjerava se povećati broj digitalnih nomada koji borave u Crnoj Gori, ali i prepoznatljivost Crne Gore kao atraktivne turističke destinacije za njihov boravak.

Kroz izradu Programa, a u saradnji sa resornim ministarstvima, prepoznato je da su neophodne određene normativne izmjene i dopune, u dijelu regulisanja statusa digitalnih nomada, odobravanja njihovog boravka u Crnoj Gori, ali i definisanja poreskih olakšica za tu kategoriju stranih rezidenata. Cilj je da Crna Gora bude prepoznata kao globalno privlačna destinacija za digitalne nomade, zbog čega je kroz program i budžet za 2022. godinu planirana realizacija kampanje "Crna Gora - destinacija za digitalne nomade", ali i kreiranje web platforme koja će postati centralno mjesto za sve informacije i digitalnu interakciju nomada sa našim institucijama.

Vlada je na sjednici održanoj 16 decembra 2021. usvojila Program za privlačenje digitalnih nomada u Crnoj Gor is a akcionim planom za 2022. godinu³.

Montenegro Digital

Kako bi digitalna transformacija na nivou cijele Vlade bila adekvatno sprovedena, javna uprava modernizovana, osnaženi interni kapaciteti, optimizovani IT troškovi i održivi i svrsishodni razvoj digitalnih servisa omogućen, u protekloj godini dizajniran je projekat Montenegro Digital, koji će:

- Definirati digitalne standarde i standardizovati tehnologiju na nivou cijele Vlade,
- Obezbijediti modularne nabavke i optimizovati potrošnju u dijelu nabavke IT opreme, softverskih rješenja, licenci i realizacije digitalnih rješenja,
- Kreirati otvoreno digitalno tržište,
- obezbijediti agilni razvoj procesa politika i platformi po potrebama građana.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. decembra 2021. godine usvojila Informaciju o pokretanju projekta Montenegro Digital⁴.

Montenegro Digital, će kroz svoje djelovanje omogućiti modelovanje i implementaciju inovativnih metodologija u procesima rada na nivou svih ministarstava, koordinaciju tehnoloških izbora u dijelu softvera i hardvera, implementaciju digitalnih rješenja na holistički i horizontalni način.

Takođe, MNE Digital u okviru optimizacije IT potrošnje, predviđa razvoj posebne strategije za nabavku IT opreme, softverskih rješenja i realizaciju projekata digitalizacije, uz uspostavljanje centralne baze podataka (informacionog sistema) za nabavke u ovim oblastima, koja treba da

³ <https://www.gov.me/clanak/51-sjednica-vlade-crne-gore-16122021>

⁴ <https://www.gov.me/dokumenta/b97e774d-75ac-411a-91da-b2fd79eb9375>

obuhvati i evidencije pratećih SLA ugovora i državnih standardnih sporazuma sa korporacijama poput Microsofta, Oracle-a, Google-a, SAP-a i drugih.

Obrazovanje Savjeta za upravljanje portalom otvorenih podataka

Unapređenje otvorenosti javne uprave, dosljedna primjena standarda inkluzivnog i transparentnog kreiranja javnih politika okosnica su reforme sistema javne uprave u Crnoj Gori i uz sprovođenje digitalne transformacije ova reforma treba da obezbijedi bolji kvalitet usluga i politika za građane.

Otvoreni podaci predstavljaju osnovu za unapređenje rada javne uprave, dalju modernizaciju i transparentnost rada, kao i povećanje efikasnosti i kvaliteta usluga koje uprava pruža. U tom cilju je rađeno na jačanju institucionalnog okvira za upravljanje otvorenim podacima, odnosno na formiranju savjetodavnog tijela Vlade, sastavljenog od predstavnika različitih sektora.

Vlada je na sjednici održanoj 4. novembra 2021. godine usvojila Odluku o obrazovanju Savjeta za upravljanje otvorenim podacima⁵.

Informacija o pokretanju programa saradnje Innovation fellows -Saradnici u inovacijama

Polazeći od vizije Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija da javna uprava ima razvijene organizacione, stručne kapacitete, te da jača povjerenje građana u javnu upravu, koja treba biti agilna sa optimizovanim uslugama i procesima, reformisana u skladu sa principima servisno-orijentisane uprave, razvijen je program Saradnici u inovacijama.

U skladu sa definisanim ciljem, koji se odnosi na razvoj ljudskih resursa i stvaranje kvalifikovane uprave, program je dio odgovora na potrebu da se dobre korporativne prakse u dijelu digitalne transformacije, projektnog menadžmenta, optimizacije procesa, organizacije poslovanja prenesu na javnu upravu.

Uspostavljanje programa Saradnici u inovacijama jača privatno-javno partnerstvo, omogućavajući da najbolji stručnjaci iz privatne industrije i profesori iz akademske zajednice na godinu dana budu angažovani za rad na konkretnim projektima Vlade u oblasti digitalne transformacije i reforme javne uprave.

Platforma Code for Montenegro

Platforma Code for Montenegro je uspostavljena za uključivanje relevantnih aktera u rješavanju problema i izazova građana Crne Gore kako bi se podstaklo uduživanje svih, a agilne prakse iz privatne industrije prenijele na javnu upravu. Platforma će funkcionisati na volonterskoj osnovi.

Code for MNE će omogućiti veće uključivanje građana u oblikovanju javnih politika i programa od interesa za sve, pomaganje tehnologa u razvoju platformi otvorenog koda koje rješavaju svakodnevne izazove naših građana i doprinose u promociji otvorenosti i tehnologija u javnoj upravi.

⁵ <https://www.gov.me/dokumenta/1153751b-b38f-43f0-8a07-c8ee09b88233>

Digitalna akademija za javne službenike i relevantne aktere

Uspostavljanje Digitalne Akademije u Crnoj Gori odražava potrebe stvaranja osnovnih uslova razvoja sistema unapređenja deficitarnih digitalnih vještina, a naročito funkcionalnog i stručnog osposobljavanja i usavršavanja službenika u administraciji, ali kroz posebne programe za druge ciljane grupe, na način koji će omogućiti bolji odgovor na potrebe digitalne transformacije. Obezbeđivanje održivosti kontinuiranog stručnog osposobljavanja i usavršavanja u domenu digitalnih i njima komplementarnih vještina povjereno je subjektima koji treba u kontinuitetu da doprinese uspostavljanju i razvoju sistema obuka.

Formiranje Konsultativnog tijela globalnih lidera na polju digitalne transformacije

Konsultativno tijelo globalnih lidera na polju digitalne transformacije je formirano u cilju izgradnje održivog, na relevantnim podacima, ekspertskim znanjima i iskustvu utemeljenog pristupa u sprovođenju digitalizacije.

U skladu sa opredjeljenjem da se napredna praksa i kvalitetna znanja prenesu i prilagode kontekstu u kojem se odvija digitalizacija u Crnoj Gori, konsultativno tijelo je sastavljeno od globalnih lidera iz Evropske unije, Velike Britanije, Amerike, Australije, Novog Zelanda i Kanade.

Osnivanje jedinice za inkluzivnost, jednakost i pristupačnost

U okviru Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija formirana je organizaciona jedinica, koja treba horizontalno pratiti implementaciju principa inkluzivnosti, jednakosti i pristupačnosti u kreiranju politika na nivou javne uprave. Cilj je da javna uprava bude planirana i oblikovana po mjeri svih građana, inkluzivna u konsultacijama i odlučivanju, osluškujući potrebe svih, a posebno mladih, starijih, žena, manjina, osoba sa invaliditetom i drugih, te orijentisana ka integrisanim i pristupačnim javnim uslugama.

Informacija o organizovanju Digitalnog samita zemalja Zapadnog Balkana

Crna Gora je bila domaćin IV Digitalnog samita koji je, u organizaciji Vlade Crne Gore i Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, održan od 11. do 13. oktobra u Muzičkom centru u Podgorici, u hibridnom formatu. Ovaj, najveći regionalni skup na digitalnu temu, okupio je predstavnike na visokom nivou: šest vlada ekonomija Zapadnog Balkana, Evropske komisije, RCC, međunarodnih institucija, privatnog sektora, civilnog sektora, akademske zajednice, kao i brojne druge relevantne aktere. Samit je bio još jedna prilika da zvaničnici na visokom nivou ekonomija Zapadnog Balkana, u saradnji s drugim visokim predstavnicima na regionalnom i širem međunarodnom nivou, podrže viziju boljeg upravljanja. Ova vizija uključuje jedinstven napredak u cilju unapređenja demokratski definisane Vlade i njeno aktivno učešće u procesu digitalne transformacije, s ciljem da se olakša implementacija digitalnog društva za sve, na nacionalnom i lokalnom nivou. S tim u vezi, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 2. decembra 2021. godine usvojila Izvještaj o učešću na Digitalnom samitu 2021. ekonomija Zapadnog Balkana.

Informacija o nabavci opreme za Disaster recovery lokaciju, glavni data centar dio za mrežu i bezbjednost

Programom rada Vlade za 2021. godinu jedan od prioriteta u radu Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija predstavlja jačanje mrežne i sigurnosne opreme u mreži državnih organa, u smislu obezbjeđivanja većeg nivoa informacione bezbjednosti, pune dostupnosti Vladinih servisa i informacionih sistema.

U 2021. godini je u potpunosti implementiran sistem Disaster Recovery servisa na DR lokaciji u Bijelom Polju što je i obaveza Ministarstva koja proizilazi iz Zakona o elektronskoj, pa samim tim predstavlja jednu od ključnih aktivnosti.

Odluka o implementaciji novog internog CA

Programom rada Vlade za 2021. godinu, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je kao jedan od prioriteta u svom radu predvidjelo je digitalizaciju crnogorskog društva, dostupnost javne uprave građanima i privredi, kroz vršenje elektronskih/kvalifikovanih elektronskih usluga povjerenja organima državne uprave, kako bi se kao krajnjim korisnicima pružile usluga građanima upotrebom digitalnih tehnologija, kroz uvođenje novih elektronskih servisa i dalji razvoj elektronskog poslovanja.

S tim u vezi Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je u 2021. godini izvršilo prva fazu projekta koji se sastojao od nabavke, instalacije i integracije neophodne opreme (hardware) za Certifikaciono tijelo, koja po strogim standardima mora biti u potpunosti nezavisna i odvojena od ostale opreme u datacentru. Druga faza projekta se odnosi na nabavku i instalacije softverskog rješenja za certifikacioni sistem, kao i od izrade kompletne dokumentacije o strogim procedurama koje definišu ove sisteme uz upotrebu standarda, te učešće eksperata koje će angažovati Ministarstvo, do testiranja samog rješenja, što je planirano kao prioritetni projekat u 2022. godini i predstavlja završnu fazu ovog projekta. Takođe, od velikog je značaja napomenuti i to da postojeći sistem zbog zastarelosti tehnologije ne zadovoljava standarde za kvalifikovani elektronski potpis, te da će organi državne uprave implementacijom ovog projekta prvi put koristiti kvalifikovani elektronski potpis mjerodavan ručnom potpisu.

Na postojećem sistemu tokom 2021. godine izdato je 78. digitalnih certifikata, za 16 institucija za svrhu digitalnog potpisa i autentifikacije uređaja.

Informacija o formiranju sistema upravljanja procesom digitalne transformacije u skladu sa preporukom EU

Vlada Crne Gore je 9. decembra 2021. godine usvojila Informaciju o formiranju sistema upravljanja procesom digitalne transformacije u skladu sa preporukom EU.

Formiranje ovog sistema, koji prije svega, podrazumijeva uspostavljanje Nacionalnog koordinacionog tijela na društvenom nivou, u cilju unapređenja procesa digitalne transformacije Crne Gore, biće realizovano kroz aktivnosti koje su definisane u Strategiji digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. Inicijativu i usklađeni predlog za formiranje ovog tijela će Vladi Crne Gore poslovni sektor kao inicijator ove inicijative uputiti u skladu sa dinamikom koja je predviđena u Strategiji digitalne transformacije Crne Gore 2022-2026. Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija kroz rad Savjeta za elektronsku upravu i Komisije za praćenje realizacije aktivnosti iz strategije u okviru Direktorata za digitalizaciju i e-servise, koordinira blagovremenu realizaciju ove aktivnosti.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskom dokumentu

Predlog zakona o elektronskom dokumentu od strane Vlade Crne Gore utvrđen je 9. decembra 2021. godine i dostavljen Skupštini Crne Gore na dalju proceduru.

S obzirom na inkluzivan pristup izrade ovog zakona i sprovođenja javne rasprave, na osnovu dostavljenih predloga i sugestija tokom javne rasprave, Predlog zakona je dobio koncept novog zakona.

Predlog zakona o elektronskom dokumentu će doprinijeti ubrzanju digitalne transformacije, afirmaciji korišćenja elektronskog dokumenta, digitalnog potpisa, elektronskog pečata u javnoj upravi i privredi, ali i donijeti uštede zbog smanjenja korišćenja papirnih dokumenata.

Zakonom se, vrši dodatno usklađivanje sa Zakonom o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, kako bi se kroz povećanje povjerenja u elektronski dokument i digitalizaciju dokumenta, stvorili uslovi za njegovu širu primjenu.

Inkluzivnim procesom obavljenih javnih konsultacija tokom javne rasprave, neposrednom komunikacijom sa svim zainteresovanim subjektima, dostavljenim primjedbama i sugestijama na Nacrt zakona, ovaj propis dobio je koncept novog Predloga zakona o elektronskom dokumentu. Cilj donošenja ovog propisa je unapređenje poslovnog ambijenta, olakšan razvoj usluga elektronske uprave, kao i efikasnije postupanje pravnih i fizičkih lica i nadležnih organa.

Novine su šira primjena od postojećeg zakona, u smislu primjene zakona i na lokalne samouprave u skladu sa Zakonom o lokalnoj samoupravi, prepoznavanje digitalizovanog dokumenta koji se izjednačava sa elektronskim dokumentom, propisivanje uslova za pravnu valjanost digitalizovanog dokumenta, uvođenje elektronskog pečata, propisivanje načina dostavljanja elektronskih dokumenata između nadležnih organa i stranaka.

Takođe, prevaziđena je barijera koja se odnosila na neprihvatanje elektronskog dokumenta od strane institucija, tako da se više ne zahtijeva izričito i slobodno izražena volje o prihvatanju upotrebe elektronskog dokumenta, koja je kod institucija davala prostor za neprihvatanje elektronskog dokumenta.

Zakon, donosi i određene uštede zbog smanjenja korišćenja papirnog dokumenata. Zakon se primjenjuje u pravnom prometu, upravnim, sudskim i drugim postupcima, kod privrednih društava, preduzetnika, nezavisnih i regulatornih tijela i drugih pravnih i fizičkih lica državnih organa, organa državne uprave, državnih agencija, državnih fondova i drugih nosilaca javnih ovlaštenja, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave, posebnih i javnih službi u smislu zakona kojim se uređuje lokalna samouprava.

Nerealizovane aktivnosti

Medijska strategija 2021- 2025. s Akcionim planom za 2021- 2022. godinu

U izvještajnom periodu započete su aktivnosti na izradi prvog strateškog dokumenta u oblasti medija. Medijskom strategijom se namjerava definisanje ciljeva, pravaca razvoja, i budućih planova kako bi se obezbijedilo povoljno okruženje za slobodu informisanja, protok ideja i mišljenja u ostvarivanju javnog interesa, kao i za uređeno medijsko tržište. Na ovaj način se teži stvaranju uslova za rad, koji će doprinijeti unapređenju ambijenta za slobodno i profesionalno novinarstvo, odnosno da građanima bude omogućeno pravo na istinitu, pravovremenu i cjelovitu informaciju. U cilju kreiranja širokog okvira konsultacija sa relevantnim subjektima u procesu nacrta dokumenta, stvarajući potpuno inkluzivan i transparentan proces razvoja strateškog

dokumenta održano je devet sjednica sa predstavnicima državnih organa, sudstva, tužilaštva, nezavisnih regulatora, nevladinih organizacija, na kojima je učestvovalo preko 25 predstavnika, koji su dali svoj doprinos ovom procesu. Cilj organizovanja radnih grupa je priprema strateškog dokumenta na participativan način.

Krajnji cilj Strategije je da se definišu i utvrde mjere kojima se želi osigurati dugoročno, pouzdano i kvalitetno partnerstvo između države i medija sa ciljem kvalitetnih javnih politika i poboljšane informisanosti građana.

Strategija saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026.

Strategijom saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026 trasiraće se put za još intenzivnije unapređenje pravnog, institucionalnog i finansijskog okvira, za veću inkluziju i bolju saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija u procesu kreiranja i primjene javnih politika.

Naime, 2020. godine predviđena je priprema Programa saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2021-2023, ali Radna grupa koja je u tom cilju formirana nije okončala rad na izradi Nacrta već je samo objavljen javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti u početnoj fazi pripreme Programa.

Nakon konstituisanja 42. Vlade Crne Gore, te shodno Programu rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu došlo je do promjene u obimu strateškog dokumenta, kao i perioda izrade istog, te je predviđena izrada Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026, umjesto tadašnjeg Programa saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2021-2023.

U cilju kreiranja širokog okvira konsultacija sa relevantnim subjektima u procesu nacrta dokumenta, stvarajući potpuno inkluzivan i transparentan proces razvoja strateškog dokumenta ukupno je održano osam zoom sastanaka ciljanih fokus grupa sa predstavnicima nevladinih organizacija na nacionalnom i lokalnom nivou, predstavnicima ministarstava, predstavnicima opština, predstavnicima donatora i korisnicima usluga, gdje je učestvovalo preko 60 učesnika, koji su dali svoj doprinos ovom procesu. Cilj organizovanja fokus grupa je da na participativan način pripremamo strateški dokument, kako bi se osiguralo da je Strategija urađena po mjeri svih. Takođe je pripremljen izvještaj sa održanih sastanaka fokus grupa i isti dostavljen svim učesnicima.

Radna grupa, u čijem sastavu je osam članova od kojih su dva predstavnika NVO sektora i šest predstavnika državnih organa, uz podršku eksperta pripremila je Nacrt Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026 i Akcionog plana 2022-2023. Dokumentom su identifikovani ključni strateški i operativni ciljevi koji se odnose na unapređenje postojećeg normativnog i strateškog okvira za dugoročno partnerstvo sa nevladinim organizacijama u pripremi javnih politika i pružanju usluga građanima, kao i snaženje NVO sektora kao jednog od partnera države.

Vrijednost novog strateškog dokumenta je da pruža smjernice za još intezivnije unapređenje pravnog, institucionalnog i finansijskog okvira, za veću inkluziju i bolju saradnju sa nevladinim organizacijama. Setom aktivnosti koje se odnose na digitalizaciju postupka za registraciju NVO,

objavljivanju svih podataka o radu i njihovom finasiranju, stvaranju uslova za finasiranje resursnih centara, posebno volonterskih centara, poziva za inovacije u nevladinom sektoru i zapošljavanju mladih u ovom sektoru želi se pokazati drugačiji pristup dalje saradnje i stvaranja nevladinog sektora kao snažnog partnera države u procesu kreiranja javnih politika, pristupa Crne Gore Evropskoj uniji i kvalitetnijem pružanju usluga građanima.

Shodno navedenom pripremljena je Informacija o procesu izrade Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026, koja je je razmatrana na Vladi Crne Gore 24. marta 2022.g.

Krajnji cilj Strategije je da se definišu i utvrde mjere kojima se želi osigurati dugoročno, pouzdano i kvalitetno partnerstvo između države i nevladinih organizacija sa ciljem kvalitetnih javnih politika i poboljšanih usluga građanima.

Ovim koracima i dokumentima Ministarstvo je pripremilo teren za sprovođenje procesa javne rasprave o tekstu Nacrta Strategije, čije je objavljivanje planirano krajem marta 2022.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi

U izvještajnom periodu sprovedene su aktivnosti na unapređenju normativnog pravnog okvira koji uređuje sistem lokalne samouprave, čime se stvaraju pretpostavke da opštine budu u poziciji da još bolje, efikasnije i uspješnije realizuju svoje poslove i razvijaju svoju lokalnu zajednicu. Obavljene su javne konsultacije u početnoj fazi izrade teksta Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, dobijeni su inputi od starne opština i definisane polazne osnove za njegovu izradu, odnosno pitanja koje treba unaprijediti, o čemu je sačinjen Izvještaj koji je objavljen na internet stranici Ministarstva. O tekstu Nacrta zakona sprovedena je javna rasprava u periodu od 01. decembra do 20. decembra 2021. godine, organizovan je okrugli sto koji je održan dana 13. decembra 2021. godine i sačinjen Izvještaj o sprovedenoj javnoj raspravi, koji je javno objavljen i dostupan na internet stranici ministarstva i portalu e-uprave. Ovaj zakon biće dostavljen i Evropskoj komisiji radi davanja mišljenja.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnom gradu

Programom rada Vlade Crne Gore za 2021 godinu, u IV kvartalu predviđeno je utvrđivanje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnom gradu čiji bi cilj bio poboljšanje sistema finasiranja opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci, odnosno precizno definisanje izvora sredstava njenog finansiranja. U cilju izrade navedenog zakona, preduzimano je niz aktivnosti, između ostalog, objavljen je javni poziv za konsultovanje zainteresovane javnosti povodom izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Glavnom gradu. Rad Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija bio je fokusiran na analizi važećih propisa i to: Zakona o lokalnoj samoupravi (Sl. list CG.br 2/16,34/19 i 38/20) Zakona o Glavnom gradu i Zakona o finansiranju lokalne samouprave (Sl. list CG br.3/201). Posebna je pažnja posvećena odredbama ovih zakona kojima se uređuju pitanja pravnog statusa i izvora sredstava finansiranja Opštine Golubovci.

Ministarstvo je ocijenilo je da su odnosi između opštine u okviru Glavnog grada – Golubovci i Glavnog grada, po pitanju izvora sredstava njenog finansiranja jasno i precizno uređeni Zakonom o Glavnom gradu i Zakonom o finansiranju lokalne samouprave, a da su problemi u pogledu finansiranja ove opštine u ranijem periodu rezultat neadekvatne implementacije Zakona o Glavnom gradu i Zakona o finansiranju lokalne samouprave od strane nadležnih institucija Na

osnovu izloženog Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija smatralo je da nije neophodno donošenje ovog zakona, da u narednom periodu treba obezbijediti punu implementaciju zakona kojima su definisana prava opštine Golubovci u pogledu izvora sredstava finansiranja koja im pripadaju. U prilogu ovog stava je i činjenica da je da je ovom ministarstvu, od strane predsjednice Opštine Golubovci, shodno Zakonu o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, podnijeta Inicijativa za teritorijalnu promjenu izdvajanjem opštine Golubovci u okviru Glavnog grada u novu opštinu.

Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama

Sa posebnom pažnjom smo usmjereni na stvaranje adekvatnog zakonodavnog okvira, za razvoj i nesmetano djelovanje NVO, kako bi kontinuirano bili uključeni u društvene i druge procese, zastupajući različite legitimne interese i vrijednosti. S tim u vezi, sproveden je postupak konsultovanja zainteresovane javnosti za izmjene i dopune Zakona o nevladinim organizacijama. Takođe, uz ekspertsku podršku pripremljene su Polazne osnove za izradu izmjena i dopuna Zakona o nevladinim organizacijama.

Predlog Zakona o audiovizuelnim medijskim uslugama

Ukazano je da Zakon o audiovizuelnim medijskim uslugama treba da obezbijedi finansijsku održivost i uredničku nezavisnost lokalnih javnih emitera. U javnoj raspravi je ukazivano na mogućnost da se obavežu opštine da utvrde najmanji iznos dijela opšteg budžeta koji će se koristiti za finansiranje lokalnih javnih emitera, kao i da je potrebno promijeniti dosadašnji način izbora savjeta lokalnih javnih emitera kako bi se neutralisao politički uticaj vladajućih struktura u opštinama na rad ovih medija. Zakon o audiovizuelnim medijskim uslugama treba i da ojača nezavisnost Agencije za elektronske medije na način što će joj omogućiti da novčano kažnjava emitere za prekršaje.

Radna grupa za izmjenu i dopunu seta medijskih zakona počela je sa radom 17.12.2021. godine i do kraja 2021. godine održane su dvije sjednice.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o medijima

Zakonom o medijima namjerava se uvesti novinu da javni sektor, na lokalnom i nacionalnom nivou, dostavlja evidencije o izvršenim plaćanjima za oglašavanje u medijima Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija, te da ih objavljuje na internet stranici Ministarstva. Sve te izvještaje Ministarstvo treba da objavi u godišnjem izvještaju, što iako predstavlja pozitivan iskorak u teoriji i dalje zavisi od praktične primjene, kako ne bi oglašavanje i dalje bilo način političkog pritiska na medije.

U 2021. godini Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija upisalo je u Evidenciju medija 58 internetskih publikacija i 4 promjene osnivača štampanih medija.

Ostaje za razmjenu mišljenja da li je potrebno bolje regulisati registraciju i rad internetskih publikacija (portala) i spriječiti negativni uticaji na slobodu govora, dodatno poboljšati nezavisnost medijskih radnika unutar redakcija, osigurati dalju demokratizaciju medija koja bi se mogla ostvariti uvođenjem odredbi o mogućnosti uticaja novinara na izbor glavnog urednika i odredbe o

klauzuli savjesti. Otvorena je debata o odredbi koja predviđa obavezu novinara da saopšti izvore u određenim slučajevima i jasnije definisati slučajeve kada se ta odredba može upotrijebiti.

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG

Važeći Zakon o nacionalnom javnom emiteru RTCG donijet je sa ciljem da se ojača nezavisnost tog medija, koji će između ostalog dobiti Ombudsmana. Međutim, primjena ovog zakona pokazala je da treba urediti način izbora članova Savjeta i kriterijume izbora predlagača za članove Savjeta. Dosadašnja javna debata pokazala je da su potencijalne oblasti izmjena Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG jačanje odgovornosti Generalnog direktora i direktora Televizije i Radija Crne Gore, te kaznene odredbe za kršenje programskih i profesionalnih standarda.

Nacrt zakona o Vladi

Tokom 2021. godine sproveden je postupak konsultovanja zainteresovane javnosti radi pripreme Zakona o Vladi i u saradnji sa SIGMA-om radili smo na pregledu svih pitanja koja mogu biti predmet pravne regulative prilikom pripreme ovog zakona, kao i na pripremi polaznih osnova za Zakon o Vladi.

II AKTIVNOSTI MINISTARSTVA JAVNE UPRAVE, DIGITALNOG DRUŠTVA I MEDIJA PO PROGRAMU PRISTUPANJA CRNE GORE EVROPSKOJ UNIJI 2020-2022.

U okviru aktivnosti na realizaciji programa i zaključaka Vlade rađeno je na praćenju obaveza definisanih Programom pristupanja Crne Gore EU (PPCG). U vezi s tim, praćene su aktivnosti iz resora Ministarstva, s aspekta Poglavlja 10, Informatičko društvo i mediji, kao i sa spekta drugih poglavlja u kojima MJUDDM ima predstavnike.

Nastavljene su aktivnosti na koordinaciji Poglavlja 10, Informatičko društvo i mediji i učešću u ovim aktivnostima. Komunikacija se odvijala na temu dosadašnjih rezultata, izazova saglasno preporukama Evropske komisije kroz Izvještaj o napretku Crne Gore, kao i o definisanju daljih koraka. Praćene su aktivnosti na ispunjavanju završnih mjerila, aktivnosti na realizaciji obaveza planiranih PPCG-om, kao i aktivnosti na pripremanu zakonskih rješenja iz resora MJUDDM i drugih institucija. Posebno je vršena koordinacija za rad na ocjeni celeksa za Poglavlje 10.

Kroz redovnu komunikaciju s resornom institucijom za oblast evropskih integracija, kao i s predstavnicima u Misiji u Briselu, praćeni su zahtjevi i ocjene Evropske komisije po pitanju realizacije obaveza Crne Gore na evropskom putu, s akcentom na oblast medija u okviru koje se radi na izradi seta medijskih zakona, kao i pripremi prve Medijske strategije.

U oktobru je održan on-line sastanak Podobora za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, na kojem su predstavljene realizovane aktivnosti u okviru Poglavlja

10, s akcentom na nova strateška rješenja iz ove oblasti (Strategija digitalne transformacije, Strategija informacione bezbjednosti i Strategija reforme javne uprave). S tim u vezi istaknute su aktivnosti koje su u toku, kao i plan za naredni period.

Održan je i Odbor za stabilizaciju i pridruživanje, kojem je prisustvovala šefica za Poglavlje 10. Evropska komisija je podržala Crnu Goru u nastojanjima da svoju zakonsku regulativu u potpunosti uskladi s pravnom tekovinom EK i ostala otvorena za sva pitanja na pregovaračkom putu za ulazak u EU.

U okviru redovnih sastanaka Radne grupe za Poglavlje 10, Informatičko društvo i mediji, razgovarano je o aktuelnim pitanjima saglasno komentarima i sugestijama Evropske komisije, kao i povodom aktivnosti koje Crna Gora preduzima u cilju daljeg usaglašavanja s pravnom tekovinom EU.

Takođe, praćene su aktivnosti saglasno koordinaciji predstavnice MJUDDM digitalnom komponentom u okviru Inicijative za Zapadni Balkan. S tim u vezi, kroz izvještavanje, učešće na sastancima i komunikaciju s resornim organizacionim jedinicama, kontinuirano se prate aktivnosti definisane Akcionim planom za zajedničko regionalno tržište (CRM 2021-2024). Kroz učešće na online sastancima Inicijative za Zapadni Balkan razmatrana su i brojna druga pitanja s akcentom na predstojeći plan aktivnosti.

Takođe, u skladu sa Programom pristupanja, Vlada Crne Gore je na sjednici od 29.12.2021. godine utvrdila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, koji je upućen u skupštinsku proceduru, a u okviru Poglavlja 23. - Pravosuđe i temeljna prava, bio predviđen za IQ 2020. godine.

III PRIKAZ AKTIVNOSTI PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA MINISTARSTVA

U okviru Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija djeluje sedam direktorata, tri odeljenja, dvije službe i kabinet.

Aktivnosti svih organizacionih jedinica prikazane su u nastavku.

Direktorat za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO

U Direktoratu za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju sa NVO obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu i primjenu inovativnih metodologija u radu, kao što su agilni menadžment, dizajn usmjeren na potrebe građana i drugih korisnika 3 (human centric design i service design) u dizajniranju javnih politika; sprovođenje optimizacije i modernizacije procesa u javnoj upravi; uspostavljanje i vođenje laboratorije za kreiranje dizajna javnih politika; punu implementaciju principa zabrane diskriminacije, poštovanja različitosti, jednakosti, inkluzivnosti, rodne ravnopravnosti i pristupačnosti svim građanima i građankama u javnoj upravi; upravljanje poslovima za inkluzivnost, pravičnost i otvorenost; unapređenje i kontrola kvaliteta procesa javnog konsultovanja u organima državne uprave; sprovođenje aktivnosti u vezi sa implementacijom inicijative Partnerstva za otvorenu Vladu; podsticanje većeg pristupa informacijama o aktivnostima javnopravnih organa na svim nivoima; standardizaciju principa transparentnosti na

nivou javne uprave; upravljanjem portalom otvorenih podataka; upravljanje poslovima na osnivanju Digitalne akademije za lidere i državne i lokalne službenike; pružanje podrške jedinicama lokalne samouprave za uvođenje novih inovativnih metodologija u radu i upravljanju, optimizaciji i modernizaciji procesa, uvođenju pristupa dizajna politika i usluga usmjerenih na građane i privredu; podrška lokalnim samoupravama u podizanju nivoa otvorenosti i transparentnosti rada; ostvarivanje saradnje sa akademskom zajednicom, ICT sektorom, biznis zajednicom, istraživačkim centrima, nevladinim organizacijama i međunarodnim organizacijama, obavljanje i drugih poslova iz djelokruga rada Direktorata u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Direkcija za inovacije u javnoj upravi

Program za privlačenje digitalnih nomada u Crnoj Gori do 2025. godine sa Akcionim planom za 2022. godinu

Vlada je na sjednici održanoj 16 decembra 2021. usvojila Program za privlačenje digitalnih nomada u Crnoj Gor sa akcionim planom za 2022. godinu⁶.

Programom se definišu strateški prioriteti i ciljevi kreiranje ambijenta kako bi Crna Gora postala privlačna destinacija za digitalne nomade, uslovi za odobrenje/izdavanje dozvola za privremeni boravak digitalnih nomada, aktivnosti i analize kako bi se ocijenio ekonomski i društveni potencijal, kao i nadležne institucije za sprovođenje aktivnosti, indikatori uspjeha, izvori finansiranja i druga pitanja od značaja za sprovođenje Programa i pratećeg Akcionog plana.

Za pripremu Programa nijesu utrošena posebna sredstva.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je izmijeniti normativni okvir u skladu sa analizom stanja datom u Programu za privlačenje digitalnih nomada. Izmjena normativnog okvira je preduslov za realizaciju drugih predviđenih aktivnosti, koje mogu doprinijeti definisanim ciljevima.

Montenegro Digital

⁶ <https://www.gov.me/clanak/51-sjednica-vlade-crne-gore-16122021>

Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. decembra 2021. godine usvojila Informaciju o pokretanju projekta Montenegro Digital⁷.

Montenegro Digital, će kroz svoje djelovanje omogućiti modelovanje i implementaciju inovativnih metodologija u procesima rada na nivou svih ministarstava, koordinaciju tehnoloških izbora u dijelu softvera i hardvera, implementaciju digitalnih rješenja na holistički i horizontalni način.

Takođe, MNE Digital u okviru optimizacije IT potrošnje, predviđa razvoj posebne strategije za nabavku IT opreme, softverskih rješenja i realizaciju projekata digitalizacije, uz uspostavljanje centralne baze podataka (informacionog sistema) za nabavke u ovim oblastima, koja treba da obuhvati i evidencije pratećih SLA ugovora i državnih standardnih sporazuma sa korporacijama poput Microsofta, Oracle-a, Google-a, SAP-a i drugih.

Digitalno tržište predstavlja otvorenu platformu za spajanje potreba Vlade u dijelu digitalnih rješenja sa ponudom ICT kompanija, organizacija ili pojedinaca koje te digitalne servise mogu razviti, dok korišćenjem agilne metodologije i novih pristupa, potrebno je mijenjati kulturu razvoja politika, usluga i kreiranja vrijednosti za korisnike. Fokus djelovanja Montenegro Digital-a je na preciznom definisanju problema, analiziranju, testiranju i isporuci najboljih rješenja, kao i stalnim poboljšanjima kako bismo pružali najbolje korisničko iskustvo.

Projekat će se realizovati u saradnji sa domaćim i međunarodnim partnerima, a njegovo dizajniranje nije iziskivalo dodatne troškove.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

Potrebno je isporučiti standarde u domenu digitalne transformacije i tehnologije, koji će biti usklađeni sa aspektima: single point of contact, unificiranost pružanja usluga, primjena „once&only” principa i uspostavljanje „user engagement and citizen-driven” pristupa.

Obrazovanje Savjeta za upravljanje portalom otvorenih podataka

Vlada je na sjednici održanoj 4. novembra 2021. godine usvojila Odluku o obrazovanju Savjeta za upravljanje otvorenim podacima⁸.

Kroz rad Savjeta za upravljanje otvorenim podacima obezbijediće se proaktivna komunikacija sa organima i predstavnicima nevladinih organizacija, medija, akademske i biznis zajednice, u cilju objavljivanja što većeg broja skupova podataka čime će se dodatno osnažiti kapacitet za podizanje nivoa transparentnosti rada javne uprave i cjelokupne Vlade.

Realizacija ove aktivnosti u prošloj godini nije iziskivala finansijske troškove.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je učiniti funkcionalnim Savjet za upravljanje otvorenim podacima, unapređenje funkcionalnosti portala otvorenih podataka, promovisati otvorene podatke, jačati ljudske kapacitete u javnoj upravi, radi efikasnog pružanja digitalnih usluga.

⁷ <https://www.gov.me/dokumenta/b97e774d-75ac-411a-91da-b2fd79eb9375>

⁸ <https://www.gov.me/dokumenta/1153751b-b38f-43f0-8a07-c8ee09b88233>

Upravljanje otvorenim podacima

U izvještajnom periodu unaprijeđen je i portal otvorenih podataka www.data.gov.me, koji sadrži 193 skupova podataka u 15 oblasti od strane 11 institucija.

Ovaj portal je centralna tačka za pristup podacima javnog sektora, kao i mjesto interakcije sa korisnicima podataka, poslovnim sektorom, IT i akademskom zajednicom, građanima i drugim zainteresovanim stranama. Na osnovu analize funkcionalnosti portala, sprovedene u II i III kvartalu 2021. godine, urađen je njegov redizajn i podignut je nivo bezbjednosti u pristupu objavljenim podacima. Nove funkcionalnosti uključuju unaprijeđen poziv API servisa, usklađivanje portala sa smjernicama web pristupačnosti, doradu modula za prikaz repozitorijuma objavljenih podataka, poboljšanu statistiku posjeta, downloadova setova, itd.

U okviru projekta „Ubrzanje digitalnog upravljanja” Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) obezbjeđuje se podrška Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija i Vladi Crne Gore u procesu digitalne transformacije.

Jedan od ključnih ciljeva projekta je da pruži podršku unapređenju sistema upravljanja otvorenim podacima. U vezi sa navedenim, sprovedeno je istraživanje sa ciljem da se identifikuju ključni nedostaci u funkcionisanju portala otvorenih podataka, kao i skupovi nedostajućih najčešće korišćenih otvorenih podataka.

U skladu sa potrebama unapređenja kompetencija državnih službenika, platforma za učenje biće proširena novim programima te će se indentifikovati grupa javnih službenika koji će jačati svoje kompetencije i graditi digitalne vještine od značaja za uspješan proces digitalne transformacije u javnoj upravi. U vezi sa navedenim, uz angažman međunarodnog konsultanta kreiran je plan i program za online kurs „Upravljanje otvorenim podacima.”

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je povećanje broja podataka koje se objavljuju blagovremeno i sveobuhvatno, kako bi se u dugom roku obezbijedilo podsticanje inovativnosti u kreiranju komercijalnih i nekomercijalnih aplikacija, proširenje setova podataka sa nivoa lokalnih samouprava, uvođenje high value data setova (skupova podataka povezanih sa važnim koristima za društvo i privredu kada se ponovo koriste) i dinamičkih data setova (tj. setova u realnom vremenu), unapređenje pretrage portala, naprednog sistema monitoringa i notifikacija nad skupovima, sistema za ocjenjivanje skupova.

Informacija o pokretanju programa saradnje Innovation fellows -Saradnici u inovacijama

Vlada je, na sjednici održanoj 20. maja 2021. godine usvojila Informaciju o uspostavljanju Programa Saradnici u inovacijama s Predlogom memoranduma o razumijevanju i saradnji i Predlogom ugovora o povjerljivosti.⁹

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija pripremiло je osnove za uspostavljanje saradnje ministarstava sa renomiranim privatnim kompanijama, sa pratećom dokumentacijom. Realizacija saradnje podrazumijeva potpisivanje Memoranduma o razumijevanju i saradnji, kao i potpisivanje Ugovora o povjerljivosti.

U prvoj fazi, Program je realizovan u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija, te su svi projekti iz oblasti digitalizacije u protekloj godini dizajnirani i realizovani uz koordinaciju dva saradnika u inovacijama. Angažman saradnika u inovacijama i ukupna realizacija Programa ne iziskuje finansijske troškove.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

Implementacijom Programa ,Saradnici u inovacijama organi uprave mogu ostvariti dobre rezultate na planu razvoja digitalnih proizvoda i usluga, kreiranju politika i procesa, uvođenju agilne i menadžment prakse iz privatne industrije u javni sektor, a sve u cilju razvijanja i isporučivanja kvalitetnih e-servisa za građane i građanke Crne Gore. Sa tim u vezi, potrebno je nastaviti sa realizacijom programa, te da i drugi organi uprave prihvate/prilagode usvojeni model kako bi poboljšali procese planiranja i rada na projektima iz oblasti za koje su nadležni.

Platforma Code for Montenegro

Code for Montenegro, kao platforma, podrazumijeva nekoliko programa saradnje:

- Saradnici u inovacijama - Pozivamo već karijerno ostvarene stručnjake iz raznih oblasti privatnog, civilnog i akademskog sektora da nam pomognu u digitalnom razvoju. U okviru naših započetih projekata, a kroz program saradnje Saradnici u inovacijama već imamo podršku najvećih kompanija u Crnoj Gori, koji ustupanjem svojih eksperata i njihovih ekspertiza u oblastima produkt menadžmenta, marketinga, IT razvoja, dizajna, strateškog planiranja pomažu digitalnu transformaciju Crne Gore.
- Code for Montenegro praktikanti - Dajemo priliku zainteresovanim studentima i mladim ljudima iz Crne Gore i inostranstva da se uključe da radom na projektima, razvijaju i zajedno sa Vladom grade digitalnu Crnu Goru. Saradnici i praktikanti imaju priliku da uče i rade sa najboljim globalnim liderima, koji su radili u vladama zemalja Evropske unije, Amerike, Velike Britanije, Kanade, Argentine, Australije, kao i brojnim svjetski poznatim kompanijama.
- Savjetnici i mentori - Savjetnici i mentori će kroz program savjetovanja lidera i mentorisanja javnih službenika osnažiti i pomoći liderima i timovima Ministarstva u brojnim oblastima. Ovaj tim će činiti brojni karijerno ostvareni lideri na polju tehnologija, digitalnog razvoja, inovacija, javnih politika, iz zemlje i inostranstva, zato prijavite se.

⁹ <https://www.gov.me/dokumenta/54b38f1c-7b70-49b5-bcef-06fec406baeb>

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj usvojila Informacija o pokretanju Code for Montenegro platforme za uključivanje brojnih relevantnih aktera u rješavanju digitalnih problema i izazova građana Crne Gore¹⁰.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je dalje razvijanje koncepta po ugledu na najveće srodne tehnološke pokrete, te promovisati platformu, ostvarene rezultate i uticaj.

Neophodno je sprovesti otvoren proces prijave za date programe saradnje, sprovesti promotivnu kampanju za privlačenje talenata iz Crne Gore i inostranstva, kako bi se pridružili Vladinim timovima na brojnim projektima od javnog interesa. Pored navedenog, neophodna je saradnja sa drugim ministarstvima, kako bi saradnici mogli da se uključe u rad na projektima i u okviru drugih ministarstava, ali i saradnja sa međunarodnim organizacijama u dijelu pronalaženja fondova za dalje finansiranje platforme.

Odluka o osnivanju Digitalne akademije za lidere, javne službenike i relevantne aktere

Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. decembra 2021. godine usvojila Informaciju o pokretanju Digitalne akademije - platforme za edukaciju javnih službenika i drugih relevantnih aktera u Crnoj Gori¹¹.

Program Digitalne akademije se sastoji od nekoliko tematskih modula: humancentred design i change management, agile management, liderstvo i vođenje timova i humanware, pregovaranje i rješavanje konflikata, metode poslovne inteligencije, kreativnost i kritičko mišljenje, interoperabilnost informacionih sistema u javnoj upravi, digitlna transformacija poslovnih procesa u javnoj administraciji, sigurnosni aspekti razvoja informacionih sistema, softveri za vizuelizaciju i analizu podataka, sigurnost, privatnost i etika u digitalnoj eri.

Digitalna akademija okuplja saradnike iz različitih sektora iz različitih zemalja, najčešće akademske zajednice, koji doprinose realizaciji početnih i osmišljavanju novih obuka.

Razvoj Digitalne akademije nije iziskivao finansijske troškove, dok je za njen budući rad planiran budžet (290.000 eura).

Predlog mjera za unapređenje stanja:

Potrebno je dopuniti Uredbu o stručnom osposobljavanju i usavršavanju državnih službenika i namještenika ("Službeni list Crne Gore", br. 079/18 od 07.12.2018), na način da bliže opiše organizaciju i način realizacije Akademije, kao i da prepozna relevantne subjekte i njihove odgovornosti u ovoj inicijativi.

Formiranje Konsultativnog tijela globalnih lidera na polju digitalne transformacije

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 1. decembra 2021. godine usvojila Informaciju o formiranju Konsultativnog tijela globalnih lidera na polju digitalne transformacije¹².

¹⁰ <https://www.gov.me/dokumenta/ae69f677-44f0-4582-8471-66caea041c5d>

¹¹ <file:///C:/Users/Marija%20Jankovi%C4%87/Downloads/informacija-o-pokretanju-digitalne-akademije-platforme-za-edukaciju-javnih-sluzbenika-i-drugih-relevantnih-aktera-u-crnoj-gori.pdf>

¹² <https://www.gov.me/dokumenta/78987e14-d05a-4ed1-91b9-c7cb5fdcf1ed>

Zadaci ovog tijela su saradnja, savjetovanje, razmjena ekspertize, iskustava i dobrih praksi u oblastima:

- dinamične digitalizacije javne uprave;
- izgradnje kapaciteta za digitalnu vladu;
- edukacije javnih službenika i vladinih timova u dijelu inovacija i digitalizacije;
- usvajanja novih tehnologija;
- sajber bezbjednosti;
- prepoznavanje izazova u oblasti digitalizacije i predlaganje rješenja za te izazove;
- razmatranje i pokretanje planova, inicijativa, aktivnosti i projekata sa ciljem unapređenja digitalizacije;
- davanje preporuka za unapređenje javnih politika iz oblasti digitalizacije;
- druge dogovorene oblike saradnje.

Sastav Konsultativnog tijela može biti mijenjan, shodno potrebama realizacije zadataka i u cilju dobijanja dodatne ekspertize i predloga značajnih za uspješniju digitalizaciju javne uprave.

Predstavnici Konsultativnog tijela rade u potpunosti na volonterskoj osnovi, a realizovane aktivnosti nijesu iziskivale finansijska sredstva.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je, u implemenatciji akcionih planova iz oblasti digitalizacije, uključivati konsultativno tijelo, na način da preporukama i dijeljenjem predloga i iskustva doprinesu kvalitetnijoj realizaciji istih, ali i boljem upravljanju potencijalnim rizicima. Takođe, neophodno je promovisati ulogu i djelovanje konsultativnog tijela.

Uvođenje agilnog menadžmenta - realizacija projekta Iskoristi prilike

U izvještajnom periodu urađen je dizajn projekta Iskoristi prilike.

IskorisTiPrilike je zamišljena kao aplikacija koja funkcioniše kao interna poslovna mreža, na kojoj će biti dostupni profili svih državnih službenika i lista ključnih projekata koje će Vlada realizovati. Službenici će moći da apliciraju za rad na projektima u skladu sa vještinama i znanjima koje posjeduju. Ovakav projekat će biti prilika da veliki broj državnih službenika unutar sistema javne uprave pronađe i iskoristi karijerne prilike koje će doprinijeti razvoju njihovih vještina, a istovremeno usavršavanju svojih znanja i ekspertiza. Ovaj projekat treba da doprinese usavršavanju i profesionalnom razvoju službenika i optimizaciji resursa.

Dizajn projekta nije iziskivao finansijske troškove.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je razviti platformu i odrediti institucije koje će učestvovati u pilot fazi projekta, te adekvatno mjeriti učinak angažovanih službenika, kako bi se pokazala vrijednost 10% radnog vremena u sedmici, koliko bi trajao angažman na projektima.

Platforma Obavijesti.me

Web platforma ObavijestiMe je novi alat u komunikaciji između državne uprave i građana, putem koje će građani SMS porukom, e-mailom ili pismom dobijati obavještenja o brojnim servisnim informacijama, javnim pozivima i konkursima, statusima transakcija, dokumenata ili prijave koje su podnijeli u organima državne uprave ili lokalnim samoupravama.

Cilj je da unificirano slanje svih poruka državne uprave ka građanima, nevladinim organizacijama i javnom sektoru. Na ovaj način, smanjiće se redovi u čekaonicama državnih organa i doprinijeti boljoj i efikasnijoj komunikaciji sa građanima.

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija razvilo je softversko rješenje za evidentiranje telefonskih brojeva građana koji žele dati saglasnost za korišćenje istih u svrhu dobijanja obavještenja od organa uprave.

Softver sa telefonskim brojevima, za koje je data saglasnost građana da se koriste u svrhe dobijanja obavještenja od organa uprave, je povezan sa SMS platformama telekomunikacionih operatora: Telenor, Telekom i Mtel.

Ovo softversko rješenje inspirisano je uspješno implementiranim rješenjem u Kanadi, Australiji i Velikoj Britaniji, te prilagođeno potrebama koje su komunicirane između Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija (Direktoratom za infrastrukturu i informacionu bezbjednost) i drugih organa državne uprave, Agencijom za telekomunikacije i elektronske usluge, telekomunikacionih operatora...

Softversko rješenje platforme ObavijestiMe je open-source, te nije bilo finansijskih troškova njegove izrade.

Telekomunikacioni operatori su zajednički obezbijedili slanje besplatnih poruka korisnicima platforme u periodu od 12 mjeseci od trenutka lansiranja platforme. Dodatno, kako bi se preveniralo nastajanje neplaniranih troškova, ovu aktivnost je podržala Agencija za telekomunikacije i elektronske usluge, koja je omogućila povezivanje sa platformom koja prepoznaje kojoj mreži pripadaju korisnici.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je sačiniti predlog forme krovnog ugovora sa sva tri telekomunikaciona operatora, čiji je predmet definisanje prava i obaveza među ugovornim stranama povodom pružanja servisa Bulk SMS servis od strane Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija krajnjim korisnicima.

Realizacija inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu

Nakon formiranja 42. Vlade Crne Gore u decembru 2020. godine, uslijedila je rekonstrukcija organa državne uprave, kao i brojnih radnih, konsultativnih i operativnih timova, uključujući i Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu, koji je djeluje kao multi-stakeholder forum u Crnoj Gori, shodno standardima učešća u inicijativi.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 22. jula 2021. godine, donijela Odluku o izmjeni i dopunama odluke o obrazovanju i sastavu Operativnog tima Partnerstva za otvorenu upravu (Službeni list Crne Gore, broj 93/2021¹³ od 01.09.2021), a nova kontakt osoba¹³ za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori imenovana je krajem oktobra 2021. godine.

Shodno stanju u preuzetim poslovima, neophodno je bilo paralelno sprovesti više procesa:

- Prikupljanje podataka o realizaciji aktivnosti iz prethodnog Nacionalnog akcionog plana 2018- 2020.¹⁴
- Sačinjavanje self- assessment Završnog izvještaja o realizaciji Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative POU 2018-2020. u skladu sa POU pravilima učešća,
- Učešće u realizaciji IRM – Nezavisnog mehanizma za izvještavanje o sprovođenju inicijative POU u Crnoj Gori, koju je organizovao OGP sekretarijat u skladu sa POU pravilima učešća,
- Ko-kreiranje novog Nacionalnog akcionog plana.

Operativni tim Partnerstva za otvorenu upravu

U skladu sa novom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave, shodno utvrđenim organima državne uprave i upravnim oblastima za koje su isti osnovani, bilo je neophodno imenovati nove predstavnike organa državne uprave u Operativnom timu Partnerstva za otvorenu upravu.

Nakon ostavke predstavnika NVO u Operativnom timu za područje djelovanja povećanje javnog integriteta i povećanje odgovornosti kompanija, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je objavilo *javne pozive za predlaganje predstavnika nevladine organizacije u Operativnom timu Partnerstva za pomenute oblasti*. Javni pozivi su sprovedeni u skladu sa *Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija* ("Službeni list CG", broj 41/18). U skladu sa kriterijumima utvrđenim pomenutom *Uredbom* dostavljeni su uredni i potpuni predlozi za izbor predstavnika NVO.

U skladu sa izmijenjenom Odlukom, ovlašćeni predlagači su predloge za imenovanje članova Operativnog tima dostavili Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija, sa izuzetkom Generalnog sekretarijata Vlade.

U narednom periodu, potrebno je do kraja formirati Operativni tim, te djelovati promptno usljed aktivacije eksternih faktora koji utiču na organizaciju i način rada državne uprave, odnosno ispuniti što prije formalno-pravne uslove za djelovanje Operativnog tima.

¹³ <https://www.opengovpartnership.org/members/montenegro/>

¹⁴ Izvještaj o realizaciji NAP 2018- 2020. usvojen je na sjednici Vlade koja je održana 29. decembra 2021. godine. <https://www.otvorenauprava.me/dokumenta/>

Ko-kreiranje Nacionalnog akcionog plana za sprovođenje inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu u Crnoj Gori 2022- 2024.

Proces ko-kreiranja nacionalnih akcionih planova je faza učešća u globalnoj inicijativi koja najviše odražava stepen političke volje, opredjeljenja zemlje da da svoj puni doprinos u primjeni standarda otvorene uprave i saradnje sa drugim sektorima i građanima.

Aktivno članstvo podrazumijeva ko-kreiranje i primjenu i praćenje nacionalnog akcionog plana koji je proizvod vrlo inkluzivnih, širokih konsultacija kako bi se definisale obaveze i aktivnosti prema potrebama građana i različitih ciljnih grupa.

Proces konsultacija u izradi NAP-a sprovedi se u skladu sa standardima koje je propisao Sekretarijat POU-a u odnosu na:

- dijeljenje relevantnih informacija sa zainteresovanim subjektima,
- kreiranje prostora za dijalog i saradnju i
- osiguranjem zajedničkog vlasništva nad dokumentom kroz zajedničko odlučivanje o preuzimanju prethodno usaglašenih obaveza.

Prijedlozi, primjedbe i sugestije zainteresovanih subjekata se razmatraju sa fokusom na identifikovanje obaveza i procjeni njihove praktično-političke sprovodivosti u skladu sa ispitanim potrebama ciljnih grupa.

Ko-kreiranje ove javne politike predstavlja priliku da se afirmišu nove ideje i predlozi oblasti i aktivnosti kojima će biti ostvaren doprinos prioritetima i težnjama građana u odnosu sa donosiocima odluka, korišćenju moći novih tehnologija kako bi javna uprava bila efikasnija i odgovornija, te koje će doprinijeti održivoj i inkluzivnijoj zajednici, kao i boljoj saradnji između Vlade i organizacija civilnog društva i poslovnog sektora.

Nakon sprovođenja navedenih postupaka¹⁵, stekli su se uslovi za realizaciju sljedećeg:

- Objavljivanje Javnog poziva za preliminarne konsultacije o novom NAP¹⁶ koji je bio otvoren od 26. oktobra do 20. novembra 2021. godine. O sprovedenim konsultacijama objavljen je Izvještaj.
- Pristigle komentare i predloge prosljedili smo institucijama¹⁷ koje su nadležne za njihovo rješavanje u cilju zauzimanja stava povodom datih NVO predloga, međutim Uprava prihoda i carina, Uprava za saobraćaj i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, te Generalni sekretarijat Vlade nijesu odgovorili, dok su odgovore dostavili Službeni list Crne Gore i Uprava javnih radova.

¹⁵ • priprema i donošenje izmjena i dopuna Odluke o formiranju operativnog tima za sprovođenje OGP u Crnoj Gori u skladu sa novom organizacijom državne uprave u okviru 42. Vlade

- objavljivanje Javnog poziva za predlaganje predstavnika nevladine organizacije u Operativnom timu Partnerstva za otvorenu upravu za oblast povećanje javnog integriteta zbog ostavke članice NVO u toku trajanja mandata prethodne Vlade
- Objavljivanje Javnog poziva za predlaganje predstavnika nevladine organizacije u Operativnom timu Partnerstva za otvorenu upravu za oblast povećanje odgovornosti kompanija, usljed ostavke člana podnijete iz ličnih razloga

¹⁶ <http://eusluge.euprava.me/eParticipacija/Item/?Id=612>

<https://www.gov.me/clanak/javni-poziv-za-konsultovanje-zainteresovane-javnosti-o-izradi-nacionalnog-akcionog-plana-za-sprovođenje-inicijative-partnerstvo-za-otvorenu-upravu-u-crnoj-gori>

<https://www.gov.me/dokumenta/d257cfda-6354-4a44-89b4-7ba43cce6fe6>

¹⁷ dopis broj 01-039/21-4376 od 9. decembra 2021. godine

- Održana je online diskusija sa NVO predstavnicima¹⁸ o učincima javne uprave u prethodnom periodu realizacije OGP inicijative u dijelu transparentnosti realizacije ciklusa javnih politika, 22. novembra 2021. godine.
- Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija u saradnji sa Nacionalnim demokratskim institutom (NDI) organizovalo je niz sastanaka sa zainteresovanim stranama¹⁹ u cilju definisanja obaveza za naredni ciklus sprovođenja inicijative Partnerstvo za otvorenu upravu (POU) u Crnoj Gori i kreiranja novog Nacionalnog akcionog plana (NAP). Poziv je otvoren za sve aktere.
- Objavljen je online upitnik za građane²⁰ kako bi imali priliku da iskažu svoje stavove i predloge.

Pored navedenog, predstavnici MJUDDM su učestvovali na OGP week- regionalnom sastanku za Zapadni Balkan, u periodu od 20. do 22. oktobra 2021. godine, dok je poziv bio upućen i svim zainteresovanim akterima iz Crne Gore, a realizovano je i učešće na OGP Global summit²¹, u okviru kojeg je održan i ministarski okrugli sto „Integritet i inovacije”.

Za realizaciju navedenih aktivnosti nije bilo finansijskih troškova.

Predlog mjera za unapređenje stanja:

U narednom periodu neophodno je pokrenuti rad Operativnog tima, nastaviti proces širokih konsultacija, te sačiniti predlog novog Nacionalnog akcionog plana.

U cilju širenja inicijative, potrebno je da lokalne samouprave razmotre učešće u okviru OGP local <https://www.opengovpartnership.org/ogp-local/>, te sagledati uporedne prakse učešća parlamenta u globalnoj inicijativi, kao i učešća institucija sudske vlasti.

Uvođenje human centered design alatki u kreiranju javnih politika - projekat izazov empatije

Utvrđenim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva definisani su poslovi koji se odnose na praćenje potreba OSI u korelaciji sa nadležnostima Ministarstva. Naime, u Direktoratu za inovacije, otvorenost javne uprave i saradnju S NVO, vrše se poslovi koji se odnose i na unapređenje pristupačnosti javne uprave za lica sa invaliditetom; osnaživanje i izgradnju kapaciteta državnih službenika za usvajanje inovativnih pristupa za identifikaciju potreba lica sa invaliditetom i kreiranja usluga i politika u skladu sa istim; uspostavljanje programa podrške za jednakost, inkluzivnost i različitost na radnom mjestu u javnoj upravi, dok se u Direktoratu za medije vrše poslovi koji se odnose na unapređenje informisanosti ranjivih i manjinskih grupa (lica sa invaliditetom, pripadnike romske populacije, pripadnike manjinskih grupa).

Navedena postavka poslova tek treba da pokaže rezultate u praksi i to kroz razvijanje i implementiranje čovjeko-centričnog dizajna (human centered design) u kreiranju javnih politika i usluga; vršenje kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja potreba građana; mapiranje i predlaganje optimizacije procesa i postupaka; primjenu inovativnih pristupa (dizajnersko razmišljanje,

¹⁸ https://m.facebook.com/story.php?story_fbid=267309765440474&id=100064843562480&__entstream_source=timeline#

¹⁹ <https://www.gov.me/clanak/ko-kreiranje-novog-nacionalnog-akcionog-plana-za-sprovođenje-inicijative-partnerstvo-za-otvorenu-upravu-u-crnoj-gori>

²⁰ <https://forms.office.com/r/PsEG2gWvbk>

²¹ <https://www.gov.me/en/article/srzentic-open-government-community-can-and-must-do-better>

kreativnost, empatiju, suprotstavljanje birokratizaciji, digitalizaciju, istrajnost) koji će promijeniti kulturu i način upravljanja.

Ostale aktivnosti:

-Učešće u izradi Strategije za zaštitu lica sa invaliditetom, kojom koordinira Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava.

-Vođenje pregovora sa kompanijama PayPal, Stripe i Google za proširenje seta usluga na crnogorskom e-tržištu.

-Učešće u evaluacionoj komisiji projekta M Base, koji uz podršku EU i ministarstva, realizuje NVO Centar za građansko obrazovanje sa partnerima. U 2021. godini realizovana su dva poziva za predaju projekata NVO.

-Učešće u organizaciji i realizaciji rada Radne grupe za programiranje IPA III podrške za Prozor 2 Dobro upravljanje, usklađivanje sa pravnom tekovinom, strateško komuniciranje i dobrosusjedski odnosi.

Direkcija za saradnju sa NVO

Izvještaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata NVO u 2020. u skladu sa Zakonom o NVO

Pripremljen je Izvještaj o realizaciji javnih konkursa i odobrenih projekata, u skladu sa Zakonom o NVO, u 2020. godini, koji je Vlada usvojila u decembru 2021.

Izmjena Odluke o Savjetu za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija

U cilju nesmetanog nastavka rada Savjeta za saradnju organa državne uprave i nevladinih organizacija, u julu 2021. izmijenjena je Odluka o Savjetu, čime je ista usklađena s novom Uredbom o organizaciji i načinu rada državne uprave. Izmjenama ove odluke, rad Savjeta je javan. S tim u vezi, svi materijali, koji će biti predmet razmatranja na sjednicama Savjeta, kao i zapisnici, biće objavljeni. Novina se odnosi i na to da predsjednica Savjeta može, po potrebi, da pozove na sjednicu i lica koja nijesu članovi Savjeta, radi davanja stručnih mišljenja i objašnjenja, kao i predstavnike društveno ranjivih grupa kada Savjet razmatra pitanja koja se odnose na društveno ranjive grupe kojima ti predstavnici pripadaju i koje se tiču funkcionisanja i razvoja njihovih udruženja.

Izmijenjeno je i Rješenje o članovima Savjeta, tj. predstavnicima organa državne uprave, a nakon što su sve neophodne izmjene izvršene, stekli su se uslovi za održavanje sjednice ovog tijela, pa je ista održana je 28. jula 2021. Važno je istaći da je trogodišnji mandat ovog tijela istekao u septembru 2021.

Kako bi se donijela nova Odluka o Savjetu, Direkcija je pripremila Nacrt odluke na osnovu dobijenih predloga od strane prethodnih članova ovog tijela. U cilju inkluzivnog pristupa i dobijanja komentara od strane zainteresane javnosti Odluka je javno objavljena na sajtu Ministarstva. Budući da nije iskazan očekivani nivo interesovanja od strane zainteresovane javnosti, odlučeno

da se o konceptu tijela kojim će se urediti saradnja organa državne uprave i nevladinih organizacija, raspravlja na javnoj raspravi koja je organizovana povodom pripreme strateškog dokumenta u ovoj oblasti i Informacije o primjeni postojećeg Zakona.

Odluka o utvrđivanju prioritetnih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2021. godini

U skladu sa Zakonom o nevladinim organizacijama ("Službeni list CG" 39/11 i 37/17), donijeta je Odluka o utvrđivanju prioritetnih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2021. godini ("Službeni list CG" 80/21). Saglasno ovoj odluci otpočeo je postupak raspodjele sredstava za projekte i programe nevladinih organizacija u 2021. godini, od strane organa državne uprave obuhvaćenih predmetnom odlukom.

Odlukom je utvrđeno 17 prioritetnih oblasti od javnog interesa, što je u donosu na 2020. godinu, manje za tri. U toku 2021. godine, raspisani su javni konkursi za sve programirane oblasti, ali je do kraja godine, raspodijeljeno ukupno 2.621.539,87 eura, od 3.713.205,40 eura, koliko je Zakonom o budžetu za 2021. godinu opredijeljeno za ove namjene što je procentualno 70,60%. Takođe, preostali iznos od 1.009.989,60 eura, za konkurse čija realizacija je započeta u 2021. godini, opredijeljen je iz sredstava Tekuće budžetske rezerve u 2022. godini, kako bi isti bili okončani. Samim tim, s obzirom na činjenicu da su započeti konkursi u 2021. godini, kod dva organa državne uprave još uvijek u toku, u trenutku sačinjavanja izvještaja, ne možemo imati tačan podatak da li je ispunjen indikator da se u 2021. godini raspodijeli 80% opredijeljenih sredstava.

Informacija o stepenu realizaciji javnih konkursa za raspodjelu sredstava za projekte i programe NVO u 2021. godini

U skladu s prethodno navedenim, u decembru 2021. godine, u saradnji s Direktoratom za normativno uređenje javne uprave i harmonizaciju propisa Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija i Direktoratom za budžet Ministarstva finansija i socijalnog staranja, pripremljena je Informacija o stepenu realizaciji javnih konkursa za raspodjelu sredstava za projekte i programe NVO u 2021. godini, sa preporukama kako da se realizuju svi započeti javni konkursi, na osnovu čega je u januaru 2022. godine, donijeta nova Informacija o preusmjerenju nedostajućih sredstava iz Tekuće budžetske rezerve, kako bi se finalizovali započeti konkursi iz prethodne godine.

Javni konkurs za kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija

U julu 2021. objavljen je Javni konkurs za kofinansiranje projekata i programa nevladinih organizacija. Raspodijeljen je cjelokupan iznos opredijeljen za ove namjene u iznosu od 928.301,25 eura, a istim je kofinansirano ukupno 25 projekata.

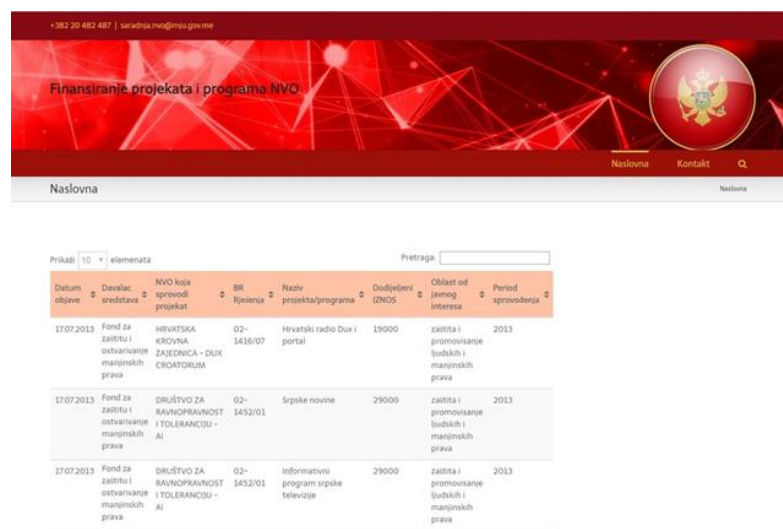
Takođe, pokrenut je postupak programiranja prioritetnih oblasti i visine sredstava za finansiranje projekata i programa NVO iz državnog budžeta za 2022. godinu. Na osnovu dostavljenih predloga a nakon što su isti usaglašeni, pripremljena je i Odluka o utvrđivanju prioritetnih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa NVO u 2022. godini, a ista je usvojena u januaru 2022. godine. Ovom odlukom a u skladu sa Zakonom o budžetu za 2022. godinu, planirano je da bude raspoređeno 4.040.000,00 eura za finansiranje projekata i programa NVO za ukupno 18 oblasti od javnog interesa i 1.010.000,00 eura za kofinansiranje EU projekata.

Lista nezavisnih procjenjivača za 2021. i 2022. godinu

U toku 2021. godine, dopunjena je već utvrđena Lista nezavisnih procjenjivača za 2021. godinu, nakon drugog javnog poziva, koji je raspisan uslijed potrebe za angažovanjem većeg broja nezavisnih procjenjivača u odnosu na broj javnih konkursa i projekata koje NVO prijavljuju.

Takođe, utvrđena je i Lista nezavisnih procjenjivača za 2022. godinu, nakon što su objavljena dva javna poziva. Prvi javni poziv, objavljen je 1. oktobra 2021, nakon čega je 21. decembra 2021. utvrđena Lista nezavisnih procjenjivača. Uslijed potrebe za angažovanjem većeg broja procjenjivača na već utvrđenoj listi, kao i dodavanjem dvije nove oblasti (na zahtjev partnera iz NVO sektora), koje su programirane nakon što je prvi javni poziv objavljen, u kojima će se vršiti raspodjela sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija, 22. decembra 2021. je objavljen drugi Javni poziv za prijavu kandidata za Listu nezavisnih procjenjivača. Nova dopunjena lista utvrđena je u martu 2022. godine.

Održavanje baze www.finansiranjenvo.me

The screenshot shows the website interface for 'Finansiranje projekata i programa NVO'. It features a navigation bar with 'Naslovna' and 'Kontakt' links. Below the header, there is a table listing funded projects and programs. The table has columns for 'Datum objave', 'Davalac sredstava', 'NVO koja sprovodi projekat', 'BR. Rješenja', 'Naziv projekta/programa', 'Odobijeni (ZNO)', 'Oblast od javnog interesa', and 'Period sprovođenja'. Three entries are visible, all dated 17.07.2013.

Datum objave	Davalac sredstava	NVO koja sprovodi projekat	BR. Rješenja	Naziv projekta/programa	Odobijeni (ZNO)	Oblast od javnog interesa	Period sprovođenja
17.07.2013	Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	HRVATSKA KROVNA ZAJEDNICA - DUK CROATORUM	02-1416/07	Hrvatski radio Dux i portal	19000	zaštita i promoviranje ljudskih i manjinskih prava	2013
17.07.2013	Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	DRUŠTVO ZA RAVNOPRAVNOST I TOLERANCIJU - AI	02-1453/01	Srpske novine	29000	zaštita i promoviranje ljudskih i manjinskih prava	2013
17.07.2013	Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava	DRUŠTVO ZA RAVNOPRAVNOST I TOLERANCIJU - AI	02-1453/01	Informacioni program sigurne televizije	29000	zaštita i promoviranje ljudskih i manjinskih prava	2013

Ažuriranje baze www.finansiranjenvo.me, kreirane s ciljem da se široj javnosti učine dostupnim podaci o projektima i programima nevladinih organizacija, finansirani iz javnih izvora, realizuje se u kontinuitetu, a od jula 2021. baza je proširena podacima o projektima finansiranim od strane lokalnih samouprava i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

Ostale aktivnosti:

- Članstvo u upravnim odborima većeg broja projekata: TA, ReLoad;
- Članstvo u savjetodavnom odboru Resursnog centra;
- Učešće u radu Radne grupe za pripremu Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026;
- Učešće u radu Radne grupe za pripremu Informacije o primjeni Zakona o nevladinim organizacijama;
- Učešće predstavnica Direkcije na konferencijama, sastancima, radionicama i drugim skupovima i događajima na temu saradnje s NVO.

Direktorat za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA fondove

U Direktoratu za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA fondove obavljaju se poslovi koji se odnose na: razvoj i unapređenje kvaliteta rada javne uprave na osnovu preporuka i predloga Direktorata za inovacije i modernizaciju javne uprave; pripremu i praćenje implementacije strateških dokumenata i akcionih planova u oblasti: reforme javne uprave, organizacije i optimizacije javne uprave, upravnog postupanja, službeničkog sistema, lokalne samouprave, kadrovske politike, stručnog usavršavanja kadrova i u drugim segmentima ljudskih resursa, kao i oblasti slobodnog pristupa informacijama, uspostavljanja inkluzivne javne uprave i usluga zasnovanih na jednakosti, pristupačnosti i inkluzivnosti, saradnje sa nevladinim organizacijama i unapređenja podsticajnog okruženja za djelovanje NVO; pružanje stručne i administrativne podrške radu tijela za reformu javne uprave i tijelu za saradnju sa nevladinim organizacijama; upravljanje Sektorskim reformskim ugovorom radi ostvarenja međunarodne preuzete obaveze u oblasti reforme javne uprave; saradnju i učestovanje u programima međunarodnih i regionalnih organizacija od značaja za razvoj javne uprave; pripremu analitičko-informativnih i drugih materijala; sagledavanje uporednih iskustava i drugih materijala od značaja za unapređivanje i razvoj sistema javne uprave; iniciranje pripreme, usaglašavanja i pregovaranja predloga međunarodnih dokumenata iz nadležnosti Ministarstva; koordinacija usklađivanja zakonodavstva iz nadležnosti Ministarstva sa međunarodnim standardima i normativno-pravnom tekovinom EU; učešće u radnim tijelima u vezi sa procesom evropskih integracija, revizijom i dopunom Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji; pripremanje platforme za razgovore sa stranim delegacijama, posjete i učešće na međunarodnim skupovima i sačinjavanje izvještaja sa tih skupova; prikupljanje podataka i izrada informacija iz nadležnosti Ministarstva neophodnih za pripremu akcionih planova, izvještaja i drugih materijala u procesu pridruživanja i pristupanja EU, implementacije projekata finansiranih iz IPA fondova; pružanje stručne i tehničke podrške predstavnicima Ministarstva u strukturama IPA fondova i drugih tijela formiranih za realizaciju fondova dostupnih na korišćenje, učešće u planiranju, realizaciji i praćenju projekata finansiranih iz fondova EU; učešće u realizaciji i razvoju IPA projekata kroz plan aktivnosti i praćenje realizacije; praćenje i evidencija sprovođenja programa pomoći i podrške, obavezna saradnja sa drugim direktoratima i nižim organizacionim jedinicama Ministarstva radi ostvarenja funkcije Ministarstva i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Direktorata u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Direkcija za strateško planiranje u javnoj upravi i praćenje implementacije strateških dokumenata

Završni izvještaj o sprovođenju Strategije reforme javne uprave 2016-2020.

Zadatak ovog direktorata, između ostalog, bio je implementacija i praćenje realizacije strateškog dokumenta za period 2016-2020, te da u saradnji sa ključnim institucijama uključenim u proces reforme javne uprave, pripremi Završni izvještaj o sprovođenju Strategije reforme javne uprave 2016-2020, sa osvrtom na stepen realizacije aktivnosti za 2020. godinu. U martu 2021. godine Vlada Crne Gore je usvojila Završni izvještaj o realizaciji Strategije reforme javne uprave 2016-2020, sa osvrtom na aktivnosti za 2020. godine, koji je fokusiran na pružanje informacija o ostvarenju strateških i operativnih ciljeva i ispunjenosti vrijednosti indikatora učinka, kao i stepenu realizacije aktivnosti za 2020. godinu.

Nakon isteka četvorogodišnjeg perioda važenja strateškog dokumenta, konstatovan je napredak u reformi javne uprave, posebno kroz stvaranje evropski usklađenog zakonodavnog okvira u

oblasti reorganizacije državne uprave, službeničkog sistema za zapošljavanje na osnovu zasluga i srednjoročnog planiranja. Ipak, u procesu reforme ostali su brojni izazovi zbog kojih Crna Gore i dalje ima status administracije koja je umjereno spremna za dalju reformu. Iz tog razloga je ocijenjeno da je potrebno uložiti dodatni napor i političku podršku za dalje optimizovanje radnih procesa i broja zaposlenih u javnoj upravi, uspostavljanje funkcionalnijeg sistema odgovornosti i delegiranja odluka, kao i nastavak procesa zapošljavanja i napredovanja na osnovu zasluga.

Strategija reforme javne uprave 2022- 2026. Sa Akcionim planom za period 2021- 2022.

Postupak izrade novog strateškog okvira započeo je 2020. godine procesom konsultovanja zainteresovane javnosti u postupku pripreme Strategije reforme javne uprave Crne Gore 2021 – 2025 i trajao je 30 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva i Portalu eUprave, nakon čega je isti produžen za 23 dana imajući u vidu značaj Strategije. Cjelokupan postupak konsultacija završen je 01. maja 2020. godine, nakon čega je izrađen Izvještaj o konsultovanju zainteresovane javnosti u postupku pripreme, i započeta izrada Nacrta Strategije reforme javne uprave 2021 – 2025.

Tokom razvijanja ovog strateškog dokumenta primijenjen je novi pristup, te je po prvi put na potpuno inkluzivan način, uz organizaciju brojnih fokus grupa, stakeholders sastanaka, tematskih sesija i radionica, te mnogobrojnih konsultacija sa sindikatima, akademskom zajednicom, privredom, civilnim sektorom, relevantnim institucijama javne uprave razvijen strateški dokument, kao i prateći akcioni plan.

Strategija reforme javne uprave 2022-2026. usvojena je 29. decembra 2021. godine, sa Akcionim planom za period 2022-2024, uz uvažavanje preporuka Evropske komisije za napredak u reformi javne uprave. Ovaj strateški dokument u oblasti reforme javne uprave, čija implementacija će trajati pet godina, kreiran je uz i sa građanima i zainteresovanom janvošću, a posebno ističemo činjenicu da su sve zainteresovane javnosti bile uključene u izradu ovog dokumenta od samog početka.

Strategija reforme javne uprave 2022-2026. razvijana je u potpuno inkluzivnom procesu, te u tom smislu posebno ukazujemo na činjenicu da je u postupku izrade održano:

- 8 fokus grupa sa više od 60 učesnika u početnoj fazi konsultovanja javnosti, o čemu je u junu 2021. godine sačinjen i objavljen Izvještaj sa fokus grupa
- 7 sastanaka na kojima smo sumirali nalaze za svaki strateški cilj sa više od 80 učesnika
- 6 sastanka Radne grupe za pripremu Strategije reforme javne uprave 2022-2026 koju su činili predstavnici Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija (MJUDDM), Ministarstva finansija i socijalnog staranja (MFSS), Ministarstva ekonomskog razvoja (MER), Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP), Generalnog sekretarijata Vlade (GSV), Uprave za kadrove (UzK), Zajednice opština CG, predstavnik NVO
- 3 dvodnevne radionice Radne grupe u proširenom sastavu, sa preko 60 učesnika
- 12 sastanaka sa predstavnicima SIGMA i drugih međunarodnih institucija
- 3 sjednice Savjeta za reformu javne uprave

Strategijom je definisan širi opseg reforme, koji na centralnom nivou obuhvata – državne organe, organe državne uprave, pravna lica koja vrše javna ovlašćenja (fondove, agencije i dr.) i javne ustanove, a na lokalnom nivou – jedinice lokalne samouprave, organe lokalne uprave i službe i ustanove.

Strategija reforme javne uprave u Crnoj Gori 2022-2026. usklađena je sa krovnim strateškim dokumentima zemlje, uključujući srodne sektorske strategije. Posebno se vodilo računa o harmonizaciji s međunarodnim dokumentima i obavezama iz područja EU integracija.

Proces Reforme javne uprave biće nastavljen uspostavljenim i funkcionalnim sistemom monitoringa koji će se odvijati kroz djelovanje Međuresorskog operativnog tima, i kroz djelovanje i rad Savjeta za Reformu javne uprave.

Savjet za reformu javne uprave

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, odnosno Direktor za strateško planiranje u javnoj upravi, međunarodnu saradnju i IPA projekte, je zaduženo da pruža logističku podršku u radu Savjeta za reformu javne uprave koji kao savjetodavno tijelo Vlade, shodno Odluci o osnivanju, pratiti realizaciju Strategije reforme javne uprave i Programa upravljanja javnim finansijama. Na sjednici Vlade održanoj 18. marta 2021. godine Savjet za reformu javne uprave, osnovan je s izmijenjenim konceptom i sastavom članova u odnosu na prethodni. Inoviranje ovog savjetodavnog tijela je bilo nužno, imajući u vidu obim i značaj reforme javne uprave u narednom periodu a njegov rad biće fokusiran na aktivnosti koje sprovode organi javne uprave radi ostvarivanja SIGMA/OECD principa, koji su osnov ovog strateškog dokumenta. Uloga Savjeta za reformu javne uprave jeste da, s političkog aspekta pruža podršku u realizaciji aktivnosti koje se odnose na organizaciju javne uprave, jačanje procesa upravljanja javnim politikama, na razvoj modernog i profesionalnog službeničkog sistema, unapređenje sistema lokalne samouprave, unapređenje transparentnosti i otvorenosti rada uprave u cjelini, jačanje interne i eksterne kontrole javne uprave. Savjetom predsjedava premijer Vlade Crne Gore. Novoosnovani Savjet je unaprijedio svoj rad i strukturu, pa tako osim predstavnika nadležnih institucija članovi Savjeta su predstavnici nevladinih organizacija, akademske zajednice i Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

U toku 2021. godine, Savjet je održao III sjednice. Na kojima su razmatrani ključni dokumenti koji su od značaja za proces reforme javne uprave:

- Razmatrana i usvojena SRJU 2022-2026
- Dinamički plan akcija u reformi javne uprave, oktobar-decembar 2021. godine,
- Predlog mjera za optimizaciju i efikasnost rada javne uprave,
- Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama sa Predlogom Akcionog plana za implementaciju primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama,
- Uredba o izmjenama Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama sa RIA obrascem,
- Monitoring izvještaja o funkcionisanju službeničkog sistema na centralnom i lokalnom nivou,
- Informacija o radu Radnog tima za pripremu predloga mjera za racionalizaciju i efikasnost rada javne uprave.

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je u oktobru 2021. godine pripremilo Dinamički plan akcija u reformi javne uprave oktobar – decembar 2021. godine, dokument koji je sačinjen na osnovu Strategiju reforme javne uprave 2016-2020 i tadašnjeg nacrt Strategije reforme javne uprave 2022-2026, sa ciljem realizacije onih aktivnosti koje čine preduslov ili osnov za realizaciju Strategije RJU 2022-2026, te čiji se rezultati mogu očekivati do kraja 2021. godine. Dodatno, Dinamički plan sadrži predlog aktivnosti koje su u direktnoj korelaciji sa procesom optimizacije i unapređenja efikasnosti rada javne uprave.

Savjet za reformu javne uprave je na sjednici, održanoj 14. oktobra 2021. godine, razmotrio i usvojio Dinamički plan akcija u reformi javne uprave oktobar – decembar 2021. godine. O stepenu realizacije aktivnosti iz Dinamičkog plana akcija, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je informisalo članove Savjeta za reformu javne uprave na III sjednici, održanoj 20. decembra 2021. godine. Implementacija planiranih aktivnosti je nastavljena i tokom 2022. godine, o čemu je sačinjena Informacija o akcijama preduzetim u oblasti reforme javne uprave za 2021. godinu sa Izvještajem o realizaciji Dinamičkog plana akcija u reformi javne uprave oktobar-decembar 2021.

Direkcija za međunarodnu saradnju i IPA fondove

Posebna grupa za reformu javne uprave

Posebna grupa za reformu javne uprave, formirana između Evropske komisije i Crne Gore, se održava jednom godišnje i zapravo predstavlja politički dijalog u dijelu pregovora koji se tiče reforme javne uprave. Posebno su praćene aktivnosti evropskih integracija u dijelu reforme javne uprave, kroz sastanke Posebne grupe za reformu javne uprave, kao i aktivnosti koje iz nje proističu kroz politički dijalog.

U izvještajnom periodu su održana dva sastanka i to:

- U aprilu 2021. godine održan je follow up sastanak, gdje je razmatrana realizacija operativnih zaključaka sa 8. sastanka Posebne grupe.
- **Deveti sastanak Posebne grupe je održan 18. oktobra 2022. godine u online formatu.** Sastanak su otvorili ministarka Tamara Srzentić i Ketrin Vent, tadašnja šefica jedinice za Crnu Goru u Generalnom direktoratu za proširenje i susjedsku politiku. Na sastanku je naša strana predstavila status aktivnosti vezanih za reformu javne uprave. Definisan je nacrt operativnih zaključaka o kojima će se raspravljati na “follow-up” sastanku, koji je planiran da se održi na proljeće 2022. godine.

U cilju kvalitetne pripreme održano je niz pripremni sastanaka sa svim učesnicima sastanka Posebne grupe za PAR. Direkcija je radila na pripremi nacrt agende sa predstavnicima DG NEAR i Misije Crne Gore pri EU, koordinirala pripremu priloga za sastanak i bila u stalnoj komunikaciji sa svim zainteresovanim stranama.

Pripremljen je nacrt Zabilješke sastanka, koji je dalje usaglašavan sa predstavnicima DG NEAR, kao i nacrt operativnih zaključaka. Održavanje “follow up” sastanka se očekuje u aprilu 2022. godine, gdje će se razmatrati status realizacije pomenutih zaključaka.

U kontekstu primjene Nove metodologije proširenja, reforma javne uprave posebna je tematska oblast prepoznata u okviru Klastera 1. U novembru 2021. predstavnik Direktorata učestvovala je na prvom sastanku ove radne grupe, čija je tema bila finalizacija Akcionog plana za adresiranje ključnih preporuka iz Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori 2021. Nakon usaglašavanja pomenutog dokumenta iz nadležnosti MJUDDM sa Programom rada Vlade Crne Gore, isti je upućen koordinatorima za Klaster 1 u decembru 2021.

Sektorska budžetska podrška - IPA II

Poseban fokus Direktorata u prethodnom periodu bio je na pripremi zahtjeva za isplatu II varijabilne tranše sektorske budžetske podrške (SBP) za Reformu javne uprave u okviru Instrumenta za pretpristupnu podršku (IPA II). S tim u vezi, direktorat je nastavio koordinaciju aktivnosti i obaveza u cilju prikupljanja podataka o ispunjenosti indikatora i uspješnog sprovođenja sektorske budžetske podrške.

Direktorat redovno prati status šest indikatora definisanih Finansijskim sporazumom o Godišnjem akcijskom programu za Crnu Goru za 2017. godinu – dio 2, čije sprovođenje reflektuje ono što je urađeno u dijelu Reforme javne uprave i predstavlja osnov za isplatu varijabilnih tranši. Imajući u vidu da je sprovođenje horizontalan proces, predstavnici Direktorata redovno održavaju komunikaciju sa EK, kao i akterima uključenim u program sektorske budžetske podrške.

Predstavnici Direktorata aktivno učestvuju u radu Nadglednog odbora IPA-e, a takođe su učestvovali na redovnim sastancima u organizaciji NIPAC-a (Kancelarija za evropske poslove) u cilju razmatranja aktuelnih pitanja u sprovođenju projekata i programa pretpristupne podrške EU u Crnoj Gori.

Programiranje IPA III sredstava

Na osnovu *Informacije o potrebi obrazovanja radnih grupa za programiranje Instrumenta pretpristupne podrške EU za period 2021- 2027. godine (IPA III)* Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je formiralo međuresorsku radnu grupu za programiranje IPA III podrške za Prozor 2 za oblasti *Dobro upravljanje, usklađivanje sa pravnom tekovinom, strateško komuniciranje i dobrosusjedski odnosi*.

Službenici direktorata su koordinirali rad radne grupe, koja je pripremila *Strateški odgovor* i isti dostavila kancelariji NIPAK-a u definisanom roku. U toku pripreme ovog dokumenta održano je niz sastanaka sa institucijama čiji su predstavnici članovi radne grupe. Uz podršku NIPAK kancelarije i UNDP održana je radionica u organizaciji UNDP, na kojoj je finalizovan dokument i usaglašeni prioriteti za period do 2024. godine.

Sektorska budžetska podrška - IPA III

Nakon dobijanja pozitivnog odgovora od strane Evropske komisije na Strateški odgovor, a paralelno sa izradom nove Strategije reforme javne uprave 2022-2026, razvijen je i nacrt Akcionog dokumenta za novu pretpristupnu podršku, koji je 16. novembra finalizovan i poslat Kancelariji za evropske integracije. Akcioni dokument, kojim će se obezbijediti uslovi za pružanje dodatne podrške implementaciji Strategije reforme javne uprave 2022-2026 (PAR) i Programa reforme javnih finansija (PFM), razvijen je u koordinaciji sa Ministarstvom finansija i socijalnog

staranja, kao i uz uvažavanje preporuka od strane Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori. Implementacija je planirana kroz tzv. sektorsku budžetsku podršku, kao poseban instrument EK.

Na osnovu iskustva iz prethodne sektorske budžetske podrške, finansirane iz IPA II sredstava, MJUDDM i MFSS su ovim dokumentom predvidjeli podršku realizaciji PAR Strategije i PFM Programa. U toku četvrtog kvartala, predstavnici direktorata su usaglašavali ciljeve akcionog dokumenta, indikatore i aktivnosti, kao i okvirni budžet podrške.

U cilju pripreme Akcionog dokumenta predstavnici direkcije su prisustvovali obuci organizovanoj od strane DG NEAR.

Ekonomsko-investicioni plan za Zapadni Balkan

Posredstvom instrumenta Zapadnobalkanskog investicionog okvira (ZIO), Evropska Komisija obezbjeđuje djelimično finansiranje projekata koje, u skladu sa usvojenom metodologijom, zemlje korisnice uvrštavaju na Jedinstvenu listu prioriternih infrastrukturnih projekata (Single Project Pipeline – SPP).

Na sjednici Vlade Crne Gore održanoj 11. juna 2021. godine usvojena je Informacija o potrebi ažuriranja Jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata, te zadužena resorna ministarstva da formiraju pet međuresorskih sektorskih radnih grupa i to za oblasti energetike, saobraćaja, zaštite životne sredine, društvenih djelatnosti i digitalne infrastrukture. Shodno tome, predstavnici Direktorata MJUDDM formirali su međuresorsku sektorsku radnu grupu za oblast digitalne infrastrukture koja je pristupila ažuriranju Jedinstvene liste prioriternih infrastrukturnih projekata.

Radna grupa je konstatovala trenutni status projekta i saglasila se da su projekti sa prethodne Jedinstvene liste i dalje relevantni. Korigovane su procijenjene vrijednosti projekata, shodno urađenim analizama i listu sada čine tri projekta i to:

- Data Center of State Administration Authorities – 4,5 mil. EUR
- Development of Infrastructure for broadband internet access – 56,05 mil. EUR
- Broadband Network of State Administration Authorities – 3 mil. EUR.

Predložena lista je, posredstvom Kancelarija za evropske integracije, dostavljena Nacionalnoj investicionoj komisiji za dalje postupanje.

Imajući u vidu preduslove za učešće ZIO, pokrenuti su pregovori sa Svjetskom bankom u cilju obezbjeđivanja finansijske podrške projektu “Data Center of State Administration Authorities”.

TABELARNI PRIKAZ

1. Povećanje transparentnosti i otvorenosti rada Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija						
	Sprovođenje učinkovitih i inkluzivnih javnih konsultacija o zakonima i startegijama iz	Sprovedene javne konsultacije i javne rasprave iz nadležnosti MJUDDM u 2021. godini, organizovane najmanje dvije fokus grupe, organizovane najmanje jedan okrugli sto,	Direktorat za strateško planiranje, međunarodnu saradnju i IPA fondove, Direktorat za normativno	Kontinuirano	Uredba o izboru predstavnika NVO u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju	Sredstva su planirana Predlogom Zakona o budžetu za 2021. godinu

	nadležnosti Ministarstva	odgovoreno na sve predloge koji pristignu na portal eParticipacija, obrazloženje prihvaćenih i neprihvaćenih predloga od strane građana i privrede, 100% objavljeni izvještaji o sprovedenim javnim konsultacijama i javnim raspravama	uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa		javne rasprave u pripremi zakona i strategija	
6. Unapređenje povoljnog ambijenta djelovanje nevladinih organizacija za						
	Utvrđivanje predloga Strategije saradnje organa državne uprave i nevladinih organizacija 2022-2026. godina	Vlada Crne Gore usvojila Startegiju	Direktorat za strateško planiranje, međunarodnu saradnju i IPA projekte, Odjeljenje za podršku i saradnju nevladinom sektoru	IV kvartal	TD 52 Program rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu	
12. Sprovođenje reforme javne uprave						
	Utvrđivanje Predloga strategije reforme javne uprave 2022-2026 godina	Vlada Crne Gore usvojila Strategiju reforme javne uprave 2022-2026	Direktorat za strateško planiranje, međunarodnu saradnju i IPA projekte	IV kvartal	TD 51 Program rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu	

Ostale aktivnosti

Direkcija za međunarodnu saradnju i IPA projekte je u 2021. godini realizovala niz aktivnosti iz svoje nadležnosti i to kroz saradnju sa međunarodnim organizacijama (Delegacija EU, UNDP, Svjetska banka i dr), pripreme sastanaka i službenih posjeta delegacije Ministarstva, programiranje IPA sredstava, pregovore sa EU u dijelu reforme javne uprave, koordinaciju i sl.

Kroz informacije o saradnji sa drugim državama i predloge modela moguće saradnje iz oblasti reforme javne uprave i eUprave, redovno se dostavljaju podaci resornoj instituciji za oblast vanjskih poslova. Proslijeđene su informacije o saradnji sa Austrijom, Grčkom, Katarom, Makedonijom, Albanijom, Saudijskom Arabijom, Poljskom i Republikom Korejom.

U izvještajnom periodu su pripremljene tri službene posjete ministarke Srzentić i to u Sloveniju, Estoniju i Kosovo. Službenici direkcije su imali intenzivnu komunikaciju sa partnerima iz pomenutih zemalja, kao i sa diplomatama u ambasadama zemalja posjeta, te uradili sve neophodne pripreme. Tokom posjete Estoniji, ministarka Srzentić je potpisala Memorandum o saradnji u oblasti digitalne vlade. Direkcija je, u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova i partnerima iz Estonije, uradila sve neophodne pripreme za potpisivanje ovog dokumenta.

U cilju nastavka i unapređenja bilateralne saradnje, Direktorat je organizovao niz sastanaka i pripremio izlaganja ministarke Srzentić, od kojih se izdvajaju: Ekonomski dijalog sa SAD, 13. sastanak Upravnog odbora ReSPA, SIGMA ministarski sastanak, sastanak sa AWS i sl.

Službenici direkcije su pružili svu neophodnu podršku prilikom organizacije IV Digitalnog samita zemalja Zapadnog Balkana, posebno u dijelu komunikacije sa regionalnim partnerima i zemljama učesnicama.

Pokrenuta je interna procedura za pristupanje programu Unije "Digitalna Evropa". U tu svrhu, službenici direkcije su pripremili internu informaciju o programu, kao i redosled koraka za pristupanje.

Tokom izvještajnog perioda pružena je podrška za pripremu aplikacija za niz donatora (ReSPA mehanizam podrške "In-country support", European Integration Facility - EUIF) i to kroz davanje sugestija i komentara, kao i kroz komunikaciju sa predstavnicima donatorske zajednice.

Službenici direkcije su učestvovali u nizu sastanaka, radionica i sl vezanih za oblast reforme javne uprave, pripremu Strategije, programiranje IPA sredstava i sl.

Direktorat za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa

U Direktoratu za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu propisa u oblasti sistema državne uprave i drugih nosioca javnih ovlašćenja, upravnog postupanja i slobodnog pristupa informacijama, službeničkog sistema i sistema lokalne samouprave, kao i državnog pečata i pečata državnih organa; osnivanja i djelovanja nevladinih organizacija; davanje mišljenja i objašnjenja, pripremu stručnih uputstava i instrukcija za rad javnopravnim organima u pogledu primjene propisa iz djelokruga rada Direktorata; pripremu mišljenja na nacрте i predloge zakona i drugih propisa sa aspekta njihove usklađenosti sa propisima iz djelokruga rada Direktorata; praćenje sudske prakse, uporednih iskustava i međunarodnih preporuka i standarda EU iz oblasti koje su u djelokrugu rada Direktorata; predlaganje mjera za unaprijeđenje stanja u sistemu javne uprave u saradnji sa Direktoratom za efikasnu implementaciju dobre javne uprave; saradnju sa državnim organima, lokalnim samoupravama, nevladinim organizacijama, međunarodnim i regionalnim institucijama i drugim subjektima; sačinjavanje godišnjih i povremenih (mjesečnih) izvještaja o radu Direktorata, obaveznu saradnju sa drugim direktoratima i nižim organizacionim jedinicama Ministarstva radi ostvarenja funkcije Ministarstva i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Direktorata u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Priprema Informacije o funkcionisanju službeničkog sistema na centralnom i lokalnom nivou

Pripremljen je Monitoring izvještaj o funkcionisanju službeničkog sistema na centralnom i lokalnom nivou, koji ima za cilj da predstavi uspješnost sprovođenja i efekata koje je primjena Zakona o državnim službenicima i namještenicima (ZDSIN) i Zakona o lokalnoj samoupravi (ZLS) imala u praksi, od početka njihovog sprovođenja - jula 2018. godine do kraja 2020. godine.

Izvještaj obuhvata sve važne aspekte službeničkog sistema, i to: kategorizaciju radnih mjesta, popunu radnih mjesta, ocjenjivanje, kadrovsko planiranje, Centralnu kadrovsku evidenciju, žalbeni i disciplinski postupak i inspeksijski nadzor. Pored navedenog, izvještaj sadrži i osvrt na izmjene zakona koje su donijete u januaru 2021. Godine, i s tim u vezi efekat na proces popune radnih mjesta VRK i starješina organa uprave. Dodatno, poseban osvrt dat je na izmjene organizacije državne uprave i njihov uticaj na fluktuaciju broja zaposlenih na najvišim rukovodnim pozicijama. Na osnovu analize stanja po navedenim kategorijama formulisani su ključni izazovi i preporuke za dalje unapređenje službeničkog sistema na centralnom i lokalnom nivou.

Predlog zakona o dopuni Zakona o državnoj upravi

Zakon o dopuni Zakona o državnoj upravi objavljen je u „Službenom listu CG“, broj 70/21. Ovim zakonom propisan je izuzetak kada se može zakonom utvrditi drugačija unutrašnja organizacija i sistematizacija organa državne uprave, tj. u sistemu se sada prepoznaju i unutrašnji poslovi, a sve u cilju efikasnijeg i ekonomičnijeg vršenja poslova i obezbjeđivanja bolje zaštite bezbjednosti i imovine građana.

Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave ("Službeni list CG", br. 1/21, 2/21, 29/21, 34/21, 41/21 i 85/21)

U izvještajnom periodu šest puta je izmijenjena Uredba o organizaciji i načinu rada državne uprave, što je između ostalog za rezultat imalo i to da je broj organa uprave sa početnih 29 na kraju izvještajnog perioda smanjen na 25.

Uredba programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad u državnim organima ("Službeni list CG", br. 79/18 i 17/22)

Izmjenama ove Uredbe omogućen je lakši i jednostavniji način podnošenja prijave za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima. Naime, kako je, između ostalog i u cilju jačanja digitalizacije javne uprave, stvorena mogućnost da se kandidati preko portala e-uprave mogu prijaviti za polaganje stručnog ispita, izmjenama Uredbe jasno je propisano da pored neposredne prijave i prijave putem poštanskog operatera, kandidati mogu podnijeti prijavu za polaganje stručnog ispita i u elektronskom obliku.

Uredba o izmjenama Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama

Vlada Crne Gore je na sjednici od 21. oktobra 2021. godine donijela Uredbu o izmjenama Uredbe o naknadi troškova u postupku za pristup informacijama, koja je objavljena u Službenom listu Crne Gore, broj 121/2021 od 19.11.2021. godine, i ista se počela primjenjivati 28.11.2021. godine.

Imajući u vidu novi sistem utvrđivanja niže visine naknade troškova, posebno u dijelu kopiranja i skeniranja, značaj pristupa informacijama biće dodatno afirmisan, a dodatno će se motivisati i podnosioci zahtjeva da informacije kojima žele da ostvare pristup, to u što većoj mjeri čine u elektronskoj formi. Ovo je posebno značajno u periodu pandemije izazvane corona virusom COVID19, a u skladu je sa opredjeljenjem Vlade Crne Gore i njenoj spremnosti za unaprjeđenjem pružanja elektronskih usluga u procesu digitalne transformacije.

Izvršavanje zakona i drugih propisa

U izvještajnom periodu pripremana su stručna mišljenja, odgovori, objašnjenja, uputstva, instrukcije za rad u vezi stanja i primjene propisa iz oblasti državne uprave i lokalne samouprave u dijelu organizacije, načina i metoda rada, upravljanja, odgovornosti, odnosa, saradnje, javnosti i transparentnosti rada organa državne uprave i lokalne samouprave, oblasti službeničkih odnosa, kancelarijskog poslovanja, upravnog postupka i inspeksijskog nadzora, radnih odnosa u organima državne uprave i lokalne samouprave i upravnog rješavanja, i to:

- 45 mišljenja na nacрте i predloge zakona i drugih propisa kojima se uređuje sistem državnih organa i upravni postupak;
- 57 mišljenja na Pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u organima državne uprave (ministarstava i organa uprave), u cilju uspostavljanja jedinstvenih kriterijuma

za osnivanje organizacionih jedinica, na koji način se doprinijelo ujednačenosti cjelokupnog sistema državne uprave, koji je stvorio neophodne uslove za efikasnije i ekonomičnije vršenje poslova u okviru organa;

- 55 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Zakona o državnim službenicima i namještenicima;
- 4 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Zakona o državnoj upravi;
- 4 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Zakona o upravnom postupku;
- 13 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Zakona o NVO;
- 7 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Zakona o lokalnoj samoupravi;
- 3 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Zakona o Komunalnoj policiji;
- 3 mišljenja na zahtjeve za tumačenje odredbi Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave i Uputstva o načinu vršenja kancelarijskog poslovanja;
- 2 saglasnosti za popunu radnih mjesta, čija popuna nije predviđena Kadrovskim planom za 2021. godinu.
- Tokom izvještajnog perioda, a na osnovu Uredbe o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad u državnim organima, kontinuirano su se sprovodile aktivnosti u vezi pripreme i sprovođenja polaganja stručnog ispita za rad u državnim organima, i to:
 - ✓ pregledanje podnijete dokumentacije kandidata;
 - ✓ utvrđivanje liste kandidata koji ispunjavaju uslove da polažu stručni ispit;
 - ✓ donošenje rješenja kojim se odobrava polaganje stručnog ispita;
 - ✓ organizovanje i sprovođenje polaganja;
 - ✓ sačinjavanje zapisnika o toku polaganja;
 - ✓ priprema i izdavanje uvjerenja o položenom stručnom ispitu;
 - ✓ svakodnevni rad sa kandidatima neposredno ili telefonskim putem;
 - ✓ administriranje elektronske usluge prijave za polaganje stručnog ispita na portalu eUprave, kao i drugi poslovi u vezi istog.

Rezultat prednje navedenog je sljedeći statistički podatak:

- ✓ U 2021. godini donijeto je 1.201 rješenje o odobravanju polaganja stručnog ispita, od čega su 573 kandidata položila stručni ispit za rad u državnim organima za V, VI i VII nivo kvalifikacije obrazovanja;

Ostale aktivnosti

- ✓ Izrada Metodologije za sinhronizaciju kadrovskog plana sa Zakonom o budžetu – ovo je značajna aktivnost koja treba da doprinese boljem planiranju ljudskih resursa na nivou državne uprave, a tako i na nivou svih organa koji primjenjuju Zakon o državnim službenicima i namještenicima. Na ovaj način značajno bi se unaprijedilo planiranje ljudskih resursa tokom pripreme Nacrta zakona o budžetu;
- ✓ Pripremljene su Smjernice organima državne uprave o javnom pozivu za obavljanje poslova vršioca dužnosti generalnih direktora;
- ✓ Formiran radni tim za kreiranje smjernica za objavljivanje podataka-informacija na Web stranicama i njihov monitoring, a koji čine predstavnici MJUDDM, Agencije za SPI i predstavnici NVO sektora (CDT), koji radni tim je pripremio nacrt Smjernica za proaktivno objavljivanje informacija u posjedu organa vlasti u skladu sa Predlogom zakona o SPI, koji je utvrđen od strane Vlade;
- ✓ Kontinuirano su sprovodene aktivnosti u pogledu pružanja stručne i administrativne podrške predstavnicima SIGMAe, koji su u ime EK bili zaduženi za pripremu Izvještaja o

napretku reforme javne uprave u CG. Ove aktivnosti, pored pripreme i unosa podataka iz oblasti nadležnosti Direktorata za normativno uređenje sistema javne uprave i harmonizaciju propisa u PAR.IS sistem, podrazumijevale su i svakodnevnu komunikaciju putem mail-a i telefona sa predstavnicima SIGMAe i drugih organa državne uprave, u pogledu pomoći predstavnicima SIGMAe oko prikupljanja dodatnih pojašnjenja, prikupljanja dodatne dokumentacije, obrazloženja i sve ostale neophodne pomoći, kako bi proces prikupljanja informacija tekao što lakše uz dobijanje što tačnih i potpunih informacija;

- ✓ Nastavljen je rad na uvođenju sistemskog mjerenja zadovoljstva zaposlenih u javnoj upravi, kroz rad Operativnog tima koji je čine predstavnici MJUDDM, UZK, Zajednice opština i nezavisne ekspertkinje za statistiku. Operativni tim je održao niz sastanaka sa predstavnikom SIGMA/OECD Kaidom Paabuskom, kao i sa SIGMA-e ekspertima Astrid Spreitzer iz Luksemburga i Peterom Bastiaensom iz Belgije. Upitnik koji će biti korišćen u crnogorskoj javnoj upravi oslanjaće se u najvećoj mjeri na belgijski upitnik, kao i na upitnik OECD-a;
- ✓ Pripremljen Predlog mišljenja o Inicijativi za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti i zakonitosti odredbe člana 55 stav 2 Zakona o državnim službenicima i namještenicima ("Službeni list CG", br. 2/18, 34/19 i 8/21);
- ✓ Kontinuirana saradnja sa Upravom za kadrove u izradi upitnika za Anketu o zadovoljstvu zaposlenih;
- ✓ Kontinuirana saradnja sa Upravom za kadrove u izradi Priručnika za ocjenjivanje;
- ✓ Sačinjeni su izvještaji sa Javnih konsultacije u početnoj fazi izrade teksta sljedećih zakona: Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj samoupravi, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama, Zakona o Vladi i Zakona o Glavnom gradu;
- ✓ Date su sugestije na:
 - Izvještaj o radu Uprave za kadrove 2020.;
 - Izvještaj o radu Komisije za žalbe 2020.;
 - Izvještaj o radu Disciplinske komisije 2020.

Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave

U Direktoratu za efikasnu implementaciju dobre javne uprave obavljaju se poslovi koji se odnose na: proaktivno i blagovremeno objavljivanje informacija od javnog značaja iz djelokruga rada Ministarstva, u oblicima koji su lako dostupni, razumljivi i upotrebljivi širokoj javnosti, kao i u oblicima koji olakšavaju njihovo ponovno korišćenje; vođenje upravnog postupka i odlučivanje po zahtjevima za slobodan pristup informacijama; vođenje upravnog postupka u oblasti registracije političkih partija i nevladinih organizacija, vođenje propisanih evidencija iz oblasti NVO i političkih partija; sprovođenje postupka za izradu pečata državnih organa i vođenje propisanih evidencija o pečatima; upravno rješavanje po pravnim sredstvima na rješenja upravnih inspektora i po prigovorima na upravne aktivnosti ovlašćenih službenih lica ministarstva; priprema odgovora na tužbe kojim se pokreće upravni spor; praćenje sprovođenja propisa iz nadležnosti ministarstva u dijelu sistema javne uprave i priprema analize, informacije i izvještaja potrebnih za utvrđivanje i sprovođenje politike u ovim oblastima; upravni nadzor nad radom Uprave za kadrove, nadzor nad koordinisanim radom inspekcija organa uprave nadležnog za inspekcijske poslove; praćenje usaglašenosti materijalnih i procesnih zakona sa Zakonom o upravnom postupku (npr.poreski postupci, carinski postupci, drugi posebni upravni postupci itd.) i sačinjavanje Izvještaja o istom;

praćenje izvršavanja zakona, drugih propisa i opštih akata i praćenje sprovođenja strateškog plana razvoja opštine i drugih razvojnih planova i programa, kao i strateških dokumenata od državnog značaja od strane predsjednika opštine i gradonačelnika, te blagovremeno informisanje Vlade o istom; pripremu predloga sa obrazloženjem za razrješenje predsjednika jedinice lokalne samouprave u slučaju da predsjednik jedinice lokalne samouprave, u vremenu dužem od šest mjeseci, ne vrši poslove iz svoje nadležnosti; pripremu predloga za obustavu izvršenja opšteg/pojedinačnog akta skupštine ili predsjednika jedinice lokalne samouprave kojim se narušavaju ili ograničavaju Ustavom ili zakonom utvrđene slobode i prava građana; predlaže pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti ili zakonitosti opšteg/pojedinačnog akta skupštine ili predsjednika jedinice lokalne samouprave pred nadležnim sudom; prikupljanje i analiza podataka od organa državne uprave o vršenju prenijetih odnosno povjerenih poslova jedinicama lokalne samouprave za potrebe kontrole monitoringa rada lokalne samouprave u vršenju ovih poslova; predlaganje i preduzimanje mjera za unapređenje stanja u oblastima iz djelokruga rada Ministarstva; praćenje, provjeru i ocjenu efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti u primjeni propisa iz djelokruga rada Ministarstva, praćenje implementacije evropskih principa i praksi u oblasti javne uprave; ocjenu svrsishodnosti organizacije obavljanja poslova i praćenje odnosa državnih službenika i namještenika prema strankama, fizičkim i pravnim licima, u funkciji obezbjeđivanja pravilnog pravilnog odnosa službenika radi efikasnog ostvarivanja njihovog prava i izvršavanja obaveza organa, te s tim u vezi predlaganje odgovarajućih korektivnih i drugih mjera 8 propisanih zakonom; mjerenje zadovoljstva i sprovođenje evaluacije zadovoljstva korisnika usluga od javnog interesa, a u cilju uspostavljanja i upravljanja sistemom kvaliteta i učinkovitosti, jačanje principa odgovornosti, međusobne saradnje, preventivnog djelovanja, razmjene iskustva i dobrih praksi na svim niovima javne uprave, te s tim u vezi obrađivanje i analiziranje podataka, identifikacija slabosti u implementaciji i predlaganje mjera za njihovo prevazilaženje; upravljanje rizikom, izrada registra rizika, identifikacija rizika na opštem nivou i na nivou organizacionih jedinica, uzimajući u obzir utvrđene ciljeve (strateške, godišnje i operativne), zakonitost poslovanja, ekonomično, efektivno i efikasno korišćenje sredstava, pouzdano i blagovremeno izvještavanje, zaštitu imovine, obaveze i druge resurse u slučaju neodgovornog upravljanja, neopravdanog trošenja i korišćenja, kao i nepravilnosti i prevare; procjena rizika odnosno identifikovanje i analiza eksternih i internih rizika koji ugrožavaju postizanje ciljeva misije jedne organizacije, sačinjavanje Izvještaja o upravnom rješavanju koji se dostavlja Vladi i drugih izvještaja o upravnom rješavanju radi praćenja stanja iz oblasti upravnog rješavanja; analiza rada i izvještavanje o radu upravne inspekcije i vođenje propisanih evidencija o radu upravnih inspektora, te s tim u vezi vođenje elektronskih evidencija o postupanjima upravne inspekcije; pružanje pomoći u pripremi Plana inspekcijskog nadzora Odjeljenja Upravne inspekcije, nakon sprovedenih analiza o stanju u različitim upravnim oblastima u kojima je potrebno vršenje inspekcijskog nadzora od strane Upravne inspekcije; priprema periodičnih i godišnjih izvještaja o postupanju upravne inspekcije kao i o izvršenim upravnim nadzorima, kontrolama i evaluacijama sa analizom stanja po upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva i predlaganje mjera radi unapređenje stanja u ovim upravnim oblastima, sačinjavanje godišnjih i povremenih (mjesečnih) izvještaja o radu Direktorata, obavezna saradnja sa drugim direktoratima i nižim organizacionim jedinicama Ministarstva radi ostvarenja funkcije Ministarstva, predlaganje mjera radi definisanja strateških pravaca Ministarstva u ovim oblastima i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Direktorata u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Direkcija za upravno postupanje, nadzor i praćenje primjene propisa

Registracija NVO, političkih partija i izrada pečata državnih organa

U Direkciji za upravno postupanje, nadzor i praćenje primjene propisa, u izvještajnom periodu od ukupno 1681 predmeta u radu, 389 predmeta preneseno je iz prethodnog izvještajnog perioda, dok je 1292 zahtjeva primljeno u 2021. godini.

Po zahtjevu stranke pokrenuto je 1663 postupka, dok je po službenoj dužnosti pokrenuto 18 postupaka.

Ukupno je riješeno 1067 zahtjeva (rješenja, uvjerenja i drugo), od čega:

- 388 (78 iz 2020. godine) rješenja o upisu u Registar NVO;
- 173 (29 iz 2020. godine) rješenja o upisu promjene činjenica u Registar NVO;
- 33 rješenja o odbijanju zahtjeva;
- 15 rješenja (5 iz 2020. godine) kojima je postupak obustavljen;
- donijeta su 2 rješenja o upisu političkih partija u Registar političkih partija;
- donijeto je 7 rješenja o upisu promjene podataka u Registar političkih partija;
- u 2 postupka pokrenuta po službenoj dužnosti donijeta su 2 rješenja o brisanju političkih partija iz Registra političkih partija;
- postupljeno je po 350 zahtjeva za izdavanje uvjerenja;
- postupljeno je po 27 zahtjeva za izradu pečata državnih organa;
- postupljeno je po 41 zahtjevu za izdavanje kopije dokumentacije;
- postupljeno je po 29 zahtjeva državnih i dugih organa, fizičkih lica i nevladinih organizacija za dostavu informacija i podataka iz službene evidencije.

Ukupan broj upućenih zahtjeva za otklanjanje nepravilnosti u podnijetim zahtjevima je 232. Prigovora u izvještajnom periodu nije bilo. Zaključenih upravnih ugovora nije bilo u radu. Broj predmeta riješenih u roku je 640, dok je broj predmeta riješenih po isteku roka 427.

U postupku rješavanja je ukupno 614 neriješenih predmeta, od čega se 225 odnosi na izvještajnu 2021. godinu, dok se ukupno 389 predmeta odnosi na predmete iz ranijih godina, i to:

GODINA	BROJ NERIJEŠENIH PREDMETA
2020.	122
2019.	128
2018.	62
2017.	71
2016.	6
UKUPNO	389

Po osnovu odredbe člana 18 stav 4 tačka 3 i 4 Zakona o političkim partijama, izvršena je kontrola Registra političkih partija, u vezi utvrđivanja obaveze registrovanih političkih partija da u roku od jedne godine od isteka mandata utvrđenog statutom, izaberu svoje statutarne organe i u vezi sa učešćem partija, samostalno i/ili u koaliciji na izborima u poslednjih 6 godina.

Po službenoj dužnosti pokrenuto je 18 postupaka radi brisanja partija iz Registra.

U izvještajnom periodu donijeta su dva rješenja o brisanju političkih partija iz Registra, dok su u 7 predmeta prestali razlozi za dalje vođenje postupka.

Ukupno 9 predmeta je prenijeto u rad u tekuću godinu.

Broj podnijetih tužbi u izvještajnom periodu je 4, što govori u prilog činjenici da se prilikom rješavanja upravnih stvari u svemu poštuju načela utvrđena Zakonom o upravnom postupku, te je samim tim i broj tužbi na donesena rješenja minimalan. U upravnom sporu poništena su 2 rješenja, a dvije tužbe su odbijene kao neosnovane.

Naime, u upravnom sporu u predmetu NVO AMD Budva, Budva, usvojena je tužba i poništen Zaključak o spajanju upravnih predmeta radi vođenja jedinstvenog postupka i jednovremenog odlučivanja. U izvršenju Presude u toku izvještajnog perioda nije donijeto novo rješenje. Po zahtjevu Opštine Budva za priznavanje svojstva stranke/zainteresovanog lica u postupku koji se vodi po zahtjevu udruženja NVO Auto-moto društvo Budva, Budva, upućen je poziv za usmenu raspravu u cilju donošenja odluke o priznavanju svojstva stranke u postupku Opštini Budva. Donijet Zaključak o priznavanju svojstva zainteresovanog lica, na koji je izjavljena tužba Upravnom sudu Crne Gore. Postupak pred Upravnim sudom je okončan donošenjem presude kojom se tužba odbija.

Pokrenut je upravni spor u predmetu Fondacija Sveti Petar Cetinjski, u kom postupku je Upravni sud u izvještajnom periodu odbacio tužbu, dok je u izvršenju presude Vrhovnog suda u tekućoj godini Upravni sud usvojio tužbu. Postupak u uzvršenju presude je u toku. Upravni spor pokrenut tužbom Radovana Asanovića iz Berana, protiv Rješenja Ministarstva javne uprave, broj: 06-005/17-UII-18/15 od 13.06.2019. godine, okončan je poništenjem rješenja, a Ministarstvo javne uprave digitalnog društva i medija je u izvršenju presude donijelo novo rješenje na koje je takođe izjavljena tužba, po kojoj je postupak u toku.

Predstavljeni rezultati ukazuju da je u upravnom rješavanju potvrđena primjena uspostavljenih načela i pravila upravnog postupka, sa ciljem omogućavanja efikasnijeg pružanja javnih usluga i ostvarivanja prava građana pred javnom upravom. Pored poštovanja procesnih načela, pravilno su primjenjivani i materijalno pravni propisi u odnosu na svaki konkretan slučaj, te je i u istovjetnim pravnim situacijama postupano na jednak i predvidljiv način.

Prilikom odlučivanja u upravnom postupku, po službenoj dužnosti vrši se uvid u službene evidencije ovog javnopravnog organa i pribavljaju podaci od drugih nadležnih organa. Kada je riječ o pribavljanju dokaza i podataka po službenoj dužnosti to se uglavnom odnosilo na pribavljanje podataka iz Uprave prihoda i carina, u postupku brisanja nevladinih organizacija iz Registra, kao i na podatke o kojima službenu evidenciju vode Državna izborna komisija i opštinske izborne komisije. Pored toga, a u cilju dosljednog sprovođenja Zakona o političkim partijama, prilikom rješavanja po zahtjevima za osnivanje političkih partija, zahtjevali smo po službenoj dužnosti podatke od Uprave za kadrove, Ministarstva odbrane, Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, te Ministarstva unutrašnjih poslova u vezi sa radnim statusom osnivača partije. Na taj način, strankama i drugim učesnicima u upravnom postupku omogućava se da lakše i efikasnije ostvare prava i pravnih interesa, sa manje troškova. Prilikom rješavanja o

pravima, obavezama i pravnim interesima određenog pravnog subjekta valja napomenuti da je strankama i drugim učesnicima omogućena aktivna pomoć u cilju ostvarivanja njihovih prava i pravnih interesa, kako neznanje ili neukost stranke, odnosno drugog učesnika u upravnom postupku ne bi bilo na štetu zaštite njihovih prava i pravnih interesa.

Po zahtjevima dostavljenim elektronskim putem, strankama se blagovremeno dostavljaju informacije i mišljenja vezano za postupak registracije (upis, promjena činjenica i brisanje iz Registra).

Upravi za statistiku i Upravi prihoda i carina ažurno su, na mjesečnom nivou, dostavljane informacije o donošenju rješenja o brisanju NVO iz Registra.

Ipak, veliki broj neriješenih predmeta iz prethodnih godina većim dijelom je proizvod intenzivne unutrašnje organizacione dinamike, interne i eksterne fluktuacije zaposlenih uslijed promjene akta o unutrašnjoj organizaciji, česta odsustva uslijed privremene spriječenosti za rad zaposlenih, te neadekvatan broj zaposlenih na određenim poslovima.

Na kraju izvještajne godine u Crnoj Gori ima 6425 aktivnih nevladinih organizacija i 52 aktivne političke partije.

Slobodan pristup informacijama

Ministarstvo javne uprave je, saglasno Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, u izvještajnom periodu ažuriralo Vodič za slobodan pristup informacijama, koji je objavljen na internet stranici Ministarstva.

U izvještajnom periodu podnijeto je 85 zahtjeva za slobodan pristup informacijama od čega je: 41 usvojen, 6 zahtjeva odbijeno, 20 zahtjeva djelimično usvojeno, dok 1 zahtjeva nije iz nadležnosti Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija pa su proslijeđeni nadležnom organu, a za 7 zahtjeva je podnosilac obaviješten da je informacija dostupna na web adresi, dok je po 10 zahtjeva obustavljen postupak zbog odustanka stranke od zahtjeva.

Ostale aktivnosti

U izvještajnoj 2021. godini izvršene su sljedeće zakonske i organizacione aktivnosti:

- Sačinjen je Izvještaj o postupanju u upravnim stvarima za period 01.01.2020. - 31.12.2020. godine;
- Nastavljene su aktivnosti na planu ažuriranja uspostavljenih servisa na Portalu e-Uprave i stranice Direktorata na Portalu Ministarstva, radi poboljšanja servisiranja potreba građana;
- Izrađena je radna verzija sugestija za potrebe izmjena i dopuna Zakona o nevladinim organizacijama u dijelu odredbi koje se odnose na inspekcijski nadzor, brisanje iz registra, djelatnosti i sadržinu e-Registra itd;
- Izrađena je Procedura osnivanja NVO/fondacija u cilju digitalizacije ovog procesa, a u pripremi je procedura za ostale postupke u vezi statusa NVO/Fondacija;
- Postupljeno je po zahtjevima Specijalnog državnog tužilaštva i dostavljeni odgovori sa spisima predmeta formiranih u Registru nevladinih udruženja za nevladina udruženja: Savez Udruženja

penzionera Crne Gore, Udruženje penzionera Bijelo Polje i Udruženje penzionera Podgorica, NVO AMD Budva- Budva.

- Višem državnom tužilaštvu dostavljeni su svi spisi predmeta formirani u Registru nevladinih udruženja za nevladina udruženja: Demokratki progres, Crna Gora Internacional, Internacioanalna policijska akademija-Sekcija CG.
- Unos podataka u pisane Registre i eRegistar je ažuran shodno jačanju kadrovskih kapaciteta u posljednjem kvartalu izvještajne godine.

Kada su u pitanju teškoće i problemi u oblasti upravnog postupanja, zbog velikog broja upravnih postupaka kao najveći problem javlja se nedovoljan kadrovski kapacitet, odnosno mali broj službenika, te je neophodno povećanje broja izvršilaca. Ovo sa razloga što je djelokrug poslova ove Direkcije veoma široko postavljen, budući da obuhvata poslove registracije nevladinih organizacija i političkih partija i primjenu Zakona o državnom pečatu i pečatima državnih organa.

Dodatne mjere kojima se može poboljšati rad organa prilikom upravnog postupanja, jesu one koje bi dovele do unapređenja elektronske komunikacije, te efikasnijeg korišćenja i međusobnog razmjenjivanja podataka iz elektronskih evidencija, između javnopravnih organa pri pribavljanju podataka po službenoj dužnosti, u cilju efikasnosti i ekonomičnosti u postupanju.

Pored toga, od suštinskog je značaja da se elektronski registar nevladinih organizacija, a koji je dostupan putem portala ngo.gov.me, koristi kao primarni izvor informacija za Portal otvorenih podataka i Vladin web sajt i sprovedu neophodne aktivnosti u cilju omogućavanja interoperabilnosti registara. Takođe, unaprijeđenje istog na način da se omogući preuzimanje uvjerenja o statusu organizacije u javnom registru bi znatno ubrzalo zadovoljenje pravnih interesa stranaka i olakšalo rad službenika na ovim referatima.

Direkcija za praćenje implementacije principa javne uprave, analitiku i izvještavanje

U izvještajnom periodu u Direktoratu za efikasnu implementaciju dobre javne uprave uspostavljen je redovan upravni nadzor nad jedinicama lokalne samouprave sa ciljem da se, kroz partnerski odnos i međusobnu saradnju, preventivnim djelovanjem mapiraju problemi u implementaciji propisa kako bi se isti mijenjali i prilagođavali realnim mogućnostima i potrebama, kao i pružanje podrške i osnaživanje zakonitosti rada lokalnih samouprava. U tom smislu intezivirane su aktivnosti u pogledu sprovođenja upravnog nadzora nad implementacijom propisa iz nadležnosti ovog Ministarstva od strane jedinica lokalne samouprave, a prije svih Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore.

U okviru praćenja primjene Zakona o lokalnoj samoupravi, vršen je redovni upravni nadzor, kao i vanredni upravni nadzor sproveden po pristiglim inicijativama za vršenje nadzora. Tako je u periodu od septembra do decembra 2021. godine sprovedeno ukupno 4 (četiri) upravna nadzora koji su rezultirali sa 8 (osam) nalaza. Upravni nadzori vršeni su nad radom Skupština opština Budva, Tivat, nadzor nad primjenom člana 59 Zakona o lokalnoj samoupravi od strane predsjednika opštine Budva, dok je u Prijestonici Cetinje sproveden vanredni upravni nadzor, pokrenut po inicijativi Odjeljenja upravne inspekcije, a odnosi se na provjeru usklađenosti Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi zaštite i spasavanja Prijestonice Cetinje sa Zakonom o zaštiti i spasavanju i Zakonom o lokalnoj samoupravi, u pogledu zvanja za sistematizovana radna mjesta, propisanih uslova za obavljanje poslova

sistematizovanih radnih mjesta kako u pogledu potrebnog radnog iskustva, tako i u pogledu stručne spreme. Upravni nadzori nad skupštinama opština Tivat i Budva okončani su odlukama Vlade Crne Gore o njihovom raspuštanju i uvođenju odbora povjerenika.

U periodu oktobar-novembar 2021. godine realizovane su radne posjete opštinama Ulcinj, Bar, Herceg Novi, Tivat i Pljevlja od strane tima ovog Direktorata, sa ciljem podsticanja dijaloga sa jedinicama lokalnih samouprava, upoznavanja sa njihovim radom, kao i izazovima sa kojima se suočavaju u implementaciji propisa.

U cilju vršenja sveobuhvatne analize sistema lokalne samouprave u Crnoj Gori, kao i metodologija za vršenje upravnog nadzora i praćenja prenesenih i povjerenih poslova,

Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave kontinuirano je prikupljao podatke od strane jedinica lokalne samouprave o:

- dinamici rada lokalnih parlamenata;
- broju zaposlenih/angažovanih lica u organima lokalne uprave, posebnim i stručnim službama;
- broju zaposlenih/angažovanih lica u javnim službama (d.o.o i javne ustanove čiji je osnivač opština);
- mjesnim zajednicama;
- vršenju prenesenih/povjerenih poslova;
- javnim službama i nadzoru nad njihovim radom;
- statusu Adresnog registra i utvrđivanju naziva ulica, trgova i naselja, te postavljanju tabli sa brojevima kuća, zgrada i drugih objekata i tabli sa nazivima ulica, trgova i naselja.

Takođe, prikupljeni su podaci o povjerenim i prenesenim poslovima jedinicama lokalnih samouprava od strane organa državne uprave.

Iz navedenog proizilazi da je u 2021. godini, Direktorat posvećeno radio na skeniranju stanja na nivou sistema lokalne samouprave i dobijanju kvalitativnih i kvantitativnih podataka od strane opština, ali i organa državne uprave, a sa ciljem pripreme metodologija koje će primijenjivati ostala ministarstva u vršenju upravnog nadzora, a ujedno dobijani podaci i informacije služiće kao osnova za izradu kvalitetne funkcionalne analize svih opština u Crnoj Gori predviđene Strategijom reforme javne uprave Crne Gore 2022-2026. Paraleleno sa tim, razvijena je praksa sprovođenja sistemskog upravnog nadzora u Ministarstvu, čija je glavna odlika preventivno djelovanje i podrška zakonitom radu lokalnih samouprava, sa ciljem zadovoljanja potreba građana.

Pored praćenja primjene Zakona o lokalnoj samoupravi, posvećeno smo radili i na praćenju primjene Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore i Zakona o upravnom postupku.

U okviru praćenja primjene Zakona o teritorijalnoj organizaciji Crne Gore, Odbor za stvaranje uslova za početak funkcionisanja opštine Tuzi kojim predsjedava u svojstvu predstavnice Ministarstva direktorica Direktorata za efikasnu implementaciju dobre javne uprave, usaglasio je Odluku o privremenom uređenju odnosa između Glavnog grada i opštine Tuzi do konačne raspodjele imovine za stvaranje uslova za rad opštine Tuzi, koja je potvrđena od strane Skupštine Glavnog grada i Skupštine opštine Tuzi. Predmetnom Odlukom su regulisana pitanja svojine u odnosu na određene nepokretnosti, i pitanja od značaja za funkcionisanje javnih preduzeća, ustanova i posebnih službi koje vrše javna ovlašćenja i pružaju usluge građanima.

Što se tiče nadzora nad primjenom ovog Zakona, kontinuirano smo pratili izvršavanje obaveza od strane lokalnih samouprava u pogledu označavanja brojevima stambenih i poslovnih zgrada, kao i postavljanja tabli sa nazivima naselja, ulica i trgova. S tim u vezi, ovo Ministarstvo je pripremilo dvije informacije koje su usvojene na sjednicama Vlade. Takođe, Vlada Crne Gore je, na predlog ovog Ministarstva, donijela Zaključke kojima se, između ostalog, preporučuje Prijestonici Cetinje i opštinama Budva, Kotor, Nikšić, Petnjica, Berane, Bar, Kolašin, Tivat, Plav, Gusinje, Andrijevica, Ulcinj, Tuzi i Žabljak da najkasnije do kraja 2021. godine završe obaveze koje se odnose na označavanje brojevima stambenih i poslovnih zgrada, kao i postavljanja tabli sa nazivima naselja, ulica i trgova. Istim aktom, Ministarstvo je zaduženo da, ukoliko jedinice lokalne samouprave ne ispoštuju preporučene rokove, pokrene prekršajne postupke protiv odgovornih lica. U skladu sa zaduženjem, Ministarstvo prati i preduzima aktivnosti u cilju pokretanja prekršajnih postupaka protiv odgovornih lica u opštinama.

U odnosu na praćenje primjene Zakona o upravnom postupku, u izvještajnom periodu radili smo na unapređenju obrasca za dostavljanje podataka od strane javnopravnih organa za potrebe sačinjavanje godišnjeg Izvještaja o stanju u upravnim stvarima.

Ključne novine unaprijeđenog obrasca za prikaz izvještaja prvostepenog organa odnose se na dostavljanje:

1. naziva upravne stvari i pravnog osnova za postupanje (posebnih zakona i podzakonskih akata), sa ciljem prikupljanja podataka o svim upravnim uslugama, kao i zakonima i podzakonskim aktima na osnovu kojih javnopravni organi odlučuju o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica;
2. podataka koji se odnose na elektronski način podnošenja zahtjeva, sa ciljem ispitivanja stepena digitalizacije upravnih procedura, kao i stepena korišćenja istih od strane stranaka, ukoliko su digitalizovane.
3. podataka na način da se razdvoji broj poništenih rješenja u izvještajnoj godini i poništenih rješenja iz ranijih godina kako bi se mogao pratiti trend zakonitosti rada organa;
4. podataka na način da se razdvoji broj neriješenih predmeta u izvještajnoj godini i broj neriješenih predmeta u ranijim godinama sa ciljem praćenja efikasnosti rada organa;
5. podataka koji se odnose na broj rješenja donijetih u skraćenom postupku;
6. podataka koji se odnose na rokove, odnosno da li organi postupaju u skladu sa rokovima propisanim Zakonom o upravnom postupku ili posebnim zakonom.

Takođe, unaprijeđen je obrazac za prikaz izvještaja drugostepenog organa, i to u dijelu dostavljanja podataka koji se odnose:

1. na tačne nazive postupka po žalbi, kao i pravnog osnova za žalbu (posebni zakoni i podzakonski akti);
2. broj podnesenih žalbi na način da se razdvoji broj žalbi na rješenja organa lokalne uprave od broja žalbi na rješenja prvostepenih organa centralnog nivoa;
3. na broj žalbi na koje je odgovoreno u skladu sa rokom po ZUP-u, a koliko u drugom roku propisanim posebnim zakonom sa naznakom o kojem zakonskom propisu i roku se radi;

4. na ukupno prikazan broj po žalbi donijetih rješenja na način da se razdvoje na broj po žalbi donijetih rješenja u meritumu na ona rješenja donesena po drugoj žalbi na rješenje prvostepenog organa i na rješenj donesena na način da je drugostepeni organ poništio rješenje prvostepenog organa i sam riješio upravnu stvar
5. na broj usvojenih žalbi iz procesnih i broj usvojenih žalbi iz materijalnih razloga.

U saradnji sa Direktoratom za digitalizaciju i e-servise pripremljen je upitnik za pet pilot institucija u cilju ispitivanja atributa usluga koje ti organi pružaju, a sa ciljem pripreme kataloga usluga, odnosno knjige upravnih procedura.

U izvještajnom periodu sačinjen je i Izvještaj o primjeni Uredbe o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i kvalitetu sprovedenih javnih rasprava u pripremi zakona i strategija za 2020. godinu. Izvještaj je sadržajno značajno unaprijeđen u odnosu na prethodne, primjenjen je inovirani analitički pristup koji je rezultirao sa konkretnim preporukama za sva Ministarstva pojedinačno, a sprovedena je i anketa među nevladinim organizacijama – učesnicama postupaka kreiranja javnih politika o stepenu zadovoljstva učešćem u radu radnih grupa i efektima tog učešća u konačnom izgledu akta. Takođe, započete su aktivnosti na pripremi novog obrasca za dostavljanje podataka u vezi sa primjenom predmetne Uredbe za 2021. godinu.

Direktorat je odlučivao po žalbama na rješenja i obavještenja Odjeljenja upravne inspekcije, te u periodu od septembra 2021. godine, kada je Direktorat preuzeo vršenje ovih poslova, postupljeno je po 3 (tri) žalbe.

Takođe, Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave je u septembru 2022. godine preuzeo poslove pripreme materijala za Vladu u vezi sa zahtjevima za izuzeće članova Disciplinske komisije, te pripremilo 3 (tri) predloga rješenja o odbijanju zahtjeva za izuzeće Disciplinske komisije.

Direktorat za efikasnu implementaciju dobre javne uprave je sa aspekta svoje nadležosti pružao stručnu podršku Direktoratu za strateško planiranja, međunarodnu saradnju i IPA fondove i intenzivno učestvovao u pripremi Strategije reforme javne uprave za period 2022-2026. godina.

[Direktorat za infrastrukturu i informacionu bezbjednost](#)

U Direktoratu za infrastrukturu i informacionu bezbjednost obavljaju se poslovi koji se odnose na: izradu strateških i planskih dokumenata i propisa iz oblasti IT sistema; davanje mišljenja na iste; monitoring mreže sa ciljem identifikacije eventualnih problema i nedostataka i unapređenje bezbjednosti iste; kreiranje strateškog pravca i bezbjednosnih politika; podizanje nivoa informacione bezbjednosti u mreži državnih organa, instalacija hardvera i softvera; održavanje hardvera i aktivne mrežne opreme u Data centru, Disaster recovery centru, instalacija softvera i antivirusnih rješenja; sprovođenje mjera sigurnosti na 10 nivo kvalifikacija operativnog sistema; održavanje portala za podršku korisnicima; donošenje i sprovođenje nacionalnog okvira interoperabilnosti; uspostavljanje i vođenje evidencije elektronskih registara i informacionih sistema državnih organa i organa državne uprave; upravljanja infrastrukturom certifikacionog tijela, generisanja i sigurnog upravljanja kriptografskim ključevima certifikacionog tijela; postupanje po prijavama korisnika i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Direktorata.

Direkcija za sistemsku infrastrukturu, informaciono-komunikacionu infrastrukturu i informacionu bezbjednost

Nabavka opreme za Disaster recovery lokaciju, glavni data centar dio za mrežu i bezbjednost

Zakon o elektronskoj upravi definisao je da elektronska uprava funkcioniše preko jedinstvenog informacionog sistema organa, informaciono-komunikacione mreže organa i sistema za elektronsku razmjenu podataka, kao i preko informacionih sistema koje uspostavljaju organi i drugi subjekti.

U datacentru Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija su hostovani načelno svi ključni servisi kojima pristupaju korisnici mreže državnih organa (mail server Vlade, AD Vlade), kao i važni informacioni sistemi (eDMS, Portal Vlade, Portal eUprave, Elektronske sjednice Vlade, JISERP – jedinstveni informacioni sistem za razmjenu podataka i dr.).

Pored brojne opreme za sisteme i servise koje održava MJU u Data centru se hostuje i oprema za potrebe projekata i drugih institucija, najviše iz razloga što ove institucije nemaju razvijenu ICT infrastrukturu i obezbijeđen prostor koji bi zadovoljio standarde za ovu namjenu. Neki od informacionih sistema koji se hostuju na Government cloud infrastrukturi su, a pripadaju drugim organima državne uprave:

- Ministarstvo finansija i socijalnog staranja – informacioni sistemi za centralizovani obračun zarada i planiranje budžeta;
- Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova - registracija novorođenih/preminulih, promjena adrese prebivališta, uvid u katastar (online plaćanje poreza), online prijava za vjenčanja i izdavanje potvrde;
- Ministarstvo zdravlja – informacioni sistema za izdavanje digitalnih covid potvrda;
- Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta – portal za streaming video mateijala u okviru projekta uči doma, portal etičkog komiteta;
- Ministarstvo ekomskog razvoja – portal za turističke vaučere, portal javnih nameta;
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede – informacioni sistem evidencije poljoprivrednih gazdinstava (prihodi i rashodi);
- Uprava za kadrove - informacioni sistem kadrovske evidencije i platforma za učenje Ilias;
- Agencija za zaštitu konkurencije – informacioni sistema za mjere državne pomoći ekonomiji u toku pandemije COVID19;
- Komisija za kontrolu postupka javnih nabavki – portal institucije i portal javnih nabavki.

Broj virtuelnih servera u 2021. godini podignutih na Government cloud sistemu iznosi 61, što obuhvata 21 informacioni sistem, za 8 institucija, čime je broj ukupni broj institucija povećan na 17 zaključno sa 2021.

Osnovna karakteristika datacentra je smještaj ključnih serverskih i storage resursa na kojima su podignute sve aplikacije i aplikativni servisi. Zbog toga je brza i efikasna pristupna mreža za servere centralna karakteristika ovog dijela mreže.

Serverski segment je dizajniran sa ciljem da se:

- Obezbjedi maksimalno smanjenje kašnjenja saobraćaja prema serverima i saobraćaja između servera;
- Da se obezbijede adekvatne mrežne inter-konekcije sa MAN i WAN mrežnim segmentima;
- Omogući visoka dostupnost mrežne topologije i otpornost na otkaze hardvera i softvera;
- Obezbjedi visoka gustina portova kako bi mrežna infrastruktura mogla da podrži proširenje broja servera i servisa u mjeri u kojoj se to zahtijeva od iste;
- Obezbjedi fleksibilnost i sposobnost prilagođavanja različitim zahtjevima koji se mogu javiti tokom perioda eksploatacije.

Ovakav dizajn serverskog pristupnog segmenta omogućava visoke performanse kako standardnih tako i virtualizovanih okruženja sa virtualizacionim platformama poput VMWare.

Realizacijom ove aktivnosti omogućila se implementacija adekvatne mrežne topologije i tako implementira dobar nivo zaštite i logičkog razdvajanja, kao i visoke performanse na L2 i L3 nivou koje bi omogućile da se koriste varijante sistema za zaštitu poput naprednih L7 firewall sistema, WAF sistema, IPS/IDS sistema i slično.

Pored gore pomenutog, u 2021. realizovane su aktivnosti i to:

1. Opremanje hardverom Data centra Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija u cilju unaprijeđenja segmenta informacione bezbjednosti u data centru i mreži organa državne uprave;
2. Opremanje Disaster recovery centru u Bijelom Polju;

Prva aktivnosti, kao što je prethodno davedeno se odnosi neophodne procese u cilju povećanja stepena informacione bezbjednosti u smislu neovlaštenog pristupa podacima, sajber napada i dostupnosti servisa kroz nabavku i implementaciju infrastrukturne opreme u Data centru MJUDDM i to redundantnih bezbjednosnih firewall uređaja neophodnih za kontrolu saobraćaja na mreži državnih organa i aktivne mrežne opreme koja treba obezbijediti punu redundantnost na core sistemu mreže državnih organa i na taj način omogućiti pouzdaniji rad sistema, a samim tim i punu dostupnost u radu državnih organa. Realizacijom ove aktivnosti dodatno se ojačao kvalitet i brzina prenosa podataka u mreži državnih organa, kao i bezbjednost podataka, te su se se omogućili dodatne kapaciteti backup-a podataka u ključnim sistemima.

Projekat obuhvata potpunu rekonstrukciju Disaster recovery centra u Bijelom Polju u kome je bilo potrebno omogućiti da se ključni Vladini servisi i sistemi mogu oporaviti u slučajevima elementarnih nepogoda, za potrebe rezervnih kopija informacionih sistema i podataka.

Pored Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija ovu lokaciju su do sada koristili: Poreska uprava, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, Investiciono razvojni fond i Ustavni sud.

Nakon realizacije projekta Disaster Recovery servisa kritični informacijski sistemi hostovani na Government Cloud platformi su izreplirani (iskopirani) na DR lokaciju, a takođe su stvoreni uslovi da isti sistem koriste i drugi državni organi za svoje kritične informacijske sisteme koji su hostovani na Government cloud platformi, čime se potencijalni broj institucija koje koriste DR lokaciju sa 4 povećava na 14.

Ovaj projekat se radi u kontinuitetu i u ranijem periodu za potrebe Disaster recovery lokacije Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je povećalo kapacitete za povezivanje Data centra i Disaster recovery centra optičkim linkom na 1GB u 2020. godini za potrebe realizacije servisa, što je uvećanje kapaciteta za 50 puta u odnosu na raniji period, kao jedan od najbitnijih preduslova za replikaciju podataka.

Korisnici Vladinog cloud sistema nemaju potrebu da nabavljaju opremu za DR lokaciju, već su po automatizmu korisnici DR servisa i samim tim je obezbeđen kontinuitet rada informacijskih sistema u slučaju nepogoda.

Nabavka opreme za implementaciju novog internog CA

Interesovanje za modernizaciju javnog sektora ubrzano raste poslednjih deset godina, a uvođenje elektronskih servisa kroz elektronske usluge povjerenja predstavlja ključan element reforme javne uprave.

Savremena e-uprava može poboljšati efikasnost i dostupnost javnih usluga, pojednostaviti administrativne procedure i postupke, povećati povjerenje građana i njihovo učešće u kreiranju javnih politika i obezbijediti značajne uštede za sve korisnike (građane, preduzeća i samu državu).

Jedan od ključnih preduslova jeste uvođenje internog Certifikacionog tijela kojim će Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija dobiti status kvalifikovanog davaoca elektronskih usluga povjerenja, a organima državne uprave, a kad je to propisano zakonom i za druge organe vlasti, omogućiti vršenje elektronskih/kvalifikovanih elektronskih usluga povjerenja u elektronskom poslovanju na adekvatan način i uz upotrebu što većeg broja tih usluga u skladu sa Zakonom o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu.

Elektronska identifikacija je postupak korišćenja identifikacionih podataka u elektronskom obliku koji na jedinstven način predstavljaju fizičko lice, pravno lice ili organ vlast, što je u smislu ove informacije i najvažnije. Radi korišćenja elektronskog potpisa, elektronskog pečata, elektronskog vremenskog pečata, kao i usluga elektronske preporučene dostave organi državne uprave, a kad je to propisano zakonom i drugi organi vlasti se oslanjaju na elektronske usluge povjerenja. Svaka od navedenih usluga, uz ispunjavanje dodatnih uslova može biti i kvalifikovana.

Elektronske usluge povjerenja koje ispunjavaju posebne uslove propisane Zakonom o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu predstavljaju kvalifikovane usluge povjerenja.

Bitan segment u procesu uspostavljanja e-uprave predstavlja elektronska komunikacija države sa privrednim subjektima i građanima. Savremeniji poslovni procesi, bez nužnosti fizičkog prisustva aktera, vode ka digitalizaciji poslovnih procesa, upravo upotrebom informacijskih komunikacionih tehnologija, a sve u korist građana i privrednih subjekata.

Iz navedenih razloga evidentno je da se radi o projektu koji je jedan od ključnih preduslova za pružanje elektronskih usluga građanima i privredi i komunikaciju sa njima od strane javne uprave elektronskim putem.

U tu svrhu Ministarstvo je sprovelo postupak javne nabavke opreme za implementaciju internog CA u vrijednosti od 399.879.75 eura sa uračunatim PDV-om. Na ovaj način je završena prva faza u realizaciji ovog projekta.

Informacija o potrebi jačanja nacionalnih kapaciteta za sajber bezbjednost

Vlada Crne Gore je na 41. sjednica održanoj 30.09.2021. godine na predlog Ministarstva javne uprave digitalnog društva i medija usvojila Informaciju o potrebi jačanja nacionalnih kapaciteta za sajber bezbjednost na osnovu koje je donijet zaključak da je Odeljenju za informatičku bezbjednost i odgovor na računarske incidente – CIRT (*eng. Computer Incident Response Team*) u okviru Direkcije za zaštitu tajnih podataka neophodno obezbijediti adekvatne prostorne kapacitete a u cilju efikasnog obavljanja svojih funkcija.

Mail servis i upravljanje korisničkim nalogima

Ministarstvo upravlja servisom elektronske pošte (e-mail) za potrebe korisnika u državnim organima i organima uprave. Prijem/slanje e-mail-ova obavlja se preko Exchange Server-a, koji je visoko integrisan u Active Directory. Osim primarne funkcije prijema/slanja omogućeno je: dijeljenje adresara, kalendara, antispam zaštita, automatski backup, webbased mail i sl. Pristup e-mail nalogu omogućen je preko domenskog korisničkog imena i lozinke. Svaki e-mail nalog je jedinstven i preporučuje se korišćenje samo u službene svrhe. Kreiranje/ukidanje e-mail naloga vrši administrator e-mail sistema.

Tokom 2021. godine precizno ažuriran kompletan spisak e-mail naloga, korisničkih naloga i računara u kompletnoj mreži organa državne uprave u cilju preciznijeg praćenja svih incidenata i događaja sa aspekta sajber bezbjednosti. Takođe, sve institucije su upoznate sa obavezom da pravovremeno dostavljaju podatke o licima koja nisu više službenici organa ili iz nekog drugog razloga nemaju više dozvolu korišćenja e-mail servisa, kako bi se pravovremeno izvršila suspenzija tih naloga na sistemu.

Trenutni broj aktivnih e-mail naloga je 10963, a kreirano je ukupno 133 poddomena i 130 mail polisa.

U 2021. godini je izvršeno kreiranje 1115 novih naloga na aktivnom direktorijumu i mail sistemu, dok je nad 642 naloga izvršena izmjena.

Sistemi zaštite (antivirus, antispam, antimalware, mail gateway, monitoring)

U cilju povećanja zaštite podataka (na serverskom, mrežnom i nivou korisničkih stanica) u mreži državnih organa implementiran je sigurnosni operativni centar (SOC) koji ima centralizovanu funkciju unutar organizacije koja zapošljava ljude, procese i tehnologiju za kontinuirano praćenje i poboljšanje sigurnosnog položaja organizacije uz sprječavanje, otkrivanje, analizu i odgovor na incidente sajber sigurnosti.

U radnijem pirodu izvršena je implantacija rješenja za korelaciju logova (SIEM) i alata za malware forenziku (ATD) i u cilju kompletiranja kompletnog rješanja u 2021. godini su nabavljeni i implementirani alati za:

1. Antivirusnu/antimalware zaštitu serverske infrastrukture i korisnički radnih stanica, gdje su pored zaštite implementirane i funkcionalnosti u cilju obezbjeđivanja potrebne (ENDPOINT PROTECTION) preglednosti i dubine loga i custom content packova koji su već integrisani u prethodno nabavljeno rješenje za korelaciju logova. Takođe, ovaj tip zaštite se aktivno primjenjuje nad mailbox-ovima svih naloga na nivou Vladinog mail servera i predstavlja dodatno unaprijeđenje u odnosu na raniji sistem zaštite.
2. Povezivanje antivirusne zaštite sa alatima za forenziku nepoznatih fajlova i korelaciju logova uz dodatne protokole (TIE i DXL).
3. Alati za odgovor na incidente kroz detekciju zlonamjernih procesa, zaustavljanje i brisanje istih na nivou kompletne mreže (MAR).

U odnosu na prethodni period smanjen je broj slijepih tačaka nad kojima ne postoji reakcija, zbog nedostatka adekvatnih logova uz pomoć kojih je bilo moguće analizirati sajber napade i zlonamjerne procese. Implementacijom kompletnog rješenja forenzika i aktivan odgovor na incidente je umnogome poboljšan. Pomenuti alati su NATO certificovani čime su prethodne preporuke ispoštovane.

Ovim rješenjem je u 2021. godini je pokriveno 33 institucije i 2473 korisnika, sa tendencijom rasta, budući da postoje zahtjevi ukupno 41 institucije, koje imaju pravo na korišćenje ovog rješenja u skladu sa postojećom normativom.

Implementiran je i alat (mail gateway) koji pruža bezbjednost dolaznog i odlaznog mail saobraćaja efikasnu i preciznu antispam i antivirus zaštitu u realnom vremenu i napredno filtriranje sadržaja, čije je dalje unaprijeđenje planirano za 2023. Godinu u vidu nabavke komercijalnog alata koji bi zamjenio postojeće open source rješenje.

Pored sistema zaštite u 2021. je značajno unaprijeđen sistem monitoringa koji pruža nadzor svih kritičnih komponenti Vladine infrastrukture uključujući aplikacije, usluge, operativne sisteme, mrežne protokole, metrike sistema i mrežnu infrastrukturu (aktivnu i pasivnu mrežnu opremu). Sistem upozorava na ispade pomenutih komponenti i detektuje nedostake sistemskog softvera, kako bi se pravovremeno prevenirali ispadi sistema i nedostupnost servisa. Ovaj sistem ujedno i obezbjeđuje uštedu iz razloga pravovremenog uklanjanja rizika po sistem i uređaje.

Pored alata kao najbitniji resurs za uspješno funkcionisanje svih procesa zaštite od sajber incidenata predstavljaju kadrovski kapaciteti koji su tokom 2021. ojačani, a isti kadrovi su prošli kroz obuku paralelno sa implementacijom pomenutih alata. Obuke su poseban aspekt uspješnog funkcionisanja sajber odbrane i iste se sprovode u kontinuitetu.

Direkcija za upravljanje informatičkim resursima

U izvještajnom periodu sačinjen je Izvještaj o popisu pokretne imovine: osnovnih sredstava, informatičke opreme, kancelarijskog namještaja i voznog parka Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija za 2021.godinu.

Ostale aktivnosti

- Podrška administriranju i održavanju infrastrukturnih servisa i opreme u Data centru i Disaster recovery centru u Bijelom Polju;
- Upravljanje sistemom kontrole pristupa i video nadzora i monitoring istog u objektima Data centra i Disaster recovery centra u Bijelom Polju;
- Administriranje i održavanje Data Centra na primarnoj lokaciji i Disaster recovery centra u Bijelom Polju;
- Pružanje informatičke podrške korisnicima;
- Rad na konsolidaciji serverske i komunikacione opreme u Data centru i Disaster recovery centru sa kojim upravlja Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija;
- Podrška institucijama koje hostuju opremu u Data centarima Ministarstva;
- Podrška funkcionalnosti Jedininstvenom informacionom sistemu;
- Podrška korisnicima na mreži državnih organa;
- Praćenje baze o informatičkoj opremi i izdavanje opreme na revers;
- Upravljanje sa osnovnim sredstvima I informatičkom opremom Ministarstva;
- Podrška na povezivanje institucija na mreži državnih organa sa kojom upravlja Ministarstvo a u skladu sa aktivnim Ugovorom o pružanju usluga i linkova sa izabranim pravajderom;
- Rješavanje tekućih problema sa klimatizacijom, naponskom mrežom, agregatnim sistemom, kontrolom pristupa i video nadzorom;
- Podrška na izradi resenja klimatizacije u Data centru i uskladjivanje sa projektnom dokumentacijom rekonstrukcije poslovne zgrade Vektra.
- Podrška na aktivaciji mrezne infrastrukture i (aktivne i pasivne) opreme u poslovnoj zgradi Vektra;
- Tehnička podrška na resavanju problema konekcije tokom projekta rekonstrukcije poslovne zgrade Vektra;
- Podrška projektu koji sprovodi Uprava prihoda i carina e-Fiskalizacija koji je implementiran u Disaster recovery centru u Bijelom Polju
- Podrška projektu koji sprovodi Investiciono razvojni fond Crne Gore koji je implementiran u Disaster recovery centru u Bijelom Polju
- Aktivno učešće u radu Radne grupe za praćenje implementacije Akcionog plana o upravljanju politikom bezbjednosti na osnovu ISO 27002 za 2020-2022 za institucije uključene u upravljanju fondovima pretprijetne pomoći (IPA).
- Učešće u radu Radne gupe za realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije za neproliferaciju oružja za masovno uništenje koju sprovodi Ministarstvo vanjskih poslova.

Projekti:

- Realizovan projekat rekonstrukcije primarnog Data centra kroz projekat Energetske efikasnosti čime je unaprijeđen sistem naponske mreže, UPS polja, klimatizacije, kontrole pristupa, video nadzora.
- Aktivnosti na povezivanju određenih državnih institucija na telekomunikacione linkove i saradnja sa provajderima u cilju unapređenja navedenih usluga u skladu sa potpisanim Ugovorima.

Direkcija za podršku korisnicima

Obezbjeđivanje prava korišćenja najnovijih verzija Microsoft proizvoda i nabavka novih licenci za državne institucije, po programu Enterprise Agreement-a za 2021. godinu

U toku 2021. godine sprovedene su brojne aktivnosti na produženju Enterprise Agreement (EA) upisnice za 2021. godinu, koje su podrazumijevale opsežnu analizu realnih potreba institucija, sačinjavanje specifikacije, zahtjevne pregovore sa kompanijom Microsoft, kao i pripremu i sprovođenje tenderske procedure.

Vlada Crne Gore je na 50. sjednici, održanoj 9.12.2021. godine, informisana o svim aktivnostima koje su sprovedene po ovom osnovu. Na pomenutoj sjednici je usvojena Informacija i dato ovlašćenje za potpisivanje Enterprise Agreement-a za 2021. godinu.

Potpisivanjem Enterprise Agreement (EA), stekla su se prava korišćenja licenci i nadogradnji Microsoft softvera, pod povlašćenim uslovima, zadržalo trajno pravo na popuste koje ostvarujemo kroz ovaj model licenciranja i obezbijeđeno zadržavanje pomenutih benefita za naredni, trogodišnji period (2022-2024. godine).

Aktivnosti na objedinjavanju Oracle licenci za državne institucije

Vođeni višegodišnjim iskustvom u objedinjavanju potreba institucija za licencama, pokrenute su brojne aktivnosti vezane za analizu potreba državnih institucija za Oracle proizvodima. Ključne preduzete aktivnosti su se odnosile na: anketiranje institucija, analiza realnih potreba, sačinjavanje tehničke specifikacije za potrebe pokretanja tenderskog postupka, kao i pregovore sa kompanijom Oracle.

Analiza je pokazala da značajan broj institucija svoje sisteme zasniva na Oracle tehnologijama, dok je određeni broj institucija koje do sada nijesu koristile Oracle tehnologije iskazalo spremnost da budući razvoj informacionih sistema zasnivaju na istim.

Objedinjenom nabavkom Oracle licenci se postiže se racionalizacija troškova u odnosu na ukupan iznos koji bi država morala da opredjeljuje kada bi institucije nastavile da pojedinačno vrše nabavku za svoje potrebe. Uz to, obezbjeđuje se 24/7 tehnička podrška od strane Oracle profesionalaca.

Redovne aktivnosti

- Postupanje po zahtjevima organa državne uprave, u okviru Tima za ispunjenost uslova za uspostavljanje/nadogradnju informacionih sistema;
- Postupanje po zahtjevima organa državne uprave, u okviru Tima za ispunjenost uslova za upis u Registar kvalifikovanih davalaca;
- Aktivnosti koje proizilaze iz članstva u Skupštini Instituta za standardizaciju Crne Gore;
- Aktivno učešće u radu Radne grupe za sprovođenje programa razvoja informaciono komunikacionih tehnologija pravosuđa 2021-2023. godine.

- Aktivnosti u predsjedavanju Odborom za praćenje realizacije Akcionog plana o upravljanju politikom informacione bezbjednosti na osnovu ISO 27002 2020-2022. za institucije uključene u upravljanje fondovima pretpristupne pomoći (IPA)

Ostale aktivnosti

- Izrada četiri dokumenta, u skladu sa Uredbom o informacionoj bezbjednosti, a po preporukama interne revizije (Plan fizičke zaštite objekata, Plan oporavka uslijed katastrofe, Procedura za upravljanje incidentima, Uputstvo o postupanju u slučaju izbijanja požara u objektima);
- angažovanje službenika na reinstalaciji operativnih sistema i Office paketa u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i ostalim institucijama kojima pružamo podršku, zbog upgrade-a Exchange sistema;
- pružanje informatičke podrške korisnicima – instalacije, reinstalacije, konfiguracije potrebnog softvera i računarske opreme, uklanjanje računara u domen;
- aktivacija Microsoft licenci na serverima i računarima u drugim institucijama;
- rješavanje problema sa softverom i hardverom kod organa državne uprave;
- povezivanje i konfiguracija mrežne opreme i internet parametara na radnim stanicama;
- konstantno ažuriranje evidencija o podršci korisnicima i izdatim licencama organima državne uprave;
- otklanjanje nedoumica vezanih za licenciranje Microsoft proizvoda kod organa državne uprave;
- obrada zahtjeva institucija za izdavanje, obnovu i suspenziju digitalnih sertifikata.

Direktorat za digitalizaciju i e-servise

U Direktoratu za digitalizaciju i e-servise obavljaju se poslovi koji se odnose na: informatizaciju poslovanja organa državne uprave kroz planiranje, razvoj i podršku u implementaciji elektronskih usluga; podrška u implementaciji portala za informisanje i komunikaciju sa građanima; promocija e-uprave i elektronskih usluga; razvoj digitalnog društva; razvoj aplikativnih rješenja za upravljanje dokumentima, razmjena dokumenata i podataka između organa državne uprave i integraciju informacionih sistema u ovoj oblasti; priprema propisa i strateško-analičkih dokumenata iz oblasti e-uprave, davanje mišljenja na iste, primjena elektronske identifikacije u Crnoj Gori i obavljanje drugih poslova iz djelokruga Direktorata.

IV Digitalni samit zemalja Zapadnog Balkana

Crna Gora je bila domaćin Četvrtog digitalnog samita koji je, u organizaciji Vlade Crne Gore i Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, održan od 11. do 13. oktobra u Muzičkom centru u Podgorici, u hibridnom formatu.

Ovaj, najveći regionalni skup na digitalnu temu, okupio je predstavnike na visokom nivou: šest vlada ekonomija Zapadnog Balkana, Evropske komisije, RCC, međunarodnih institucija, privatnog sektora, civilnog sektora, akademske zajednice, kao i brojne druge relevantne aktere.

Suorganizator Digitalnog samita je Savjet za regionalnu saradnju (RCC) koji, pod okriljem Evropske komisije, koordinira aktivnostima kroz Inicijativu za Zapadni Balkan pokrenutu u

kontekstu Berlinskog procesa. Pored RCC-a, partneri dosadašnjih samita su uzeli učešće i na četvrtom Digitalnom samitu na kojem su kroz različite forme dali doprinos unapređenju kvaliteta ovog skupa: Vlada Njemačke, Vlada Estonije, ITU, CEFTA, GIZ, NOKIA, SAP, TELEKOM, UNDP, ReSPA, ETF, WB6 CIF, British Council, GEBA, UNICEF, Oracle, WHO.

Cilj Digitalnog samita Zapadnog Balkana 2021. je prezentovanje različitih iskustava i dobrih praksi na Zapadnom Balkanu, kroz isticanje dostignuća i rezultata Digitalne agende, kao i istraživanje mogućnosti izgradnje partnerstva sa privatnim sektorom, u kontekstu procesa digitalne transformacije. Skup promoviše digitalnu perspektivu Zapadnog Balkana u kontekstu integracija u EU ističući rezultate i aktivnosti definisane Akcionim planom za zajedničko regionalno tržište (CRM) 2021 – 2024 na putu osnaživanja saradnje i uspostavljanja zajedničkog regionalnog tržišta, kako bi se dali prioriteti ključnim ciljevima u regionu.

Ovogodišnji samit bio je još jedna prilika da zvaničnici na visokom nivou ekonomija Zapadnog Balkana, u saradnji s drugim visokim predstavnicima na regionalnom i širem međunarodnom nivou, podrže viziju boljeg upravljanja. Ova vizija uključuje jedinstven napredak u cilju unapređenja demokratski definisane Vlade i njeno aktivno učešće u procesu digitalne transformacije, s ciljem da se olakša implementacija digitalnog društva za sve, na nacionalnom i lokalnom nivou.

U odnosu na prethodne samite ovogodišnji skup su obilježile i neke novine u sadržajnom smislu. Inovirana je koncepcija učešćem široke lepeze panelista, što je realizovano kroz dijalog donosioca odluka sa predstavnicima privatnog sektora i nevladinog sektora, kao i učešćem većeg broja mladih. Takođe, ove godine je veći prostor dat zemljama Zapadnog Balkana u odnosu na institucionalne partnere. Osim toga, na Samitu su bile zastupljena i tri tipa pratećih formi prezentiranja različitih rješenja u video formatu: (i) inspirativni primjeri (Inspiring cases) - 15-minutne prezentacije koje su prethodno snimljene i prikazuju specifične inovativne proizvode, usluge, prakse i projekte; (ii) kratke prezentacije (Lightening talks) - kratko izlaganje snimljene prezentacije do 10 minuta po govorniku i (iii) Virtuelni štandovi (Virtual booths) - online sajamske prezentacije.

Samit je u hibridnom formatu ugostio više od hiljadu učesnika, a pozitivne ocjene i izvanredni utisci svih aktera ovog velikog skupa inspiracija su nam za buduće aktivnosti i dalju posvećenosti na putu digitalne transformacije.

“Crna Gora: BRZI SAVJETODAVNI ODGOVOR 2.0 – Procjena digitalne zrelosti”

Tokom izvještajnog perioda kako bi se zaokružila situaciona analiza u cilju izrade Strategije digitalne transformacije 2022-2026 sproveden je projekat koji je finansiran od strane EBRD-a, “Crna Gora: BRZI SAVJETODAVNI ODGOVOR 2.0 – Procjena digitalne zrelosti”, koji je sprovela Akademija za e-upravljanje Estonija. Eksperti iz Akademije za e-upravljanje su, od aprila do jula 2021, uradili procjenu digitalne zrelosti Crne Gore. Izvještaj se bavi procjenom zrelosti javnog sektora u Crnoj Gori i to u 12 domena e-uprave i daje preporuke zasnovane na najboljim svjetskim praksama, što bi trebalo da omogući Crnoj Gori da napreduje ka većim niovima zrelosti u oblasti e-uprave. Izvještaj se takođe fokusira na potencijalne prednosti za privatni sektor, kroz digitalizaciju servisa koji su relevantni za biznise.

Katalog usluga elektronske uprave

Shodno Zakonu o elektronskoj upravi, uspostavljen je zbirni Katalog usluga elektronske uprave koji je objavljen na internet stranici Vlade Crne Gore. Za potrebe unosa podataka u navedeni katalog, institucije su imenovale kontakt osobe koje su prošle obuku za potrebe unosa svih atributa koji prate jednu uslugu (naziv usluge, iznos administrativne takse, naknade, link ka usluzi, pravni okvir i sl.) u formu. Održano je sedam online obuka na kojim je prisustvovalo više od 120 imenovanih osoba ispred institucija. U toku je proces revidiranja i ažuriranja dostupnih usluga na navedenom katalogu. Takođe u cilju pravovremene realizacije aktivnosti predviđenih Strategijom reforme javne uprave i kreiranja kataloga usluga na nivou javne uprave, Ministarstvo je u okviru projekta koji realizuje u saradnji sa UNDP, pokrenulo aktivnosti na kreiranju inoviranog kataloga usluga za 5 pilot institucija koji će obuhvatiti i usluge koje nijesu elektronske.

Na kraju 2021. godine, na portalu elektronske uprave bilo je aktivno 523 usluge, od čega je 156 elektronskih, a 367 informativnih. Na posebnoj stranici e-Participacija, koja predstavlja sistem za javne rasprave koji omogućava komentarisanje i prilaganje dokumenata, od januara 2021. objavljeno je 328 javnih poziva i obavještenja.

Novi portal Vlade - GOV.ME

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je, u saradnji sa Generalnim sekretarijatom Vlade, razvilo novi portal Vlade - GOV.ME, u skladu sa najboljim praksama vodećih digitalnih platformi vladinih institucija u svijetu (Velika Britanija, EU i dr.). Prva faza projekta obuhvatila je sajtove Vlade Crne Gore, Predsjednika Vlade, Potpredsjednika Vlade i ministarstava.

Portal predstavlja glavni komunikacioni kanal Vlade i ministarstava i pruža novo korisničko i vizuelno iskustvo, koje se ogleda u unificiranom onlajn nastupu ministarstava i organa državne uprave. GOV.ME stavlja potrebe građana, medija, NVO i privrede u prvi plan, sa naglaskom na lakom dolaženju do ključnih sadržaja uz upotrebu kvalitetne navigacije i pretrage na nivou cijele platforme. Cijela struktura organizovana je oko životnih oblasti, umjesto oko administrativne organizacije samih institucija, uz mogućnost direktne komunikacije sa građanima, kroz posebno dizajniranu kontakt formu. Platforma je u potpunosti optimizovana za mobilne uređaje, sa mogućnošću selektivnog prikaza sadržaja zavisno od platforme. Na portalu su jasno istaknute elektronske usluge koje organi državne uprave pružaju građanima na portalu www.euprava.me. Novi portal pruža bolje korisničko iskustvo, bržu i lakšu pretragu sadržaja. Kao svojevrsan vid vizuelne unikatnosti Portala Vlade na digitalnim kanalima, za potrebe portala, po prvi put je obezbijeđena puna primjena standarda pristupačnosti preporučena Zakonom o elektronskoj upravi, kao i mogućnost čitanja sadržaja. Portal ispunjava uslove e-pristupačnosti i implementiran je poseban meni za poboljšanu pristupačnost sadržaja sa kontrolom kontrasta, veličine slova, razmaka teksta, animacija, zatim vizuelnim vodičem za lakše čitanje, naglašavanje linkova, kompatibilnost sa čitačima ekrana kroz strukturiranost stranica, kao i poseban font koji omogućava lakše čitanje osobama sa disleksijom. Takođe, po prvi put je napravljeno studijsko snimanje audio sekvenci na crnogorskom jeziku, koje uz mašinsko učenje služe za generisanje zvučnog zapisa bilo kojeg teksta na portalu. Sada, klikom na dugme "Pročitaj mi", korisnici mogu preslušati sadržaj članka. Portal omogućava i prijavu problema i sugestija u dnu većine stranica, te građani, mediji i NVO kroz davanje povratnih informacija, mogu da doprinesu unapređenju kvaliteta i sadržaja portala, kao i korišćenju svih funkcionalnosti koje ova platforma nudi.

U toku je II faza projekta koja obuhvata proširenje Portala Vlade GOV.ME na sve sajtove organa državne uprave koji nisu obuhvaćeni prvom fazom kao i sajtove vezane za projekte od posebnog značaja koji se sprovode u okviru organa državne uprave, a koji se trenutno nalaze na staroj platformi. Završetkom ove faze na platformi GOV.ME naći će se objedinjene informacije svih organa državne uprave, što će doprinijeti boljoj informisanosti javnosti o aktivnostima i servisima koje Vlada i organi pružaju korisnicima. Od objavljivanja Portala GOV.ME, u maju 2021. godine do danas preko 1.300.000 posjetilaca, mjesečno između 150.000 i 180.000 posjetilaca Portala.

eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID-19

Donacijom delegacije Evropske Unije, a u saradnji sa UNDP-om pokrenuta je realizacija aktivnosti iz projekta "eUsluge i digitalna infrastruktura kao mjera odgovora na COVID-19" sa ciljem da se ubrza digitalna transformacija javne uprave u Crnoj Gori uz razvoj novih i nadogradnju postojećih platformi i složenih softverskih sistema, kao i kompleksnih elektronskih usluga koje zadovoljavaju, prije svega, potrebe građana i privrede. Jedna od prioriteta aktivnosti koja je prepoznata navedenim projektom je uspostavljanje efikasnog i održivog integrisanog sistema pojednostavljenih elektronskih procedura za građane i privredu što će se prevashodno realizovati kroz implementaciju prioriteta elektronskih usluga koje imaju veliki uticaj na građane i privredu u saradnji sa institucijama koje pružaju ove usluge.

- U saradnji sa Ministarstvom nauke, prosvjete, kulture i sporta, kao jedna od prvih usluga digitalizovanih tokom 2021. godine u okviru ovog projekta realizovana je usluga eStudent koja je obezbjedila brz i jednostavan način online upisa maturanata na studijski program po izboru na skoro svim fakultetima Univerziteta Crne Gore.
- Takođe kreiran je web sajt u cilju jednostavnog, blagovremenog i tačnog informisanja građana u vezi sa pandemijom COVID-19 i procesom vakcinacije EU, a projektom je podržano Ministarstvo zdravlja i u izradi aplikativnog rešenja za COVID sertifikat i interopreabilnost sa EU sistemom. Platforma za izdavanje EU Covid sertifikata, u sklopu portala eZdravlje, je u upotrebi od 24. decembra 2021, dok je završena i mobilna aplikacija SafeGo CG (za android i iOS).

Realizacija zaključaka Savjeta za reformu javne uprave:

Dinamičkim planom akcija u reformi javne uprave za IV kvartal 2021, shodno zaključku Savjeta za reformu javne uprave realizovale su se sledeće predviđene aktivnosti:

- Pобољшanje kvaliteta u pružanju usluga kroz uspostavljenju interoperabilnost izabranih registara i povećanje broja elektronskih usluga - u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Glavnim gradom, i podršku UNDP CG, Ministarstvo javne uprave digitalnog društva i medija je pokrenulo razvoj sledećih novih elektronskih usluga: registracija rođenja, registracija smrti, promjena adrese prebivališta, plaćanje poreza na imovinu i prijava sklapanja braka na nivou Glavnog grada (uz intenciju da svi servisi koji budu razvijeni na nivou Glavnog grada, kasnije budu implementirani i na druge lokalne samouprave, kako bi se uklonio digitalni jaz i omogućila lakša i brža komunikacija sa korisnicima na teritoriji cijele države).

- Pilot projekat - Uspostavljanje razmjene dokumenata o okviru sistema za elektronsko upravljanje dokumentima: Uspostavljena je potpuna digitalizovana komunikacija između tri pilot institucije za bržu i pouzdaniju razmjenu dokumenta. Jedan od krovnih ciljeva kojima teži MJUDDM jeste uspostavljanje agilne i pouzdane javne administracije koja će u potpunosti preći na digitalizovan proces razmjene dokumenata, odnosno uspostavljanje administracije bez papira. U cilju realizacije ovog cilja predviđeno je uspostavljanje ovakvog načina kancelarijskog poslovanja u tri pilot institucije i to: MJUDDM, Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava (MPLJMP) i UZK. Uspješno je okončana implementacija sistema za potpuni prelazak na rad bez papira u tri planirane institucije. U cilju realizacije ove aktivnosti i uspostavljanja razmjene dokumenata između ove tri institucije pripremljena je lista dokumenta koja su MPLJMP, MJUDDM i UZK razmijenili u 2021. godini, odrađena podešavanja u sistemu za razmjenu dokumenata (Podešavanje modula prosljedi u drugu organizaciju), preuzeti digitalni sertifikati za potpisivanje dokumenata, pripremljene smjernice za razmjenu elektronskih dokumenata (izrađene u video formatu sa pratećim uputstvima), održana prezentacija procesa razmjenu za rukovodioce, pripremljen testni scenario i odrađen proces testiranja i na kraju uspostavljena razmjena dokumenata.

U okviru Normativnog dijela, sprovedene su sledeće aktivnosti:

Pripremljeni su:

- Predlog zakona o elektronskom dokumentu,
- Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o informacionoj bezbjednosti,
- Predlog Uredbe o tehničkim i drugim uslovima za korišćenje informaciono-komunikacione mreže i načinu upravljanja tom mrežom,
- Uredba o tehničkim i drugim uslovima za korišćenje informaciono-komunikacione mreže i načinu upravljanja tom mrežom,
- Odluka o obrazovanju Savjeta za elektronsku upravu.

Elektronske usluge povjerenja

Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija, shodno Zakonu o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, vodi i javno objavljuje na internet stranici ministarstva sledeće:

- Registar kvalifikovanih davalaca elektronskih usluga povjerenja
- Evidenciju davalaca elektronskih usluga povjerenja

U skladu sa navedenim, a shodno Zakonu i podzakonskim aktima izvršen je upis novog davaoca elektronskih usluga povjerenja –ZEKO.ME DOO u Evidenciju davalaca elektronskih usluga povjerenja i upis novog kvalifikovanog davaoca elektronskih usluga povjerenja –CRNOGORSKI TELEKOM A.D. Podgorica u Registar kvalifikovanih davalaca elektronskih usluga povjerenja.

U skladu sa evropskim standardom iz oblasti usluga povjerenja ETSI TS 119 612, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je implementiralo Trust listu (u xml format) koja sadrži podatke iz Evidencije i Registra.

Elektronska identifikacija

Shodno Zakonu o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu, vodi se i javno objavljuje na internet stranici ministarstva Registar sistema elektronske identifikacije. U skladu sa navedenim, a shodno Zakonu i podzakonskim aktima izvršen je upis novog Sistema elektronske identifikacije i sredstva koje izdaje Crnogorski Telekom A.D. Podgorica.

Upravni postupak

Donijeta su rješenja kojima se usvaja zahtjev za upis u registar kvalifikovanih davalaca elektronskih usluga povjerenja, za:

1. Crnogorski Telekom A.D. Podgorica;

- Rješenje kojim se usvaja zahtjev Crnogorskog Telekom A.D. Podgorica, za ocjenjivanje usaglašenosti kvalifikovanih sredstava za izradu elektronskih potpisa i elektronskih pečata sa zahtjevima iz člana 19 Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu;
- Rješenje kojim se usvaja zahtjev Crnogorskog Telekom A.D. Podgorica, za utvrđivanje ispunjenosti uslova u vezi sa sistemom elektronske identifikacije i upis u Registar sistema elektronske identifikacije.
- Rješenje kojim se usvaja zahtjev Crnogorskog Telekom A.D. Podgorica, za utvrđivanje ispunjenosti uslova za vršenje kvalifikovane elektronske usluge povjerenja izrade kvalifikovanih certifikata za napredni elektronski potpis i izrade kvalifikovanih certifikata za napredni elektronski pečat.
- Rješenje kojim se usvaja zahtjev Crnogorskog Telekom A.D. Podgorica, za utvrđivanje ispunjenosti uslova za vršenje kvalifikovane elektronske usluge povjerenja izrade kvalifikovanog elektronskog vremenskog pečata.
- Rješenje kojim se usvaja zahtjev Crnogorskog Telekom A.D. Podgorica, za utvrđivanje ispunjenosti uslova u vezi sa vršenjem usluga izrade kvalifikovanih certifikata za: kvalifikovani elektronski pečat i kvalifikovani elektronski potpis, kao i kvalifikovanih usluga verifikacije: kvalifikovanih elektronskih potpisa i kvalifikovanih elektronskih pečata.

Projekat NS-EID

Ministarstvo je radilo na implementaciju informacionog sistema za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju (NS-EID). Informacioni sistem za identifikaciju ima za cilj da omogući elektronsku identifikaciju, odnosno autentifikaciju i autorizaciju korisnika prilikom korišćenja elektronskih usluga.

Realizovane aktivnosti u okviru NS eID sistema

- Pripremljen dinamički plan za implementaciju projekta Nacionalni sistem za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju korisnika (NS eID), preduzimanje normativnih i administrativnih aktivnosti u cilju realizacije dinamičkog plana;

- Održan veliki broj sastanaka sa predstavnicima relevantnih institucija u cilju implementacije sistema;
- Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova u vezi implementacije Sistema za elektronsku identifikaciju i autentifikaciju (NS eID).

Ostale aktivnosti

- Vođenje Evidencije i Registra za davaoce elektronskih usluga povjerenja, vođenje Registra sistema elektronske identifikacije, kroz upis novih davaoca elektronskih usluga povjerenja i ažuriranje elektronskih usluga povjerenja koje vrše već upisani davaoci elektronskih usluga povjerenja,
- Davanje mišljenja u vezi tumačenja odredbi Zakona o elektronskoj upravi i Zakona o elektronskoj identifikaciji i elektronskom potpisu;
- Vođenje i ažuriranje Trust Liste u skladu sa ETSI standardom ETSI TS 119 612;
- Učestvovanje u radu o realizaciji aktivnosti Regionalne grupe za interoperabilnost i usluge povjerenja za Zapadni Balkan (WB6) u organizaciji RCC;
- Učestvovanje u radu Tima službenika za postupanje po zahtjevima za dobijanje saglasnosti na idejno rješenje, odnosno projektnu dokumentaciju za uspostavljanje, odnosno unapređenje Informacionog Sistema organa državne uprave;
- Kontinuirana saradnja sa davaocima elektronskih usluga povjerenja i državnim organima kao davaocima elektronskih usluga u cilju realizacije projekta NS eID;
- Davanje komentara na višegodišnji akcioni plan za regionalni ekonomski prostor na zapadnom Balkanu (MAP REA 2), sa aspekta elektronske identifikacije i elektronskih usluga povjerenja u okviru CEFTA Sporazuma;
- Primjena standarda ETSI TS 119 612 za potrebe vođenja Evidencije davalaca elektronskih usluga povjerenja, Liste kvalifikovanih certifikata za elektronski potpis i elektronski pečat kao XML dokumenata, kao i za potrebe vođenja i potpisivanja Registra kvalifikovanih davalaca elektronskih usluga povjerenja i Registra sistema elektronske identifikacije, u skladu sa navedenim standardom;
- Sagledavanje pravnog osnova u pogledu povezivanja zainteresovanih organa na GSB;
- Ažuriranje registra rizika u dijelu nadležnosti Direkcije za normativu i standardizaciju informacionih sistema;
- Učešće u Radnoj grupi za izradu Akcionog plana za sprovođenje Strategije za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća u Crnoj Gori 2018-2022, za 2020. godinu;
- Učešće u radu Koordinacionog tijela, na operativnom nivou, za pripremi Izveštaja o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Industrijske politike Crne Gore 2019-2023, za 2019. godinu;
- Učešće u radu Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora u poglavlju 28;
- Učestvovanje u izradi Analize pravne regulative za razvoj elektronskih usluga – procjena pravnog okvira za digitalno upravljanje u saradnji sa UNDP;
- Učešće u radu Odbora za praćenje realizacije Akcionog plana o upravljanju politikom informacione bezbjednosti na osnovu ISO 27002 2020- 2022 za institucije uključene u upravljanju fondovima pretpristupne pomoći (IPA);
- Učešće u Regionalnoj radnoj grupi za zaštitu podataka i privatnosti (GDPR) na Zapadnom Balkanu;
- Ocjenjivanje celexa iz pregovaračkih poglavlja 10 i 28.

Direktorat za medije

U Direktoratu za medije obavljaju se poslovi koji se odnose na: pripremu strateških i planskih dokumenata iz oblasti medija i praćenje njihove realizacije; pripremu propisa i njihova potpuna harmonizacija sa međunarodnim standardima i praćenje njihove primjene; davanje mišljenja i objašnjenja, pripremu stručnih uputstava i instrukcija za rad javnopravnim organima u pogledu primjene propisa iz djelokruga rada Direktorata; priprema RIA analiza u postupku donošenju zakona i drugih propisa iz djelokruga rada Direktorata i neophodna saradnja sa nadležnim organima i institucijama; vođenje upravnog postupka prijavljivanja i upisa u evidenciju domaćih medija; unapređenje informisanosti ranjivih i manjinskih grupa (lica sa invaliditetom, pripadnike romske populacije, pripadnike manjinskih grupa), unapređenje medijskog pluralizma; unapređenje medijske pismenosti; unapređenje dijaloga i saradnje sa medijskom zajednicom i profesionalnim udruženjima; pripremu analitičko-informativnih i drugih materijala; analiziranje stanja u oblasti medija i predlaganje mjera za unapređenje; saradnja sa međunarodnim i regionalnim institucijama, državnim organima, lokalnim samoupravama, nevladinim organizacijama, institucijama i drugim subjektima; sačinjavanje godišnjih i povremenih (mjesečnih) izvještaja o radu Direktorata, obavezna saradnja sa drugim direktoratima i nižim organizacionim jedinicama Ministarstva radi ostvarenja funkcije Ministarstva i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Direktorata u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Finansiranje projekata u medijima

Na osnovu člana 63 stav 2 Zakona o medijima („Službeni list CG“, br. 82/20), kao i člana 2 Pravilnika o načinu i uslovima raspodjele sredstava iz Budžeta Crne Gore za finansiranje određenih programskih sadržaja koje realizuju mediji („Službeni list CG“ 86/18 i 23/20), a u vezi sa Zaključkom Vlade Crne Gore br. 04-1464 od 29. marta 2021. godine, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija raspisalo je konkurs za dodjelu budžetskih sredstava za kreiranje informativnih i edukativnih sadržaja u dnevnim štampanim medijima i internetskim publikacijama u vezi sa procesom vakcinacije protiv koronavirusa i epidemiološkim mjerama.

Raspodijeljen je cjelokupan iznos opredijeljen za ove namjene u iznosu od 150.000,00 eura, a istim je finansirano ukupno 22 medijska projekta.

Novim Zakonom o medijima („Službeni List CG“ br. 82/20) koji je usvojen 14.08.2020. godine, predviđen je Fond za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija. Medijski pluralizam, suštinski značajan za funkcionisanje demokratskog društva predstavlja osnov za slobodu izražavanja i informisanja.

Zakonom je predviđeno da se Fond za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija finansira iz budžeta Crne Gore u fiksnom iznosu od najmanje 0,09% bruto domaćeg proizvoda, čiji se iznos utvrđuje na osnovu smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Predloženim rješenjima definisan je osnovni parametar za raspodjelu sredstava kroz Fond namijenjen komercijalnim štampanim i online medijima u iznosu od 344.037,58 eura, odnosno 40% od 0,09% ukupnog tekućeg budžeta Crne Gore, dok je za elektronske medije predviđeno 60%, odnosno 516.056,37 eura.

Na osnovu člana 22 st. 1 i 2, a u vezi sa članom 18 stav 2 tačka 2 Zakona o medijima ("Službeni list CG", broj 82/20), Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija 3.12.2021. godine

donijelo je Pravilnik o raspodjeli sredstava za štampane medije i internetske publikacije. U decembru 2021. objavljen je Javni konkurs za finansiranje programskih sadržaja u dnevnim i nedjeljnim štampanim medijima i na internetskim publikacijama i konkurs za finansiranje operativnih troškova samoregulatornih tijela u 2021. Godini.

Raspodijeljen je cjelokupan iznos opredijeljen za ove namjene u iznosu od 344.037,58 eura, a istim je finansirano ukupno 36 medijskih projekata i podržana 3 mehanizma samoregulacije.

Ostale aktivnosti:

- Učešće u formiranju i radu Nezavisne komisije za raspodjelu sredstava iz Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija;
- Sprovođenje Javnih konkursa za raspodjelu sredstava medijima;
- Vođenje Evidencije medija;
- Vođenje Evidencije transparentnosti finansiranja medija iz javnog sektora;
- Učešće u radu Radne grupe za pripremu Medijske strategije Crne Gore 2022-2026;
- Učešće u radu Radne grupe za borbu protiv trgovine ljudima;
- Učešće u radu Radne grupe za izmjene i dopune seta medijskih zakona (Zakon o medijima, Zakon o nacionalnom Javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore);
- Učešće predstavnika Direktorata na konferencijama, sastancima, radionicama i drugim skupovima i događajima na temu saradnje sa medijima;
- Ocjenjivanje celexa iz poglavlja 10 i 23;
- Praćenje preporuka i direktiva Savjeta Evrope i Evropske Unije u oblasti medijskog zakonodavstva, kao i u svim aktuelnim situacijama.

Odeljenje Upravne inspekcije

U Odeljenju upravne inspekcije obavljaju se poslovi koji se odnose na: vršenje inspekcijskog nadzora u pogledu pridržavanja zakona i drugih propisa kojima se uređuje: državna uprava, prava i obaveze državnih službenika i namještenika, upravni postupak, izgled, upotreba i postupak izrade i uništenja pečata državnih organa, zabrana diskriminacije, birački spisak, slobodan pristup informacijama, upotreba rodno-osjetljivog jezika, kao i inspekcijski nadzor u pogledu pridržavanja drugih zakona i propisa u kojima je utvrđena nadležnost upravne inspekcije, u cilju obezbjeđivanja poštovanja načela zakonitosti, efikasnosti i blagovremenosti u radu subjekata nadzora; preduzimanje upravnih i drugih mjera i radnji u cilju da se utvrđene nepravilnosti otklone i obezbijedi pravilna primjena propisa; podnošenje zahtijeva za pokretanje prekršajnih postupaka; podnošenje krivičnih i drugih odgovarajućih prijava (iniciranje postupaka pred nadležnim organima); vođenje propisanih evidencija o izvršenim inspekcijskim nadzorima u skladu sa propisima i dostavljanje istih Direktoratu za efikasnu implementaciju dobre javne uprave, radi sačinjavanja periodičnih i godišnjih izvještaja i potrebnih analiza; donošenje godišnjeg Plana inspekcijskog nadzora u skladu sa Zakonom o upravnoj inspekciji, obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Odeljenja u skladu sa zakonom i drugim propisima.

U godišnjem izvještaju o radu upravne inspekcije za 2021. godinu na sistematičan način predstavlja se presjek stanja po oblastima nadzora, statistički podaci o broju izvršenih inspekcijskih nadzora, postignutih rezultata i preduzetih mjera za otklanjanje utvrđenih

nezakonitosti, nepravilnosti i nedostataka u radu, koje su predložene odgovornim licima nadziranih subjekata. U izvještaju se predstavljaju i ostale aktivnosti iz domena upravne inspekcije i ukazuje na moguće dalje pravce efikasnijeg i efektivnijeg djelovanja.

Upravna inspekcija, saglasno nadležnostima koje su definisane Zakonom o upravnoj inspekciji (Sl.list CG, br.42/16), vrši inspekcijski nadzor kod ministarstava i drugih organa uprave, državnih organa, organa lokalne samouprave, organa lokalne uprave i službi opštine, Glavnog grada, Prijestonice i drugih oblika lokalne samouprave, ustanova i drugih subjekata koji vrše javna ovlašćenja.

Upravna inspekcija, u cilju obezbjeđivanja poštovanja načela zakonitosti, efikasnosti i blagovremenosti u radu subjekata nadzora, vrši nadzor nad primjenom propisa kojima se uređuju državna uprava, prava i obaveze državnih službenika i namještenika, upravni postupak, izgled, upotreba i postupak izrade i uništenja pečata državnih organa, kao i zabrana diskriminacije. Upravna inspekcija, u skladu sa zakonom, vrši inspekcijski nadzor i u drugim oblastima.

Zakon o upravnoj inspekciji standardizuje inspekcijski nadzor prema vrsti, na redovan, vanredni i kontrolni. Prema obliku, inspekcijski nadzor može biti terenski i kancelarijski.

Upravna inspekcija sprovodi inspekcijski nadzor u skladu sa godišnjim Planom rada redovnog nadzora ili po nalogu glavnog upravnog inspektora, starješine organa državne uprave nadležne za poslove uprave ili po inicijativi pravnih i fizičkih lica (vanredni inspekcijski nadzor) ili radi utvrđivanja izvršenja mjera koje su predložene ili naređene subjektu nadzora u okviru redovnog ili vanrednog inspekcijskog nadzora (kontrolni inspekcijski nadzor).

U vršenju inspekcijskog nadzora upravni inspektor, shodno zakonu, obavlja prvenstveno preventivnu funkciju, a preduzima upravne mjere i radnje kada se preventivnom funkcijom ne može obezbijediti svrha i cilj nadzora. U postupku vršenja inspekcijskog nadzora upravni inspektor postupa saglasno načelima srazmjernosti, javnosti, samostalnosti, zaštite javnog interesa, istine i supsidijarnosti. Saglasno Zakonu o inspekcijskom nadzoru, inspekcijski nadzor vrši se u cilju ostvarivanja i zaštite javnog interesa, kao i interesa fizičkih i pravnih lica kada je to u skladu sa javnim interesom. Postupak inspekcijskog nadzora pokreće se i vodi po službenoj dužnosti, a svako može podnijeti inicijativu za pokretanje postupka inspekcijskog nadzora, koju je inspektor dužan razmotriti i o tome obavijestiti podnosioca inicijative.

Prema Zakonu o upravnoj inspekciji, poslove upravne inspekcije vrše glavni upravni inspektor i upravni inspektori. Za izvještajni period 01.01.-31.12.2021. godine poslove upravne inspekcije vršili su glavna upravna inspektorka i 5 upravnih inspektora.

Upravni inspektor, kao službenik sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima, samostalan u vršenju inspekcijskog nadzora, ovlašćen je i obavezan da preduzima radnje i mjere u okviru prava i dužnosti koje su utvrđene Zakonom o upravnoj inspekciji, Zakonom o inspekcijskom nadzoru, Zakonom o upravnom postupku i drugim propisom.

Planom inspekcijskog nadzora za 2021. godinu, saglasno zakonu, utvrđeni su predmet i subjekat/ti inspekcijskog nadzora, dinamika inspekcijskog nadzora i raspored upravnih inspektora u odnosu na predmet i subjekat inspekcijskog nadzora.

Kao nastavak dobre prakse, pri izradi Plana inspekcijskog nadzora za 2021. godinu, vodilo se računa o raspoloživim kadrovskim kapacitetima, finansijskim efektima i drugim raspoloživim materijalnim i tehničkim sredstvima, kako bi inspekcijski nadzori bili sprovedeni sa što manje troškova, uz nužno obezbjeđenje uslova za profesionalno obavljanje posla i čuvanje ugleda državnog organa. Dinamika planiranih aktivnosti određena je po datumima, uz vođenje računa da između nadzora bude ostavljeno dovoljno vremena za izradu zapisnika, kao i za rad po inicijativama.

Realizacija planirane dinamike aktivnosti prilagođavana je procjeni rizika, uz određena ograničenja koja je nametala epidemiološka situacija.

U toku izvještajne godine nastavljeno je sa pružanjem svake vrste stručne pomoći nadziranim subjektima, u svakodnevnim kontaktima za oblasti iz zakonom utvrđenih nadležnosti upravne inspekcije.

Što se tiče planiranih studijskih posjeta upravne inspekcije u svrhu kontinuiranog stručnog usavršavanja za oblasti iz zakonom utvrđenih nadležnosti upravne inspekcije, kao i stalno praćenje sudske prakse, ove aktivnosti su realizovane kroz formu pohađanja seminara i obuka preko Zoom platforme, zbog aktuelne epidemiološke situacije u Državi, kao i kontinuiranim praćenjem odluka i načelnih stavova Upravnog suda Crne Gore i Vrhovnog suda Crne Gore, kao i Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na upravne postupke, te mišljenja i preporuka Zaštitnika ljudskih prava i sloboda iz postupaka po pritužbama građana.

Predmet inspekcijskog nadzora u 2021. godini

Planom rada za 2021. godinu obuhvaćen je redovni inspekcijski nadzor nad primjenom:

1. zakona i drugih propisa kojima se uređuju službenički odnosi;
2. propisa kojima se uređuje vođenje biračkog spiska;
3. propisa o državnoj upravi koji se odnose na pravila kancelarijskog poslovanja;
4. zakona i drugih propisa kojima se uređuje državna uprava koji se odnose na postupanje po predstavkama i pritužbama na rad ministarstava i drugih organa uprave.

Redovni inspekcijski nadzor sprovodio se:

Ø nad primjenom propisa o državnim službenicima i namještenicima, kao i lokalnim službenicima i namještenicima, u okviru kojeg se naročito nadziralo poštovanje obaveze sprovođenja javnih konkursa; zakonitost sprovođenja internog i javnog oglasa; sprovođenje postupka provjere ispunjenosti opštih i posebnih uslova za konkurisanje na upražnjeno radno mjesto, kao i zakonskih ograničenja za zasnivanje radnog odnosa; zakonitost raspoređivanja, preuzimanja i napredovanja državnih i lokalnih službenika; donošenje kadrovskog plana; postupak ocjenjivanja rada službenika i namještenika; zaključivanje ugovora o povremenim i privremenim poslovima, ugovora o djelu i drugih

vrsta ugovora o angažovanju; ažuriranje podataka u Centralnu kadrovsku evidenciju; ažuriranje podataka u evidenciju internog tržišta rada, i drugo;

Ø nad primjenom Zakona o biračkom spisku u okviru kojeg se nadziralo ažuriranje biračkog spiska, a nadzor se vršio provjerom svih službenih evidencija, kao i dokaza na osnovu kojih se vrše promjene u biračkom spisku;

Ø nad primjenom zakona i drugih propisa kojima se uređuje državna uprava koji se odnose na postupanje po predstavkama i pritužbama na rad ministarstava i drugih organa uprave i na pravila kancelarijskog poslovanja, a u okviru kojih se nadzirala i primjena propisa kojima se uređuje upravni postupak u dijelu preduzimanja radnji i rješavanja u upravnim stvarima u propisanim rokovima, te ekonomičnost i efikasnost ostvarivanja i zaštite prava i pravnih interesa građana i drugih stranaka; određivanje ovlaštenog službenog lica koje vodi upravni postupak i donosi upravni akt; poštovanje obaveze pribavljanja podataka po službenoj dužnosti; poštovanje obaveze pružanja pravne pomoći strankama u upravnom postupku; davanje mogućnosti izjašnjenja stranci u upravnom postupku; omogućavanje razgledanja spisa predmeta stranci u upravnom postupku; dostavljanje spisa predmeta Upravnom sudu Crne Gore u vezi sa pokrenutim upravnim sporom; izdavanje uvjerenja i drugih isprava o činjenicama o kojima se vode službene evidencije; druga postupanja subjekta nadzora, u skladu sa pravilima upravnog postupka.

Redovni inspekcijski nadzori sprovodili su se jednim djelom neposredno kod subjekata nadzora – 44 terenska nadzora van Podgorice, čime je ostvaren bolji učinak nadzora, a time ostvarena i edukacijska uloga upravne inspekcije koja doprinosi kvalitetu rada nadziranih subjekata.

Pored kontrole zakona koji su bili predviđeni Planom inspekcijskog nadzora, po podnesenim inicijativama vršena je kontrola i nad primjenom sledećih zakona i drugih propisa:

- Zakona o zabrani zlostavljanja na radu
- Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata
- Zakon o radu (shodna primjena)
- Zakon o komunalnoj policiji
- Zakon o volonterskom radu
- Zakon o nevladinim organizacijama
- Zakon o državnom pečatu i pečatima državnih organa

U 2021. godini donijet je i Plan i program rješavanja zaostalih predmeta, koji su primljeni u rad zaključno sa 31.12.2020. godine.

Subjekti nadzora

Polaznu osnovu za izbor predmeta kontrole i subjekata nadzora činile su analize izvještaja o radu i stanju u upravnim oblastima, kao i analize informacija o postignutim rezultatima i preduzetim mjerama u postupcima inspekcijskih nadzora, kako prema godišnjem planu nadzora, tako i povodom inicijativa. Praćenjem i analizom stanja u oblasti nadzora, korišćenjem inspekcijskog informacionog sistema i analitičkim radom upravne inspekcije prikupljaju se pouzdane i uvjerljive

informacije o nadziranim subjektima i na osnovu propisanih rizika utvrđuje stepen rizika, planira, pokreće i sprovodi inspekcijski nadzor. Time se stvaraju uslovi da se inspekcijski nadzor usmjeri na one subjekte i oblasti gdje su najpotrebniji sa stanovišta obezbjeđenja poštovanja načela zakonitosti, efikasnosti i blagovremenosti u radu subjekata nadzora, a visokorizični subjekti koji kontinuirano krše propise efikasno identifikuju i prema njima preduzmu mjere da se njihovo postupanje uskladi sa zakonima i drugim propisima.

Izbor subjekata nadzora u 2021. godini opredijelile su i sljedeće činjenice:

- lokalni izbori u pet jedinica lokalne samouprave (Nikšić, H. Novi, Petnjica, Mojkovac, Cetinje);
- kontrola izvršenja mjera izrečenih tokom vanrednog inspekcijskog pregleda prethodnoj godini u oblasti službeničkih odnosa.

Statistički podaci i ishodi postupaka inspekcijskog nadzora

Inspekcijski nadzor po Planu inspekcijskog nadzora za 2021. godinu izvršen je kod ukupno 176 subjekata nadzora, od čega: 134 inspekcijska nadzora kod organa lokalne uprave, posebnih i stručnih službi i 42 inspekcijska nadzora kod subjekata nadzora na centralnom nivou.

Inspekcijski nadzori, koji su sprovedeni po službenoj dužnosti, a povodom podnijetih inicijativa, izvršeni su kod 149 subjekata nadzora.

U 2021. godini, upravni inspektori su primili u rad 434 inicijative, a postupali po 371 inicijativi, što predstavlja 85%.

Godišnji Plan redovnog nadzora ostvaren je sa 100%.

Ukupan broj izvršenih inspekcijskih nadzora u 2021. godini je 546, koji su po vrsti nadzora bili: 139 redovnih inspekcijskih nadzora, 367 vanrednih inspekcijskih nadzora, 26 kontrolnih nadzora i po Planu optimizacije 40 nadzora. U cilju efikasnosti i ekonomičnosti postupka, spajani su postupci po inicijativama kod istog subjekta nadzora, ukoliko su se inicijative odnosile na isti ili sličan pravni i činjenični osnov. Iz navedenih podataka se može zaključiti da je tokom jedne inspekcijske kontrole kod istog subjekta nadzora postupano povodom većeg broja inicijativa iz slične ili iste pravne stvari. U jednom broju subjekata nadzora inspekcijski nadzor je vršen više puta, a u jednom inspekcijskom nadzoru može biti kontrolisana primjena više propisa.

Inspekcijskim pregledima kod svih subjekata nadzora sačinjeno je ukupno 428 zapisnika o izvršenom inspekcijskom pregledu i preduzete sledeće radnje i mjere:

- sačinjen zapisnik sa obustavom postupka 255
- sačinjen zapisnik sa ukazivanjem za otklanjanje nepravilnosti 155
- sačinjen zapisnik o utvrđenom činjeničnom stanju 18
- sačinjena službena zabilješka 5
- donijeto rješenje o zabrani obavljanja poslova 1
- donijeto rješenje o naredbi za otklanjanje nepravilnosti 2
- donijeto obavještenje o vršenju nadzora/postupanju 68
- sačinjena urgencija za dostavljanje dokumentacije 9

- utvrđena nenadležnost 114
- podnijet zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka 3
- administrativno izvršenje rješenja 1

Upravna inspekcija je u toku 2021. godine najveći broj nadzora izvršila u odnosu na primjenu Zakona o državnim službenicima i namještenicima (271), Zakona o upravnom postupku (222), Zakona o lokalnoj samoupravi (16) Zakona o slobodnom pristupu informacijama (24), Zakona o radu (14), Zakona o inspekcijskom nadzoru (11).

Ostale aktivnosti i mogući pravci efikasnijeg i efektnijeg djelovanja

Posebno će se intezivirati aktivnosti na jačanju kadrovskih kapaciteta upravne inspekcije i građenju povjerenja u rad upravne inspekcije, kako od strane subjekata nadzora, tako i od strane građana/podnosilaca inicijativa, jer samo profesionalna i nepristrasna inspekcijska služba, uz kvalitet i efikasnost u kontrolisanju, sa ustanovljenom odgovornošću za rad, može i pozvana je da obezbijedi vladavinu prava.

Kao jedan od zahtijeva u cilju unaprjeđivanja organizacije i rada upravne inspekcije, preduzeće se sve neophodne aktivnosti na osmišljavanju i predlaganju bolje informacione podrške, u smislu lakšeg pristupa podacima važnim za rad inspektora, kao podrška procesu inspekcijskog nadzora, čime se obezbjeđuje racionalizacija korišćenja raspoloživog resursa. Istovremeno, ostvarila bi se najneposrednija saradnja sa drugim organima, uključujući i pravosudne, kako bi se obezbijedila maksimalna međusobna informisanost, sinfionizovanost akcija i efikasnost u preduzimanju mjera i praćenju toka i ishoda inspekcijskog nadzora.

Proučavanje iskustava drugih zemalja u oblasti organizacije i funkcionisanja službi koje obavljaju inspekcijski nadzor, kao i oblika odgovornosti inspektora, obima ovlašćenja i efikasnosti njihovog djelovanja, a u svrhu poboljšanja važeće pravne regulative u Crnoj Gori i usklađivanja sa evropskom legislativom i najboljom praksom, takođe predstavlja jednu od aktivnosti u narednoj godini.

Važno je napomenuti da je postupak inspekcijskog nadzora poseban upravni postupak koji se pokreće i vodi po službenoj dužnosti - ex officio (po inicijativi, godišnjem Planu rada ili po nalogu ovlašćenog lica). Podnosilac inicijative nije stranka u postupku inspekcijskog nadzora, ali može imati status zainteresovanog lica, ako pokrenuti postupak dira u njegova prava ili pravni interes, pa samim tim utiče i na porast eventualnih sporova pred Upravnim sudom Crne Gore, u kojima se nezadovoljni podnosioci inicijative pojavljuju kao tužioci. Upravo iz ovog razloga, redovan inspekcijski pregled upravne inspekcije (prema godišnjem Planu nadzora) trebao bi da bude primaran u odnosu na vanredni pregled (povodom inicijative), što često nije slučaj zbog velikog broja podnijetih inicijativa.

Praksa je ukazala i na potrebu izmjene normativnih rješenja u Zakonu o upravnoj inspekciji i Zakonu o inspekcijskom nadzoru kojima se propisuje obaveza inspektora da uzmu u postupak svaku inicijativu iz njihove nadležnosti i da o rezultatima postupka, tj. preduzetim mjerama obavijeste podnosioca inicijative. Postupanjem po svakoj prijavi, čak i kada je u potpunosti jasna situacija da se radi o neosnovanim prijavama, praktično se obesmišljava planiranje inspekcijskog

nadzora. Ovo za posljedicu ima nepotrebno uznemiravanje subjekata nadzora, do nemogućnosti izrade i realizacije godišnjeg programa rada i plana inspekcijskog nadzora na osnovu analize rizika, a samim tim i do neefikasnog i neefektivnog korišćenja inspektora (izlazak na teren, sačinjavanje obaveštenja podnosiocu prijave, naknadno dopisivanje sa podnosiocima prijave kada su nezadovoljni obavještenjima i nemogućnošću ulaganja pravnog lijeka, i drugo). Kao jedno od mogućih rješenja je da se propiše da inspektor nije u obavezi da postupi po svakoj prijavi ukoliko ocijeni da je stepen rizika neznatan ili da je riječ o zloupotrebi prava, na čemu će se raditi u narednom periodu, uporedo sa drugim normativnim rješenjima, uključujući izradu metodologije rada i metodologije procjene rizika. Po ovom pitanju su ranije dobijene značajne preporuke preko radionica koje su održane u Ministarstvu oko primjene Zakona o upravnoj inspekciji, sa ekspertima iz Hrvatske i Finske, što predstavlja dobru osnovu za sagledavanje potrebe izmjene ili donošenja novog zakona o upravnoj inspekciji, na način da se što efikasnije i ekonomičnije vrši inspekcijski nadzor sa raspoloživim ljudskim i materijalnim resursima, da se inspekcijski nadzor dobro planira i da se usmjeri prevashodno na one subjekte koji su visokorizični.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju

U Odjeljenju za unutrašnju reviziju obavljaju se poslovi koji se odnose na: operativno planiranje, organizovanje i obavljanje unutrašnje revizije svih poslovnih funkcija iz nadležnosti Ministarstva, u skladu sa Međunarodnim standardima unutrašnje revizije, Etičkim kodeksom unutrašnjih revizora, a u cilju poboljšanja poslovanja; procjenu sistema finansijskog upravljanja i kontrola na osnovu upravljanja rizicima; pripremu izvještaja unutrašnje revizije koje dostavlja ministru, i odgovornom licu organizacione jedinice kod koje je obavljena revizija; obavljanje posebne revizije na zahtjev ministra i revizije korišćenja sredstava Evropske unije; praćenje sprovođenja preporuka datih u izvještajima iz prethodno obavljenih revizija; davanje savjeta i stručnih mišljenja kada se uvode novi sistemi i procedure; izradu strateškog i operativnih planova i programa rada koji su osnova za realizaciju funkcije unutrašnje revizije kao i praćenje i izvršenje istih; izradu periodičnih i godišnjeg izvještaja o radu unutrašnje revizije; saradnju sa jedinicom za centralnu harmonizaciju finansijskog upravljanja i kontrole i unutrašnje revizije u javnom sektoru Ministarstva finansija, što uključuje i obavezu dostavljanja godišnjeg izvještaja; saradnju sa Državnom revizorskom institucijom, međunarodnim i domaćim strukovnim institucijama i udruženjima; praćenje sprovođenja preporuka Državne revizorske institucije i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Odjeljenja u skladu sa zakonom i drugim propisima

Odjeljenje za unutrašnju reviziju, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru (Službeni list Crne Gore, broj: 75/18) i Pravilnikom o metodologiji rada unutrašnje revizije u javnom sektoru (Službeni list Crne Gore, broj: 001/20) obavlja poslove unutrašnje revizije u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija (u daljem tekstu: Ministarstvo), dok u skladu sa Uredbom o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru (Službeni list Crne Gore, broj 70/19) vrši unutrašnju reviziju i kod Uprave za kadrove i Uprave za inspekcijske poslove.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva, u okviru Odjeljenja za unutrašnju reviziju sistematizovana su tri radna mjesta. U 2021. godini je u Odjeljenju za

unutrašnju reviziju raspoređeno troje zaposlenih, i to rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju, viši unutrašnji revizor i stariji unutrašnji revizor. Svi revizora u Odjeljenju za unutrašnju reviziju imaju položen ispit za ovlaštenog unutrašnjeg revizora.

Unutrašnja revizija je nezavisno, objektivno uvjeravanje i savjetodavna aktivnost, koja ima za cilj da doda vrijednost i unaprijedi poslovanje subjekta. Ona pomaže subjektu da ostvari svoje ciljeve obezbjeđujući sistematičan, disciplinaran pristup ocjeni i poboljšanju efektivnosti procesa upravljanja rizikom, kontrolama i procesa upravljanja.

Svrha unutrašnje revizije je davanje nezavisnog i objektivnog uvjeravanja i pružanja savjetodavnih usluga u cilju unapređenja poslovanja subjekta čime će se doprinijeti postizanju ciljeva Ministarstva i poboljšanju poslovanja. Svojim aktivnostima unutrašnja revizija doprinosi sprovođenju politika i programa, kao i efektivnom, efikasnom i ekonomičnom upravljanju resursima.

Misija unutrašnje revizije je unapređenje rada Ministarstva i subjekata kod kojih se vrši unutrašnja revizija, kroz pružanje uvjeravanja o upravljanju, upravljanju rizicima i kontrolama u odnosu na operativne, finansijske, regulatorne i druge rizike koji su prepoznati u organizaciji.

Misija unutrašnje revizije je da unaprijeđuje i štiti organizacione vrijednosti kroz pružanje usluga na riziku zasnovanog: uvjeravanja, savjeta, uvida.

Unutrašnja revizija pomaže subjektu u ostvarivanju ciljeva uz primjenu sistematičnog i disciplinarnog pristupa u ocjenjivanju poslovanja subjekta:

- Ø planiranjem poslova revizije identifikovanjem i procjenom prirode i nivoa rizika u vezi sa svakom aktivnošću kod subjekta;
- Ø procjenom efektivnosti procesa upravljanja i kontrola u odnosu na:
 - ostvarivanje ciljeva subjekta;
 - obavljanja poslovanja na ekonomičan, efektivan i efikasan način;
 - usaglašenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima i internim pravilima;
 - tačnost, pouzdanost i potpunost finansijskih i drugih poslovnih informacija (internih i eksternih)
 - zaštitu sredstava od gubitaka prouzrokovanih nepravilnim upravljanjem, neopravdanim raspolaganjem kao i zaštite od drugih nepravilnosti i
- Ø davanjem preporuka subjektu za poboljšavanje procesa upravljanja, upravljanja rizicima i kontrolama.

Aktivnosti Odjeljenja za unutrašnju reviziju u 2021. godini

Aktivnosti Odjeljenja za unutrašnju reviziju u toku 2021. godini obavljale su se u skladu sa Godišnjim planom rada unutrašnje revizije za 2021.godinu, koji je donešen na osnovu Strateškog plana rada unutrašnje revizije za 2021-2023.godina. Godišnji plan unutrašnje revizije za 2021. godinu je od strane rukovodioca subjekta potpisan 24.6. 2021. godine (broj 01-401/21-2805) i uključio je dvije revizije.

Pregled obuhvaćenih revizija:

Ø Revizija blagajničkog poslovanja;

Ø Revizija upravljanja rizicima u Upravi za kadrove.

Za revizije koje su obavljene u 2021. godini dato je ukupno 11 preporuka, a sve u cilju unapređenja upravljanja u revidiranim procesima i smanjenja nivoa rizika koji mogu da utiču na ostvarivanje utvrđenih ciljeva u ovim procesima. Rukovodilac Odjeljenja za unutrašnju reviziju je u septembru 2021. godine od strane Ministarstva finansija i socijalnog staranja imenovan da vrši mentorstvo nad revizijom u Komisiji za tržište kapitala. Svrha mentorstva je pružanje stručne pomoći iz oblasti unutrašnje revizije kandidatu zaposlenom u Komisiji za tržište kapitala, a sve u cilju sticanja sertifikata za ovlašćenog unutrašnjeg revizora u javnom sektoru Crne Gore.

Odjeljenje za unutrašnju reviziju Ministarstva je, pored prethodno navedenih obavljalo i sledeće aktivnosti:

Ø Donošenje Godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2021. godinu;

Ø Donošenje Godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2022. godinu;

Ø Donošenje Plana kontinuiranog profesionalnog usavršavanja unutrašnjih revizora za 2022. godinu;

Ø Praćenje sprovođenja preporuka datih u izvještajima o obavljenim unutrašnjim revizijama;

Ø Praćenje realizacije aktivnosti iz Godišnjeg plana rada unutrašnje revizije za 2021. godinu;

Ø Ažuriranje Centralnog registra za praćenje preporuka unutrašnje revizije;

Ø Ažuriranje stalnog revizorskog dosijea;

Ø Ažuriranje tekućih revizorskih dosijea;

Ø Ažuriranje Registra rizika;

Ø Izrada izvještaja o aktivnostima vezanim za upravljanje rizicima;

Ø Izrada izvještaja o postupanju u upravnim stavrima Odjeljenja za unutrašnju reviziju za 2020. godinu;

Ø Izrađena Interna procedura za vršenje unutrašnje revizije u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija;

Ø Izrada izvještaja o radu Odjeljenja za unutrašnju reviziju za 2020. godinu

Ø Godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije i izvršenju godišnjeg plana unutrašnje revizije za 2020. godinu;

Ø Saradnja sa svim organizacionim jedinicama Ministarstva;

Ø Saradnja sa Direktoratom za centralnu harmonizaciju Ministarstva finansija i socijalnog staranja;

Ø Saradnja sa Državnom revizorskom institucijom;

Odgovorna lica u Ministarstvu su tokom 2021. godine sprovodila sve neophodne aktivnosti u cilju implementacije preporuka datih od strane unutrašnje revizije.

Odjeljenje za reviziju informacionih sistema

U Odjeljenju za IT reviziju obavljaju se poslovi koji se odnose na: obavljanje unutrašnje revizije informacionih sistema kroz provjeru funkcionalnosti svih djelova informacionih sistema, provjeru pouzdanosti informacionih sistema, provjeru bezbjednosti informacionih sistema, provjeru efikasnosti i efektivnosti upotrebe informacionih sistema, provjeru usklađenosti upotrebe

informacionih sistema sa važećom propisima i međunarodnim standardima; izradu izvještaja o izvršenoj unutrašnjoj reviziji informacionih sistema koje dostavlja ministru, starješini organa uprave i/ili odgovornom licu organizacione jedinice kod koje je obavljena unutrašnja revizija informacionih sistema; obavljanje posebne unutrašnje revizije informacionih sistema na zahtjev ministra; praćenje i sprovođenje datih mjera i preporuka iz izvještaja o prethodno obavljenim unutrašnjim revizijama informacionih sistema; iniciranja; izradu predloga strateškog, godišnjeg i pojedinačnih planova rada unutrašnje revizije informacionih sistema, kao i drugi poslovi iz djelokruga rada Odjeljenja.

Odjeljenje za reviziju informacionih sistema je shodno Uredbi o Uredba o uspostavljanju unutrašnje revizije u javnom sektoru a na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva formirano početkom 2022. godine i uspostavljeno je, po prvi put, kao nezavisna organizaciona jedinica, nadležna za reviziju IS kojima upravljaju organi državne uprave i vrši poslove u skladu sa Zakonom o elektronskoj upravi i propisima iz oblasti unutrašnje revizije u javnom sektoru.

U tom smislu, fokus aktivnosti je bio usmjeren na izradu ključnih dokumenata shodno obavezama koje proističu iz oblasti elektronske uprave i unutrašnje revizije.

Odjeljenje je u svrhu uspostavljanja okvira za vršenje poslova revizije IS radilo na izradi niza dokumenata u skladu sa obavezama iz Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama i Zakona o elektronskoj upravi:

- Pravilnik o načinu vršenja revizije informacionih sistema koji je objavljen u Službenom listu Crne Gore br. br. 15/2022
- Povelja revizije informacionih sistema koji je usvojen u decembru 2021. godine
- Godišnji plan za 2022. godinu koji je usvojen u decembru 2021. godine
- Strateški plan rada Odjeljenja za 2022-2024 koji je usvojen u decembru 2021. godine
- Program obezbjeđenja i unapređenja kvaliteta Odjeljenja za reviziju informacionih sistema koji je usvojen u decembru 2021. godine

Odjeljenje je u ostvarilo značajnu saradnju sa Direkcijom za harmonizaciju unutrašnje revizije iz Ministarstva finansija i socijalnog staranja, koja je nadležna za koordinaciju unutrašnje revizije u javnom sektoru. Sa ciljem stručnog usavršavanja i edukacije iz oblasti unutrašnje revizije informacionih sistema, zaposleni su pohađali obuke za upravljanje rizicima u javnom sektoru i uložili unutrašnje revizije sa osvrtnom na identifikovanje IT rizika, koju je realizovalo Ministarstvo finansija i socijalnog staranja. Imajući u vidu specifičnost revizije IS, te potrebu za efikasnim uspostavljanjem Odjeljenja i kontinuiranu edukaciju, Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija je u saradnji sa UNDP Crna Gora angažovalo eksternog konsultanta sa dugogodišnjim iskustvom u oblasti unutrašnje revizije informacionih sistema, sa ciljem podrške u realizaciji aktivnosti u ovoj godini.

Takođe u 2021. godini Odjeljenje je realizovalo dvije pilot revizije informacionih sistema i to:

- Revizija procesa upravljanja korisničkim nalogima na sistemu za elektronsku komunikaciju organa državne uprave u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija, koja je uključila i procese podnošenja zahtjeva u Ministarstvu kapitalnih

investicija, Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava i Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. U okviru ove revizije dato je osam preporuka koje su usaglašene sa subjektima revizije.

Revizija informacionog sistema za vođenje i objavljivanje registra nevladinih organizacija i političkih partija u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija. U okviru ove revizije dato je šest preporuka koje su usaglašene sa subjektom revizije.

Jedan od važnijih zadataka Odjeljenja, naročito što je formirano po prvi put, bila je aktivnost identifikovanja tzv. revizorskog univerzuma. Ovaj zadatak je podrazumijevao identifikovanje svih informacionih sistema u organima državne uprave i realizovan je uz evidentiranje 111 informacionih sistema.

Služba za kadrovske, opšte i poslove javnih nabavki

U Službi za kadrovske, opšte poslove i javne nabavke obavljaju se poslovi koji se odnose na kadrovske i organizacione poslove u vezi sa: ostvarivanjem plana i programa rada Ministarstva; izradu prijedloga godišnjeg plana rada Ministarstva i usaglašavanje izvještaja o radu unutrašnjih organizacionih jedinica Ministarstva; praćenje zakona i drugih propisa koji se odnose na državne službenike i namještenike; pripremanje opštih akata Ministarstva i pojedinačnih akata kojima se utvrđuju prava, obaveze i odgovornost zaposlenih u Ministarstvu; primjena Kadrovskog informacionog sistema; prijavljivanje i odjavljivanje službenika i namještenika kod nadležnih fondova i drugih državnih organa; praćenje disciplinskog postupka, posredovanje u slučajevima zabrane zlostavljanja na radu (mobing), izrada i praćenje realizacije Kadrovskog plana; priprema Plana integriteta Ministarstva, obavljanje poslova koji se odnose na rodnu ravnopravnost; ostvarivanje saradnje sa Zaštitnikom imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, Agencijom za mirno rješavanje radnih sporova i drugim javno-pravnim organima u cilju rješavanja pitanja od značaja za ostvarivanje pravnih interesa Ministarstva; izrada internih pravila i internih procedura, sprovođenje postupaka u vezi sa: zapošljavanjem, ocjenjivanjem, napredovanjem, stručnim usavršavanjem, obukom zaposlenih, osposobljavanjem pripravnika za samostalno vršenje poslova; organizovanjem studentske prakse, vođenjem jedinstvene kadrovske evidencije i drugih evidencija iz oblasti rada; prijave i odjave na zdravstveno i penzijsko osiguranje; primanje, raspoređivanje, evidentiranje i dostavljanje akata u rad i njihovo otpremanje; arhiviranje predmeta; fotokopiranje i umnožavanje; trebovanje kancelarijskog materijala; poslovi vozača i druge pomoćne poslove; priprema upravnih akata iz nadležnosti ministarstva koja su izvršna; stručne i administrativne poslove za potrebe obrazovanih radnih tijela u skladu sa propisima iz ove oblasti, sprovođenje postupaka javne nabavke; praćenje tendera i ukupne potrošnje; praćenje i kontrolu finansijske realizacije ugovora zaključenih u postupku javnih nabavki i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Službe u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Kadrovski poslovi

Vlada Crne Gore je utvrdila Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija od 19. 03. 2021. godine, i u toku 2021. godine utvrdila Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija od 16. 07. 2021. godine, shodno kojim pravilnicima je izvršen raspored službenika.

Za vršenje poslova iz djelokruga Ministarstva, pored ministra i dva državna sekretara utvrđena su službenička i namještenička radna mjesta za 126 izvršilaca.

Od sistematizovanih radnih mjesta u ministarstvu je trenutno popunjeno 96.

Kadrovski plan za 2021. godinu

Kadrovskim planom za 2021. godinu, planirano je zapošljavanje 12 lica iz kategorije visoko-rukovodnog, ekspertsko-rukovodnog i ekspertskog kadra.

U izvještajnom periodu, u skladu sa Kadrovskim planom, u 2021. godini pokrenuta je procedura za popunjavanje radnih mjesta putem: 2 interna oglasa od kojih je realizovan 1 interni oglas, dok na 1 interni oglas nije bilo prijavljenih kandidata, i 2 javna oglasa od kojih na 1 javni oglas nije bilo kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa, dok je za 1 javni oglas postupak u toku obzirom da je objavljen krajem 2021. godine.

U izvještajnom periodu u Ministarstvu javne uprave, digitalnog društva i medija prestao je radni odnos za 11 zaposlenih.

Na lični zahtjev prestao je mandat za 2 lica iz kategorije visoko-rukovodni kadar, dok je zbog ukidanja radnog mjesta donošenjem novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, prestao mandat za 3 lica iz kategorije visoko-rukovodni kadar. Shodno sporazumu o prestanku radnog odnosa prestao je radni odnos za 5 službenika, dok je za 1 službenika prestao radni odnos po sili zakona zbog utvrđivanja gubitka radne sposobnosti.

Plan Integriteta

Ministarstvo javne uprave je u toku 2019. godine izradilo Plan integriteta, koji se primjenjivao u izvještajnom periodu do 29. 09. 2021. godine, imajući u vidu da je 30. 09. 2021. godine izrađen i usvojen onovirani Plan integriteta, koji je dostavljen nadležnom organu i objavljen na internet stranici ministarstva.

Saglasno članu 77 Zakona o sprječavanju korupcije, Ministarstvo priprema Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2021.godinu, koji će se u zakonskom roku dostaviti Agenciji za sprječavanje korupcije.

Javne nabavke

U skladu sa članom 84 Zakona o javnim nabavkama (Službeni list Crne Gore, br.74/19), Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija donijelo je u zakonom predviđenom roku, Plan javnih nabavki za 2021. godinu kojim je definisano 5 postupaka ukupne vrijednosti javnih nabavki sa PDV-om u iznosu od 68.998,39 €,

Amandmanom I od 22.07.2021. godine na Plan javnih nabavki za 2021. godinu Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija za 2021. godinu, definisano je 25 postupaka ukupne vrijednosti javnih nabavki u iznosu od 1.857.690,356€ sa PDV-om.

Amandmanom II od 13.10.2021. godine, definisano je 27 postupaka ukupne vrijednosti javnih nabavki u iznosu od 3.167.690,356€ sa PDV-om.

U skladu sa Pravilnikom za sprovođenje jednostavnih nabavki (Službeni list CG, br. 71/20), sprovedeni su postupci jednostavnih nabavki i zaključeno je 7 ugovora putem CEJN. Ukupan ugovoreni iznos koji je realizovan postupcima jednostavnih nabavki je 53.199,15 €, dok su ostale jednostavne nabavke sprovedene direktnim prihvatanjem ponuda od strane ponuđača.

U skladu sa Zakona o javnim nabavkama, sprovedeno je 16 otvorenih postupaka javnih nabavki. Ukupan ugovoreni iznos koji je realizovan sprovođenjem otvorenih postupaka javnih nabavki je 2.532.829,72€, odnosno 3.064.729,36€-sa PDV-om.

U skladu sa članom 27 stav 4 i 5 Zakona o javnim nabavkama, Ministarstvo je u zakonom predviđenom roku podnijelo sljedeće izvještaje: Polugodišnji izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke za period od 1. januara do 30. juna 2021. godine, Polugodišnji izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama, kao i Izvještaj o sprovedenim nabavkama i zaključenim ugovorima/računima za jednostavne nabavke, za period 01. jul do 31. decembar. 2021. godine. Osim toga, izrađene su Metodologija analize rizika u vršenju kontrole u postupcima javnih nabavki i Evidencija sukoba interesa, odnosno kršenje antikorupcijskog pravila za 2021. godinu.

U izvještajnom periodu, od strane Uprave za inspekcijske poslove - Odsjek za inspekciju za javne nabavke, izvršen je inspekcijski nadzor nad radom Ministarstva u dijelu sprovođenja Zakona o javnim nabavkama, i tom prilikom nisu utvrđene nepravilnosti.

Ostale aktivnosti

U izvještajnom periodu ažuriran je registar rizika na nivou Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, a takođe su ažurirani i registri rizika i zadužena lica za vođenje i ažuriranje istih na nivou organizacionih jedinica.

U izvještajnom periodu, službenici Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija sprovodili su obuke po programu Uprave za kadrove, kao i obuke organizovane od strane drugih institucija, između ostalog na temu: „Program obrazovanja za sticanje ključnih vještina za obavljanje poslove menadžera integriteta“, „Zakon o upravnom postupku“, „Javne nabavke“, „Elektronski sistem javnih nabavki“, „Ocjenjivanje rada“, „Izrada kadrovskog plana“, „Kancelarijsko poslovanje“, „Mjerenje zadovoljstva zaposlenih“.

Služba za finansije i računovodstvo

U Službi za finansije i računovodstvo obavljaju se poslovi koji se odnose na: izradu i realizaciju Budžeta Ministarstva; izradu finansijskog plana; pripremanje periodičnih izvještaja o ostvarenju budžeta; blagovremeno i namjensko korišćenje sredstava za namjene predviđene Budžetom i finansijskim planom; vođenje poslovnih knjiga, periodičnih obračuna i završnih računa, izradu finansijskih iskaza i dostavljanje podataka trezoru; provjera finansijske dokumentacije (ugovora,

računa, obračuna i dr.); kreiranje zahtjeva za plaćanje ugovorenih obaveza; vođenje registra izvršenih plaćanja; dostavljanje izvještaja o izvršenim transakcijama; saradnju sa Ministarstvom finansija - Sektorom za trezor u dijelu izvršenja zahtjeva kroz SAP; kontakt sa poslovnim bankama; pripremu obračunskih lista za obračun zarada i drugih primanja Ministarstva; obavljanje knjigovodstveno-računovodstvenih poslova, praćenje finansijskog poslovanja Ministarstva; blagajničko poslovanje; vođenje evidencija putnih naloga i njihovog knjiženja uključujući plaćanja i finansijska praćenja svih projekata blagajničkog poslovanja javne nabavke; praćenje tendera i ukupne potrošnje; praćenje i kontrolu finansijske realizacije ugovora zaključenih u postupku javnih nabavki i druge finansijsko-računovodstvene poslove; priprema upravnih akata iz nadležnosti ministarstva koja su izvršna; stručne i administrativne poslove za potrebe obrazovanih radnih tijela u skladu sa propisima iz ove oblasti i drugi poslovi po nalogu sekretara Ministarstva i ministra; i obavljanje drugih poslova iz djelokruga rada Službe u skladu sa zakonom i drugim propisima.

U okviru Službe za finansije i računovodstvo, u izvještajnom periodu pripremljen je i dostavljeni su finansijski izvještaji budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave za I, II i III kvartal 2021. godine, godišnji finansijski izvještaji za 2020. godinu, kao i ostali izvještaji iz nadležnosti Službe.

U izvještajnom periodu redovno su vršena plaćanja pristiglih obaveza, pripremane odluke o plaćanju obaveza, ažurirani registri zahtjeva za plaćanje i knjiženi računi glavne knjige, pripremani i objedinjavani mjesečni podaci za obračun zarada, vođena knjiga blagajne, kao i ostale interne evidencije.

Služba za finansije i računovodstvo stara se o izvršenju budžeta ministarstva, praćenju utroška finansijskih sredstava koja su godišnjim zakonom o budžetu odobrena za rad.

Plan budžeta

Zakonom o budžetu za 2021. godinu potrošačkoj jedinici Ministarstvo javne uprave, odobren je ukupan iznos sredstava od 10.697.584,80 EUR-a. Tekući budžet na kraju izvještajnog perioda, nakon preusmjerenja sredstava drugim potrošačkim jedinicama od 3.777.355,18 EUR-a, je iznosio 6.920.229,62 EUR-a

Navedeni iznos sredstava raspodijeljen je u okviru četiri potprograma i to:

- Informaciono društvo sa budžetom od 4.102.471,55 EUR-a;
- Reforma javne uprave ukupnog budžeta 145.000,00 EUR-a;
- Medijski pluralizam sa budžetom od 469.595,09 EUR-a;
- Stručni i operativni poslovi Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija sa budžetom od 5.980.514,73 EUR-a;

Izvršenje budžeta

U 2021. godini, utrošeno je ukupno 6.701.777,32 € što čini 96,84% tekućeg budžeta. Potrošnja na potprogramu "Informaciono društvo" u izvještajnom periodu iznosila je 3.589.351,49 €, što čini 95,93% tekućeg budžeta ovog programa. Potrošnja na programu "Reforma javne uprave" u izvještajnom periodu iznosila je 101.264,58 € što čini 96,44% tekućeg budžeta ovog programa,

dok je potrošnja na potprogramu "Medijski pluralizam" u 2021. godini iznosila 798.494,14 €, što čini 98,14%. Na potprogramu "Stručni i operativni poslovi Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija" je utrošeno 2.212.667,11 €, odnosno 96,71% tekuće budžeta.

Potprogram: Informaciono društvo

U okviru potprograma Informaciono društvo, kome je opredijeljen iznos od 4.102.471,55€ su dvije Aktivnosti: eUprava – sa budžetom od 459.609,59€ i Razvoj i održavanje informaciono-komunikacione tehnologije sa budžetom od 3.642.861,96€. Potrošnja na Aktivnosti eUprava u 2021. godini iznosi 188.793,97€, dok potrošnja na Aktivnosti Razvoj i održavanje informaciono-komunikacione tehnologije iznosi 2.741.929,92€.

Potprogram: Reforma javne uprave

Ukupno odobreni iznos sredstava potprogramu "Reforma javne uprave", koji se finansira iz sredstava direktne Budžetske podrške, iznosio je 145.000,00 €, odnosio se na realizaciju preostalih aktivnosti u skladu s Akcionim planom za reformu javne uprave 2016 – 2020.

Potprogram: Medijski pluralizam

Ukupno odobreni iznos sredstava programu "Medijski pluralizam", koji se sastoji iz Aktivnosti: Podrška razvoju medijskog pluralizma sa budžetom 179.595,09 i Aktivnosti: Prenos radio difuznog signala na teritoriji Crne Gore preko radio difuznog predajnika sa budžetom od 290.000,00€, iznosio je 469.595,09 €.

Tekući budžet Aktivnosti: Podrška razvoju medijskog pluralizma, nakon odobrenja sredstava iz Tekuće budžetske rezerve namjenjenih za raspodjelu sredstava za Fond za podsticanje pluralizma i raznovrsnost medija je iznosio 523.633,67€.

Potprogram: Stručni i operativni poslovi Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija

Od ukupno odobrenog iznosa sredstava ovom potprogramu 5.980.514,73€, nakon preusmjerenja sredstava za raspodjelu nevladinim organizacijama shodno Zakonu o nevladinim organizacijama („Službeni list Crne Gore", br. 39/11 i 37/17), a na osnovu Odluke o utvrđivanju prioriternih oblasti od javnog interesa i visine sredstava za finansiranje projekata i programa nevladinih organizacija u 2021. godini tekući budžet iznosio je 2.288.028,08€. Ovaj potprogram se, najvećim dijelom, odnosi na kofinansiranje nevladinih organizacija i od ukupno odobrenog iznosa sredstava 938.301,35 €, u izvještajnom periodu utrošeno je 928.301,25 €.

Ministarstvo javne uprave, uspjelo je da u izvještajnom periodu napravi budžetske uštede, od čega posebno izdvajamo uštede na pozicijama: 4193 – izrada i održavanje softvera i 4149 – ostale usluge.

PR aktivnosti i međunarodne posjete

U kabinetu ministarke javne uprave, digitalnog društva i medija Tamare Srežentić tokom 2021. godine u kontinuitetu su realizovane aktivnosti koordinacije i praćenja bilateralnih susreta, konferencija, radnih sastanaka i javnih obraćanja u Crnoj Gori i inostranstvu, za potrebe ostvarivanja funkcije ministarke javne uprave, digitalnog društva i medija.

Tokom 2021. godine redovno su se sprovodile aktivnosti koje se odnose na poslove odnosa sa javnošću, kroz svakodnevnu komunikaciju sa medijima, ali i drugim javnostima, kao i građanima.

Ministarka Srzentić je tokom izvještajnog perioda imala bilateralne susrete sa ambasadorima u Crnoj Gori Republike Slovenije Gregorom Preskerom, Slovačke Republike Borisom Gandelom, Mađarske Jožefom Neđešijem, Bosne i Hercegovine Branimirom Jukićem, kao i sa novoimenovanim rezidentnim koordinatorom Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori Piterom Lundbergom i stalnom predstavnicom UNDP-a u Crnoj Gori Danielom Gašparikovom.

Ministarka Srzentić se susrela i sa ambasadorima Republike Turske Songul Ozan, Republike Poljske Arturom Dmohovskim, Savezne Republike Njemačke Robertom Veberom, Republike Estonije Kristi Karelson, sa otpravnicom poslova u ambasadi Ukrajine Natalijom Fialkom, šeficom Misije OEBS-a u Crnoj Gori Dominik Vag i sa potpredsjednicom Evropske komisije Margrethe Vestager.

U toku izvještajnog perioda, ministarka Srzentić je boravila u radnoj posjeti Sloveniji, Estoniji i imala seriju sastanaka u Vašingtonu sa predstavnicima Vlade SAD-a.

U izvještajnom periodu potpisani su Memorandum o saradnji sa Univerzitetom Crne Gore, Memorandum o sajber partnerstvu sa Britanskom ambasadom, Memorandum o saradnji sa udruženjem ICT Cortex i njegovim članicama i Deklaracije o saradnji sa Njemačko federalnim ministarstvom za ekonomska pitanja i energetiku i Uprave za kadrove CG.

Ministarka Srzentić je održala sastanke sa Savjetom stranih investitora, Asocijacijom menadžera CG i Unijom poslodavaca Crne Gore.

Kontinuirani medijski dijalog predsjednika Vlade, prof. dr Zdravka Krivokapića i ministarke Srzentić sa medijima u Crnoj Gori.

Intervju za časopis "Glasnik", portal Analitika i dnevne novine "Dan".

Ministarka Srzentić je otvorila i učestvovala na značajnom broju događaja, među kojima se izdvajaju najznačajniji: online konferencija „Nasilje nad ženama”, konferencija „Razgovor o platformi zajedničkog djelovanja“, regionalna konferencija WeBer „Građani na prvom mjestu, Forum „Pitaj ministra, Upravni odbor institucija S korisnica Horizontal facility II Savjeta Evrope, radionica “Strategija reforme javne uprave 2022 – 2026”, Radna grupe za upravljanje ljudskim resursima, diplome polaznicima Programa obrazovanja za sticanje ključnih vještina za upravljanje ljudskim resursima, Trinaesto zasjedanje Ženskog parlamenta, Posebna radna grupa za reformu javne uprave (PAR), panel „Međunarodni dan djevojčica u ICT-ju” ,Ministarska konferencija IDAHOBIT 2021,“Izazovi profesionalnog novinarstva u Crnoj Gori,” panel „Javne službe za zapošljavanje i izazov digitalizacije”, "Medijsko izvještavanje o LGBTIQ osobama tokom 2020. godine u Crnoj Gori", Regionalnog programa lokalne demokratije na Zapadnom Balkanu 2 (ReLOaD2), o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o SPI, „Ravnopravnost u srcu

uprave“, „Udruživanje svjetskih lidera u digitalnim uslugama“, na Harvardu, Otvorena XIV Ljetnja škola za mlade diplomate „Gavro Vuković“, "Civilno društvo nakon pandemije COVID19 - ambijent za djelovanje i ključni izazovi", obilježavanje Međunarodnog dana javne uprave, „Sloboda medija: juče, danas, sutra“ „Otvorenost izvršne vlasti: Slijepa ulica za informacije“, XIV Konferencija predsjednika parlamenata malih evropskih država, „RTCG danas-kako do boljeg javnog medijskog servisa?“, četvrti Digitalni samit ekonomija Zapadnog Balkana (WB6) u Crnoj Gori, „Zajedno protiv nasilja nad ženama", Akademska tribina- 150 godina novinarstva u Crnoj Gori, Globalni samit Partnerstva za otvorenu upravu.

Godišnji izvještaj o radu Uprave za kadrove

Godišnji izvještaj o radu Uprave za kadrove (od 04.02 do 31.12.2021 godine) sadrži aktivnosti realizovane u okviru zakonom utvrđenih nadležnosti, strateškim dokumentima, akcionim planovima i Programom rada Uprave za kadrove za 2021. godinu br.01-078/21-1330/1 od 11.05. 2021. godine.

Opšti ciljevi postavljeni Programom rada Uprave za kadrove za 2021.godinu su:

- 1.**Obezbjeđivanje efikasne implementacije propisa o državnim službenicima i namještenicima;
- 2.** Ostvarivanje efikasne saradnje sa drugim državnim organima u dijelu upravljanja i razvoja ljudskih resursa-jačanje Mreže za ljudske resurse (omogućiti Upravi za kadrove da svojom horizontalnom funkcijom obavlja posebnu ulogu u smislu razvoja i upravljanja organizacionim jedinicama za ljudske resurse kako bi doprinijela inkluziji najboljih standarda);
- 3.** Jačanje administrativnih kapaciteta državnih službenika i namještenika (uspostavljanje funkcionalnosti i održivosti kroz adekvatno upravljanje, kadrovska osposobljenost, neophodna znanja, kompetencije i vještine, kao i orijentaciju uprave usmjerenu prema ljudima, koji su naš najznačajniji resurs (motivacija, osposobljenost, profesionalni razvoj).
- 4.** Primjena instrumenata koji su katalizatori promjena (kreiranje jasnih pravila kao osnov za planiranje i vršenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja i posebnih programa obrazovanja; revizija svih programa obuke, te njihova funkcionalna povezanost i usklađenost sa aktuelnim razvojnim putem Crne Gore; započeti postupak interoperabilnosti CKE sa relevantnim registrima preko jedinstvenog informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka, uspostaviti mehanizam praćenja unosa i ažurnosti podataka kadrovskog informacionog sistema; uspostavljanje unutrašnjih kontrola utvrđivanjem internih pravila i procedura u skladu sa zakonom; uspostavljanje sistema izvještavanja u skladu sa ovlašćenjima i odgovornostima u cilju praćenja ostvarenih rezultata i utroška dodijeljenih sredstava).
- 5.** Implementacija programa rada Vlade, Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija i akcionih planova u kojima je Uprava za kadrove nosilac aktivnosti ili partner;
- 6.** Saradnja sa međunarodnim institucijama i organizacijama, civilnim sektorom, naučno-istraživačkim i obrazovnim institucijama, volonterima i drugim zainteresovanim fokus grupama;

7. Promovisanje aktivnosti koje sprovodi Uprava za kadrove;

U izvještajnom periodu fokus rada je bio usmjeren na obezbjeđenju zakonitosti i transparentnosti u svim segmentima rada, inoviranju procesa kroz digitalizaciju, kao i mapiranju manjkavosti i "uskih grla", u postupcima popune radnih mjesta, kroz analizu propisa, prakse i procesa.

Uprava za kadrove je intenzivno učestvovala u izradi Strategije reforme javne uprave 2022-2026, a posebno kroz strateški cilj: Profesionalna javna administracija, u okviru kojeg je nosilac aktivnosti. U tom cilju po prvi put je urađena Analiza stanja u oblasti upravljanja ljudskim resursima za 2020.godinu do formiranja nove Vlade 07. 12. 2020.godine, odnosno i nakon formiranja nove Vlade do 31.12.2020. godine, a na osnovu raspoloživih podataka. Analiza je obuhvatila institute službeničkog sistema propisane zakonom i podzakonskim aktima, sa akcentom na oblast zapošljavanja, stručnog usavršavanja, obuke i razvoj kadrova, Centralnu kadrovsku evidenciju, upravljanje kadrovima, interno tržište rada i jedinice za ljudske resurse u kojoj su između ostalog mapirana "uska grla". Identifikovani su problem i izazovi, koje treba rješavati u periodu od narednih 5 godine, kroz Strategiju Reforme javne uprave 2022-2026, sa predlogom mjera za unapređenje stanja u oblasti službeničkog sistema i upravljanja ljudskim resursima, kako bi reforma javne uprave dala očekivane efekte.

U toku je priprema Metodologije za izradu Analize u oblasti upravljanja ljudskih resursa, uz ekspertsku podršku SIGME, kao jednog od alata koja treba da uspostavi jedinstvene standarde i bude dobra osnova za izradu ovih analiza kako na nivou organa tako i cijele državne uprave, u cilju uspostavljanja sistema upravljanja ljudskim resursima i unapređenja službeničkog sistema.

Donijet je set internih pravila kojima se podstiče pravičnost, nezavisnost, objektivnost i transparentnost rada Uprave za kadrove, ali i unapređuje kvalitet odlučivanja.

Podstaknut je proaktivan pristup u objavljivanju svih informacija o radu i postupanju Uprave za kadrove, kao i komunikacija sa javnošću putem društvenih mreža (Instagram, Facebook i YouTube kanal).

Objavljena su dva promo filma koja predstavljaju prezentaciju postupaka po javnim konkursima i oglasima, kako bi građani i budući kandidati bili upoznati sa samim procedurama za sprovođenje selekcije.

Uvedeno je elektronsko upravljanje dokumentima (eDMS), kao i uspostavljeni posebni digitalni sistemi kojima se vrši izbor predavača, stručnih lica za izbor u postupcima selekcije, evidencija lica koja su ostvarila pravo na otpremninu u državnim organima, evidencija o kandidatima koji nijesu izabrani, a nalaze se na listi za izbor. Uspostavljena je digitalizacija finansijskog poslovanja (elektronska blagajna).

Vrši se elektronska razmjena dokumenata između Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija, Ministarstva pravde i Uprave za kadrove (pilot).

Pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji usklađeni sa posljednjim izmjenama Zakona o državnim službenicima i namještenicima i drugim opštim propisima, kao i ažurna Centralna kadrovska evidencija su preduslov i osnova za donošenje Kadrovskog plana, obračuna zarada,

prijava za različite module i programe stručnog usavršavanja, ali i za svaku vrstu izvještavanja na kojem temeljimo buduću Strategiju reforme javne uprave i optimizaciju procesa unutar uprave.

U cilju što kvalitetnije pripreme Kadrovskog plana za 2021.godinu Uprava za kadrove je formirala bazu službenika iz državnog organa koji su zaduženi za izradu Kadrovskog plana u svojim organima. U tom smislu održavaju se redovne konsultacije sa ovim službenicima, pripremljen je program obuke za izradu Kadrovskog plana kroz CKE, kontinuirano se pruža stručna i informatička podrška.

Djelimični Kadrovski plan koji je Vlada utvrdila je pripremljen kroz modernizovanu Centralnu kadrovsku evidenciju, uz velike napore Uprave za kadrove, Ministarstva finansija i socijalnog staranja ali i državnih organa, koji su pokazali odgovornost i spremnost da u zakonom utvrđenom roku izvrše svoju obavezu.

Drugi državni organi koji ne ulaze u Kadrovski plan organa državne uprave i službi Vlade Crne Gore su pripremili pojedinačne kadrovske planove za 2021.godinu kroz modernizovanu Centralnu kadrovsku evidenciju. Ovaj način izrade Kadrovskog plana omogućava kvalitetnije praćenje realizacije Kadrovskog plana i moguće izvještavanje o pokrenutim postupcima zapošljavanja, realizovanim postupcima zapošljavanja po zvanjima, nivoima, kategorijama i trajanju radnog odnosa, kao i postupcima koji nisu realizovani.

Državni organi koji nijesu ispunili svoju zakonsku obavezu da u roku dostave podatke o statusnim promjenama službenika u svom organu, u Centralnu kadrovsku evidenciju, nisu mogli da pripreme Kadrovski plan niti da učestvuju u postupcima zapošljavanja.

Izradom Kadrovskog plana kroz Centralnu kadrovsku evidenciju, dovodi se do ažurnosti podataka u Centralnoj kadrovskoj evidenciji, koja nije uspostavljena od uvođenja instituta Centralne kadrovske evidencije u službenički sistem Crne Gore. Ovaj institut predstavlja jedan od indikatora putem kojeg Evropska komisija mjeri napredak Crne Gore na polju reforme javne uprave i SIGMA radi svoje ocjene na osnovu podataka iz CKE.

Djelimičnim Kadrovskim planom planirano je zapošljavanje 327 državnih službenika u 2021. godini, od čega 95 na neodređeno vrijeme i 232 na određeno vrijeme. Planirano je zapošljavanje 36 pripravnika u 2021. godini, od čega 29 sa visokim obrazovanjem i 7 pripravnika sa srednjim obrazovanjem. Broj službenika koji ispunjavaju uslov za odlazak u penziju u 2021. godini je 13.

Takođe, na ovaj način se stvaraju preduslovi za realizaciju Centralizovanog obračuna zarada državnih službenika na osnovu ažurnih podataka iz Centralne kadrovske evidencije, koji se pilotiraju od strane Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

U cilju kvalitetnije izrade akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, kao i opisa posla službeničkih i namješteničkih radnih mjesta Uprava za kadrove ima proaktivnu ulogu koja se ogleda u neposrednoj saradnji sa organima uprave prilikom izrade akata o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, na koje daje mišljenja.

Uprava za kadrove je dala mišljenja na predloge Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za 35 organa državne uprave i u mišljenjima je na akte o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji za 25 organa državne uprave ukazala na neophodnost usklađivanja

istih sa propisima. Takođe, Uprava za kadrove je dala mišljenje i na predloge Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta za 63 druga državna organa i u mišljenjima je na akte o unutrašnjoj prganizaciji i sistemtizaciji za 13 državnih organa ukazala na neophodnost usklađivanja istih sa propisima.

U postupku davanja mišljenja na Predloge akata o unutrašnjoj organizaciji i sistemtizaciji, izvršena je analiza unutrašnje organizacije, analiza opisa poslova, date se primjedbe i sugestije i u neposrednoj komunikaciji i saradnji sa predstavnicima organa odnosno predlagača, otklonjene su pojedine neusaglašenosti ili preispitana predložena rješenja.

Od strane Uprave za kadrove pružena je pomoć u formulisanju konkretnih rješenja.

Tokom 2021.godine broj objavljenih oglasa i konkursa je 182, za 390 radnih mjesta odnosno 518 izvršilaca i to:

- 55 internih oglasa za 163 radna mjesta, odnosno 207 izvršilaca;
- 90 javnih oglasa za 142 radna mjesta, odnosno 222 izvršilaca;
- 22 javna konkursa za 70 radnih mjesta za visoko rukovodni kadar;
- 15 javnih konkursa za 15 radnih mjesta starješine organa.

Broj prijavljenih kandidata na interne, javne oglase i javne konkurse je 1436 kandidata. Bitno je istaći da se u odnosu na period iz prethodnih godina povećao broj prijavljenih kandidata na interne i javne oglase, posebno na javne konkurse za starješine organa i visoko rukovodni kadar.

Na osnovu podataka o realizovanim internim, javnim oglasima i javnim konkursima koji su objavljeni u 2021. godini, za 164 kandidata je donijeta odluka o izboru u postupcima po internim i javnim oglasima, 34 kandidata su postavljena na radna mjesta visoki rukovodni kadar, a 5 kandidata je imenovano za starješine organa uprave.

Ukupno su realizovane 326 obuka po različitim programima, projektima ili akcionim planovima, koje je pohađalo 4521 polaznika. Kada je u pitanju ciljna grupa polaznika obuka, podaci ukazuju da je dominantan broj polaznika iz kategorije ekspertskeog i izvršnog kadra, dok je manje zastupljen rukovodeći kadar.

Revidirani su svi programi obuke (opšte, specifične i akreditovane), te njihova funkcionalnu povezanost i usklađenost sa razvojnim putem Crne Gore kao i revidirane naknade utvrđene ranije donijetim procedurama za ove programe, kreiranje procedura kao osnov za planiranje i vršenje stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika, raspisivanje javnih poziva za izbor predavača i trenera prema prioritetnim oblastima i ciljnim grupama službenika kojima je usavršavanje namijenjeno.

Na sjednici održanoj 30. 07. 2021. godine, Vlada je usvojila Analizu potreba za obukom državnih i lokalnih službenika koja predstavlja osnovu za postavljanje temeljnog pristupa identifikaciji obuka koji podrazumijeva prepoznavanje potreba za obukom, koje identifikuju neposredni rukovodioci i usklađuju ih sa ciljevima organizacione jedinice odnosno organa, a koji u krajnjem

doprinosu realizaciji Programa rada organa. Ovakav koncept predstavlja put ka strateškom pristupu identifikovanja potreba za obukama.

Radi realizacije aktivnosti strateškog planiranja obuka, a u cilju što kvalitetnijeg pristupa i na kraju dobijenih podataka, Uprava za kadrove je sprovedla četiri radionice za predstavnike državnih organa (62 polaznika) i tri radionice za predstavnike lokalnih samouprava (zastupljena sva tri regiona, ukupno 24 polaznika). Cilj ovih radionica bio je da službenici koji se bave ovim pitanjima ojačaju znanja, odnosno vještine za sprovođenje analize potreba za obukom. Na radionicama je učesnicima predstavljena Metodologija, instrumenti koji im stoje na raspolaganju za sprovođenje analize i način na koji će izvještavati o sprovedenoj analizi potreba za obukom. U realizaciji obuka, SIGMA je pružila podršku angažovanjem eksperta koji je imao zadatak da kroz praktično predstavljanje instrumenata za sprovođenje analize potreba za obukom približi polaznicima obuke kako da u svom organu na adekvatan način sprovedu istu. Takođe, ekspert je imao zadatak da evaluirajući obuke pruži podršku kod revidiranja postojeće Metodologije za sprovođenje analize potreba za obukom.

Analiza je sprovedena u svim državnim organima izuzev sudovima i tužilaštvima jer su ovi organi prethodno obuhvaćeni drugom analizom potreba za obukom koju Uprava za kadrove sprovodi u cilju identifikovanja potreba za obukom sudske i tužilačke administracije. Rezultat sprovedene analize potreba za obukom biće iskazan kroz Plan realizacije obuka za 2022. godinu i prikazan u sljedećem godišnjem izvještaju.

Digitalizacija postupka utvrđivanja potreba za obukom i planiranja obuka: Uprava za kadrove započela je proces nadogradnje Centralne kadrovske evidencije – Modul za strateško planiranje obuka.

U decembru je revidirana Metodologija za sprovođenje analize potreba za obukom u dijelu koji se odnosi na dinamiku realizacije konkretnih aktivnosti koje treba sprovesti u cilju sprovođenja analize potreba za obukom kako bi bile usklađene sa aktivnošću planiranja budžeta, jasnih instrukcija u kojoj situaciji se koristi koji instrument i kada se mogu koristiti kombinovano, kao i uvezivanje sa postupkom ocjenjivanja (u susret strateškom planiranju obuka).

Ukupno je realizovano 326 obuka po različitim programima, projektima ili akcionim planovima, koje je pohađalo 4521 polaznika. Kada je u pitanju ciljna grupa polaznika obuka, podaci ukazuju da je dominantan broj polaznika iz kategorije ekspertske i izvršnog kadra, dok je manje zastupljen rukovodeći kadar.

U cilju unaprjeđenja kvaliteta sprovođenja programa obuke, rađeno je na izradi i revidiranju:

- procedura za angažovanje predavača;
- procedura za sprovođenje programa za menadžere integriteta;
- procedura za sprovođenje programa za unutrašnjeg revizora;
- procedura za sprovođenje programa za upravljanje ljudskim resursima;
- proceduri za sprovođenje programa obuke za komunikaciju s javnošću;
- pravilo za utvrđivanje visine troškova sprovođenja obuka i naknada predavačima;
- Poslovnici o radu programskih savjeta i ispitnih komisija, revidirane su i pojedinačne Odluke/Rješenja.

Kreirana je internet stranica <http://mojpersonalnidosije.hrma.me/> preko koje svi državni službenici i namještenici mogu da vide svoje podatke iz personalnog dosijea i da ih u saradnji sa KIS korisnikom preko Help deska promijene ako je to potrebno.

Na osnovu zaključaka koje je donijela Vlada Uprava za kadrove je zajedno sa zaposlenima u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja i predstavnicima koji rade na projektu novog sistema za obračun zarada pokrenula pilot obračun zarada na osnovu podataka iz CKE. 69 državnih organa su odradili probni pilot obračun zarada na osnovu podataka iz CKE tj. preuzela preko 50% podataka iz CKE. Sistem centralizovanog obračuna zarada (COZ) Ministarstva finansija i socijalnog staranja, još uvijek nije u operativnoj upotrebi. Predstavници Uprave za kadrove i predstavnici Ministarstva finansija i socijalnog staranja izradili su Smjernice za obračun zarada kroz kadrovski informacioni sistem. Dokument sadrži preporuke koje se odnose na postizanje ažurnosti CKE kako bi podaci za obračun zarada koje će COZ preuzimati iz KIS-a za zaposlene u određenoj instituciji bili tačni. U dokumentu je posebno naznačeno praćenje implementacije ovog procesa kako bi se u potpunosti ispratili stepen ažurnosti KIS-a i izvršeni obračun kroz COZ. U septembru su u Upravi za kadrove počele obuke za korišćenje programa za centralizovani obračun zarada kao i obračuna na osnovu podataka iz CKE. Obuke se održavaju tri do pet puta u toku nedjelje.

Sproveden je pilot projekat mjerenja zadovoljstva zaposlenih u javnom sektoru. Ova vrsta analize do sada nije postojala, a značaj iste se ogleda u unapređenju učinka kao i motivacije zaposlenih. Ova aktivnost je inače pokrenuta u 2020. godini gdje je formiran tim od strane predstavnika Uprave za kadrove, Ministarstva javne uprave digitalnog društva i medija, Zajednice opština i nezavisnog eksperta angažovanog od strane SIGMA-e, koji je intenzivno radio na definisanju upitnika za sprovođenje mjerenje zadovoljstva zaposlenih. Pripremljeni su materijali koji se odnose na: Mapu puta za mjerenje zadovoljstva, koncept pilot faze u kojoj će učestvovati 4 organa, kao i nacrt upitnika. Pilot faza mjerenja zadovoljstva je realizovana u prvoj polovini 2021. godine i sprovedena je u: Upravi za kadrove, Ministarstvu javne uprave digitalnog društva i medija, Službi skupštine Crne Gore i Opštini Kolašin.

Kada je u pitanju testiranje znanja engleskog jezika nivo A1, A2, B1 i B2, Uprava za kadrove je u izvještajnom periodu zaključila Ugovor o saradnji sa Filološkim fakultetom Univerziteta Donja Gorica, shodno kojem su realizovane aktivnosti vezane za pripremu testova opšteg i poslovnog engleskog jezika na kontinuiranoj osnovi i prema potrebama Uprave za kadrove, kao i pružanje podrške u dijelu individualne, poluindividualne ili online edukacije engleskog jezika polaznika, u skladu sa iskazanim potrebama. Upravi za kadrove je isporučen probni test/placement za veb sajt sa 100 jedinica, kao i jedna baterija sa 400 jedinica (nivo jezika A1, A2, B1 i B2), koji su pripremljeni u skladu sa pravilima, odnosno standardima iz ove oblasti, te shodno tome, u okviru informacionog sistema za elektronsko testiranje kandidata, kreiran je poseban modul za elektronsko testiranje znanja engleskog jezika za nivoe A1, A2, B1 i B2.

U izvještajnom periodu sproveden je postupak izbora stručnih lica i istaknutih stručnjaka po IV Javnom pozivu, kao i proširena, odnosno ažurirana Lista stručnih lica i istaknutih stručnjaka. Objavljen je i V Javni poziv za izbor stručnih lica i istaknutih stručnjaka za učešće u radu komisije za provjeru kandidata i sproveden intervju sa jednim brojem kandidata koji su se prijavili na ovaj javni poziv, dok će se sa drugim brojem kandidata intervju obaviti tokom januara 2022. godine.

Uprava za kadrove je potpisala Memorandum o saradnji sa federalnim Ministarstvom za ekonomski razvoj i energetiku, Republike Njemačke i MJUDDM 05.10. 2021.godine, kroz zajedničko administrativno partnerstvo na Zapadnom Balkanu. Radi se o projektu „Podrška digitalizacije obuka na EU teme u zemljama Zapadnog Balkana 2021 – 22”, u kojem Uprava za kadrove u saradnji sa njemačkim partnerima nastoji unaprijediti sopstvene kapacitete na način što će stvori uslove za elektronsko učenje. U tu svrhu je krajem godine instalirana platforma ILIAS (Integrirani sistem za učenje, informisanje i saradnju). U pitanju je platforma koja se koristi na brojnim univerzitetima u svijetu, kao i u kompanijama i međunarodnim organizacijama kao što je Organizacija Sjevernoatlanskog pakta (NATO). U skladu sa utvrđenom dinamikom, Uprava za kadrove je raspisala javni poziv za eksperte i predavače/trenere za kreiranje sadržine digitalnog programa obuke iz EU oblasti i realizaciju obuka. Nakon selekcije prijavljenih kandidata, četiri eksperta su izabrana za saradnju sa projektnim timom sa ciljem kreiranja sadržaja obuka na ILIAS platformi.

Objavljeni su pripručnici za polaganje stručnog ispita za rad u državnim organima sa VSS i SSS iz predmeta: javne finansije, osnovi upravnog postupka i kancelarijsko poslovanje, kao i priručnik za ocjenjivanje državnih službenika.

Rješenjem vd. Direktorice Uprave za kadrove obrazovana su dva tima i to: Tim za komunikaciju i promociju i Tim za međunarodnu saradnju.

Godišnji izvještaj o radu Uprave za inspeksijske poslove

U 2021. godini Uprava za inspeksijske poslove (u daljem tekstu: Uprava) je realizovala svoje aktivnosti u okviru propisanih nadležnosti rukovodeći se programom rada i dinamičkim planovima rada inspekcija, koji su zasnovani i na strateškim dokumentima Vlade. Osim na kontrolu vršenja djelatnosti i drugih oblasti koje su pod nadzorom inspekcija Uprave, planovi nadzora fokusirani su i na privremene mjere za sprečavanje unošenja u zemlju i širenja Covid-19, u skladu sa aktima Vlade i Ministarstva zdravlja. Uprava je, na osnovu Akcionog plana Vlade za pripremu ljetnje turističke sezone, pripremila sopstveni Plan pripreme ljetnje turističke sezone i Plan pojačanog inspeksijskog nadzora u ljetnjoj turističkoj sezoni 2021. Takođe, pripremljen je i Plan pojačanog inspeksijskog nadzora u zimskoj turističkoj sezoni 2021/2022.

Takođe, predstavnici Uprave, kroz učešće u radnim grupama za određeni broj pregovaračkih poglavlja, čine dio pregovaračkog tima (Poglavlje 1, Poglavlje 2, Poglavlje 5, Poglavlje 7, Poglavlje 10, Poglavlje 15, Poglavlje 19, Poglavlje 23, Poglavlje 27 i Poglavlje 28).

Inspeksijski nadzor

U okviru četiri sektora Uprave, zaposleno je 235 inspektora koji propisane nadležnosti ostvaruju u okviru 24 inspekcije.

U izvještajnoj godini inspekcije Uprave su izvršile ukupno 124.578 inspeksijskih pregleda, od čega 112.886 na unutrašnjem tržištu (što uključuje i kontrolu epidemioloških mjera), a 11.692 u spoljnotrgovinskom prometu (što uključuje i kontrolu epidemioloških mjera na graničnim prelazima). Redovnih inspeksijskih pregleda na unutrašnjem tržištu bilo je 70.335, po inicijativama

7.120, i zahtjevima 1.597, dok je kontrolnih pregleda, u kojima su inspektori pratili postupanje subjekata nadzora po nalogima za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti, izvršeno 33.834. Inspekcijski pregledi u spoljnotrgovinskom prometu vršeni su po zahtjevima privrednih subjekata. U nadzoru je utvrđeno ukupno 14.405 nepravilnosti, od čega je jedna u spoljnotrgovinskom prometu (pošiljka nije ispunjavala propisane uslove), za čije otklanjanje su izrečene upravne mjere (5.136 ukazivanja i 12.225 rješenja). Kada su u pitanju rješenja u cilju sprečavanja širenja koronavirusa, donešeno ih je ukupno 171.778.

Za počinjene prekršaje izdato je ukupno 8.928 prekršajnih naloga (kojima je izrečeno 3.181.630,00 € novčanih kazni) i podnijet 461 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka nadležnim sudovima za prekršaje. Ukupan broj naplaćenih prekršajnih naloga je 6.611, što je 74,13% od broja izdatih. Treba istaći da se evidencija naplate novčanih kazni izrečenih u prekršajnim postupcima vodi kod područnih sudova za prekršaje (459.460,00€), tako da Uprava ne raspolaže tim podacima.

U izvještajnom periodu podnijeta je i 171 krivična prijava.

Ocjena stanja i prijedlog mjera

Treba istaći da Uprava maksimalno koristi prednosti koje pruža objedinjavanje inspekcija, čiji se efekti snažno odslikavaju na tržište robe i usluga i tržište rada (i ostale segmente koji su pod nadzorom inspekcija Uprave), posebno u sezoni, ali i tokom cijele godine. Naime, zajedničkim nadzorom, koji se praktikuje putem ekipa inspektora, uz model rotacije sa jednog na drugo područje, kao i po inicijativama za vršenje nadzora, kada je predmet iste u nadležnosti više inspekcija. Takav pristup u organizovanju nadzora, osim što štedi resurse Uprave-inspekcija, podstiče razmjenu iskustava, posebno u poštovanju propisanih procedura i pristup u preduzimanju mjera, utiče na javnost rada inspektora, na sužavanje mogućnosti za eventualne negativne pojave sa obilježjima korupcije. S druge strane, to smanjuje i opterećenje subjekata nadzora, kako kroz manji broj posjeta, koje su posljedica istovremene kontrole od strane dvije i više inspekcija, tako i rasterećenjem onih subjekata koji poštuju propise, čemu doprinosi i tek će doprinijeti korišćenje Jedininstvenog inspekcijskog informacionog sistema Uprave (JIS), na koji je Uprava čekala od svog formiranja.

Uprava je u izvještajnoj godini dobila novu - unaprijeđenu ulogu nacionalne kontakt tačke Centralnog informacionog Sistema za praćenje žalbi i pitanja potrošača (CISZP, www.potrosac.me). Naime, na osnovu Vladine Odluka o utvrđivanju liste organa nadležnih za inspekcijski nadzor nad sprovođenjem zakona koji sadrže odredbe o zaštiti potrošača, uspostavljena je, ili bolje reći proširena, i u praksi zaživjela mreža organa nadležnih za zaštite potrošača u Crnoj Gori.

Analiza pravnog okvira, na osnovu iskustva iz prakse inspekcijskog nadzora, kako materijalnih, tako i organizaciono-procesnih propisa, mora biti osnov za reviziju istih, u cilju podizanja nivoa efikasnosti i efektivnosti nadzora, i sa time ministarstva nadležna za sektorske politike u kojima nadzor vrše inspekcije Uprave, moraju računati.

